Mr. M.ČULITIS
47 Fulton Ave
Toronto

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — WA 0792
Editor in USA: A. Zvēriņš
102—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

7./132. n-rs TREŠDIEN, 1953. G. 28. JANVĀRĪ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VĪKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telefons — WA 0792
ASV redakcija: A. Zvēriņš,
102—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

SPRAUGA DZELZS AIZKARĀ

ZVIEDRIJĀ AR KUTERI IERADUŠIES ČETRI LATVIEŠI. — 3 GADUS VECA MEITENE CEĻĀ NOSLĀPUSI.

NYT ziņo no Stokholmas, ka par spīti stingrai kontrolei, kādai pakļauta kuģniecība no Latvijas ostām, vairākiem latviešiem izdevies izbēgt ar kuteri no kādas Latvijas ostas. Kad kuteris ieradās Burgsvikas ostā, Gotlandē, tad atklājās, ka trīs gadus vecā latviešu meitene noslāpusi savā paslēptuvē.

Ar kapteiņa ziņu daži latvieši bija paslēpušies starp balasta tankiem kravas telpā. Tumsa un migla palīdzēja kapteinim izbēgt no krievu sardzes. Četrus apkalpes locekļus kapteinis bija ieslēdzis kajītē.

Kapteini, mirušā bērna vecākus un vēl kādu vīrieti zviedru iestādes aizturējušas, kamēr izlems viņu lūgumu par patvērumu. Padomju sūtniecība Stokholmā pieprasījusi viņu izdošanu, apsūdzot tos piratērijā.

Tas ir viss, kas pagaidām zināms par šo latviešu traģisko bēgšanu, kas prasījusi viena latviešu bērna dzīvību. Tas, ka bērns noslāpis turpat vecāku tuvumā, liecina, ar kādām briesmām ir saistīta bēgšana brīvībā.

ANGLIJĀ IZDEDZIS KANADAS LIELĀKAIS OKEANA TVAIKONIS

Svētdien pēcpusdienā Liverpules ostā, Anglijā, pēkšņi izcēlās ugunsgrēks 20.000 to lielajā luksa tvaikonī Empress of Canada. Dažu stundu laikā liesmas izpostīja visu kuģa iekšieni, un ugunsdzēsējiem vairs nebija izredžu to glābt, bet bija jādomā par savas dzīvības glābšanu. Drīz pēc tam lielais tvaikonis apgāzās uz sāniem. Laimīgā kārtā kuģis atradās remonta dokā, kādēļ cilvēku upuru nav, jo kuģa personāls spēja savlaicīgi no tā nokāpt.

Ģen. Nagibs kļūst asāks pret angļiem

Kairo. — Atzīmējot savas iznēmuma stāvokļa valdības pirmos 6 mēnešus, ģen. Naaibs pag. nedēļas beigās uzstājās ar vairākām runām ēģeptiešu tautai. Piektdien viņš runāja Kairo, kur bija pulcējušies ap 250.000 iedzīvotāju. Nagibs teica, ka pienācis laiks izvākt no Ēģiptes, Suecas kanāļa apgabala un Sudanas beidzamās Anglijas imperijas atliekas — angļu karaspēku.

Pirms dažām dienām viņš apsolījis rūpēties, lai angļu karaspēks visdrīzākā laikā atstātu Suecas kanāli. Asi vārdi veltīti arī padzītam karalim Farukam, kas ēģiptiešu partijas esot izmantojis savu personīgo interešu apmierināšanai un saimnieciskām kombinācijām. Sakarā ar viņam piešķirtām sevišķām tiesībām valdīt nākošos 3 gados bez jebkādu politisku partiju līdzdalības,

SARKANO TĪRĪŠANAS ĒĢIPTĒ

No Kairo ziņo, ka sākušās lielā apmēra komūnistu apcietināšanas, apvainojot pēdējos sadarbībā ar spēcīgajiem vafdistiem, ar nolūku gāzt Ēģiptē pastāvošo valdību. Pašreiz apcietināti 25 virsnieki un 15 civīlisti, un, kā valdības aprindas ziņo, tad ikviens zināms komūnists šajās tīrīšanās tiks apcietināts. Sešī komūnistu laikraksti apturēti.

Vadības maiņa Korejas bruņotiem spēkiem

Vašingtonā. — Aizsardzības ministrija pag. piektdien oficiāli ziņoja, ka ģen. Vanflīts tuvākā nākotnē atstās savu posteni Korejā, lai pēc 35 gadu aktīvas darbības armijas dienestā un 2 gadu nepārtrauktas atrašanās Tālajos Austrumos, marta beigās ietu pensijā.

Vanflīta vietā par visu sabiedroto karaspēka vienību vadītāju iecelts ģen. Maksvels D. Teilors, kas pašreiz ieņem staba priekšnieka palīga vietu Vašingtonā. Otrā Pasaules kara laikā Teilors bija izpletņu lēcēju divīzijas komandieris Noramndijā. Uz Tāliem Austrumiem viņš dosies vistuvākā nākotnē.

VALSTU GALVAS SVEIC EIZENHAUERU

Vašingtonā. — Otrdien Baltā Namā saņemtas daudz apsveikuma telegrammas no Eiropas un citu kontinentu valstīm, kā jaunam prezidentam Eizenhaueram, tā aizejošam — Trūmenam.

Francijas valsts prezidents Oriols saka šādus vārdus: „Franču tauta sūta sirsnigākos sveicienus mūsu kopējās uzvaras galvenajam vadītājam un brīvo valstu aizsardzības veidotājam — prezidentam Eizenhaueram!"

Bij. prez. Trūmenam Oriols izteica sirsnīgu paldies par viņa darbību, atjaunojot pasaulē kārtību, saimniecisko stabilitāti un aizstāvot demokratisko brīvību. Italijas valsts prezidents Luidži Einaudi novēl sekmes jaunajam ASV suverēnās varas augstākajam veidotājam un izsaka ticību, ka ciešā sadraudzība starp Italiju un ASV nākotnē vēl vairāk padziļināsies. Trūmenam izteikta pateicība par viņa palīdzību Itālijas dzīves atjaunošanā pēc 2. Pasaules kara.

Apsveikuma telegrammas atsūtījuši arī Rietumvācijas, Holandes, Norvēģijas, Dānijas un citu Eiropas valstu galvas, kā arī Dienvidslavijas diktātors Tito, kas arī cer uz lielāku sadarbību un politisku „vienprātību".

Kanadas vārdā Eizenhaueru ar telegrammu sveica ministru prezidents St. Lorēns, atceroties to lielo kanadiešu karavīru skaitu, kāds cīnījies Eizenhauera virspavēlniecībā pag. kara laikā, un izteicot pārliecību, ka Eizenhauera uzmudinošā vadībā uzlabosies starptautiskā drošība un visu valstu attieksmes.

DV KANADĀ JAUNA VALDE

Gadskārtējā delegātu sanāksmē, kas notika 24. un 25. janvārī Toronto, 123 Huron ielā, ievēlēja jaunu valdi: priekšsēdis P. Balodis — 18 b., viņa vietnieks A. Millers — 13 b., kasieris A. Putniņš — 24 b., biedrzinis L. Līdums 17 b., Kult. daļas vad. E. Krūka — 17 b., Jaunatnes nod. vad. A. Beitāns — 16 b., sekretārs K. Tūte — 15, Aprūpes vad. V. Muķts — 14, Inform. A. Sprudžs 14. Kandidātos O. Kļavenieks 14 b. un L. Grava — 12 balsu.

Revīzijas komisijā: priekšsēdis I. Jankovskis — 16 b., J. Civželis — 12 un R. Grava — 12. Kandidātos Miklašēvics un Treijs.

Sanāksmes atreferējumu sniegsim nāk. numurā.

LATVIEŠU NĀCIJAS LIKTEŅI

PREZIDENTS D. EIZENHAUERS — LATVIJAS PEDĒJĀ CERĪBA

Kad jaunais ASV prezidents ģenerālis Dvaits Eizenhauers 20. janvārī atšķīra pasaules vēsturē jaunu lapas pusi, tad visa pasaule vērsa skatus uz šo vīru. Rietumu pasaulei tā bija vislielāko cerību diena, Kremlim — viena no melnākām un nelabu nojautu dienām.

Prezidentu maiņa Baltajā Namā pilda arī katru latvieti ar jaunu ticības spēku drīz sagaidīt latviešu tautas atbrīvošanu. Bet šajā dienā mēs ne tikai aizlūdzām arī par ASV un tās jauno prezidentu, bet mūsu acis saskatīja arī vairākas patiesības.

Mēs bieži kautrējamies vai baidāmies no brīvības atklāti runāt par mazo un lielo politiku. Un kad mums jārunā ar valstsvīriem, kas var mums palīdzēt, tad bieži mēs par galveno uzskatām pateicības izteikšanu. Cīņā par Latvijas brīvību, kas ir visu trimdinieku pirmais pienākums, mums nav bijis lielu politisku darbu ar radītāja domām un celtniecības pamatīgumu, ko varētu nosaukt par nācijas veikumu sava likteņa izšķiršanai.

Ar maz izņēmumiem līdz šim mēs uzskatījām par lielu diplomātisku un politisku panākumu katru prezidenta Trūmena vai viņa ministra deklarāciju, vai izteiktās cerības par labu Baltijas valstu brīvības centieniem. Bet nu jau astoņus gadus redzam, ka nekādas visaugstākās deklarācijas nespēj ietekmēt Kremļa pavēlniekus, bet šo Kremļa pavēlnieku propagandas intervijas gan arvien vēl saviļņo citu zemju prezidentus un ministrus, izsaucot kabinetu sēdes un diplomātisku notu apmaiņu.

ARĪ TĀ IR PATIESĪBA,

ka cīņā par Latvijas brīvību centrālās organizācijas ir vairāk uzrakstījušas pateicības vēstules nekā konstruktīvus priekšlikumus Baltijas valstu atbrīvošanai. Mēs neesam līdz šim pratuši ieņemt savu cīnītāja vietu pasaules politikā ar to drosmi un varonību, ar kādu vēsture plemin latviešu karavīru kauju laukā. Arī politiķi un sabiedriskie darbinieki ir karavīri, ja viņi nav cīnītāji tikai vārdos un par savu karjēru. Nav nekāds brīnums, ja trimdinieki ir kļuvuši tik lieli skeptiķi un, runājot ar kāda latviešu inženiera vārdiem, „netic vairs kladzināšanai, kas nāk no pašu puses par Latvijas atbrīvošanu."

Pati vēsture ar ģenerāļa Eizenhauera atnākšanu dod mums ne tikai jaunas atziņas, bet arī izdevību arī mums pašiem atšķirt jaunu lapas pusi nacionālā cīņā par savas tautas un valsts brīvību. Viss atkarājas no mūsu pašu gribas. Mudinājumu un atbalstu sola jaunā prezidenta ideālistiskā ievirze un jaunā ārpolitika.

Latvijas sociāldemokratu vadoņi un arī daži nacionālie politiķi savu darbību plāno ilgai trimdai. Šī ilgās trimdas teorija un tās postītāja darbība latviešu sabiedrībā un ģimenēs ir viens lieks pierādījums vairāk, kā arī mums ir vajadzīgi jauni darbības principi cīņā par Latviju. Mūsu tautas kodola traģiskais liktenis okupētajā dzimtenē sit kā ar āmuru mums pa smadzenēm: šī ir mūsu tautas 12. stunda. Deportācijas, atklātas, bet visvairāk slepenas, notiek regulāri, bet 70 proc. no deportētiem dažu gadu laikā mirst, par ko Kremļa zemcilvēks Staļins piešķir saviem vergu uzraugiem sarkanos ordeņus. Tādēļ, ka šī ir latviešu tautas 12. stunda, prezidents D. Eizenhauers ir Latvijas pēdējā cerība.

MUMS NEPIENEMAMĀ

„ilgās trimdas" teorija un prakse varēja izaugt no t. s. „aizturēšanas" ārpolitikas, kas mazajām Baltijas valstīm skan kā rekviēma mūzika. Mūsu nācijas bezcerīgo stāvokli, turpinoties vēl ilgāk demokratu partijas „aizturēšanas" ārpolitikai, spilgti atklāj aizgājušais prezidents H. Trūmens. Savā atvadu vēstījumā amerikāņu nācijai viņš teica: „Man jautā, kādēļ mēs netiekam galā ar komūnismu? Kādēļ mēs neuzstādām ultimātu, nesākam vispārēju karu un nemetam atombumbu? Atbilde ir vienkārša: Tas nav mūsu ceļš. Mēs esam morāla tauta, un mūsu mērķis, ir miers, taisnība un brīvība. Visas mūsu rīcības mērķis ir novērst 3. Pasaules karu. Karš nav ceļš uz mieru. Man var arī jautāt, kad un kā beigsies aukstais karš? Arī uz to atbilde vienkārša: komūnistu pasaulei ir lieli līdzekļi un tā liekas stipra. Bet tās sabiedrībā ir kāda latāla vaina — tā ir bezdievības un verdzības sistēma. Dzelzs aizkars, slepenā policija, pastāvīgās tīrīšanas ir simptomi lielam vājumam — tur valdība baidās no savas tautas. Ilgākā laika tecējumā mūsu brīvās sabiedrības stiprums un ideāli ņems virsroku. Ir jānāk laikam, kas nesīs pārmaiņas padomju pasaulē. Neviens nevar pateikt, kad un kā tas notiks — revolūcijas ceļā, grūtību dēļ satelitu zemēs vai arī ar pārmaiņām Kremlī, bet pārmaiņas nāks."

Mēs dziļi cienījam eksprezidentu H. Trūmena pārliecību par komūnisma sistēmas bojā eju un tai pievienojamies, jo tā damājam mēs visi. Bet mēs esam dziļi vilušies un sarūgtināti par tādu komūnisma apkarošanas izpratni, kas uzskata par nemorālu kara pieteikšanu nāvīgākam cilvēces ienaidniekam, un „mierā, taisnības un brīvības" ideālu vārdā liek Baltijas un citām tautām aiz dzelzs aizkara bezcerīgi gaidīt, kamēr Kremlī notiek revolūcija, kam mēs neticam.

Nemaz nemazinot līdzšinējo deklarāciju un izteikto cerību nozīmi, ko Latvija ir saņēmusi, mums tomēr ir dziļš pamats būt neapmierinātiem ar līdzšinējo lietu norisi. Tādēļ ar prezidenta D. Eizenhauera atnākšanu Baltā Namā, arī mums ir jāka] un jāiedarbina jauni Latvijas atbrīvošanas „kara plāni," kas izraisītu trimdiniekos jaunu patriotisma un darbošanās vilni.

TAGAD IR IESPĒJAMS

Un šoreiz jau iepriekš atbildot uz skeptiķu un oportūnistu neticīgajiem smīniem, gribu teikt — ir iespējama aktīvākā Latvijas ārpolitika, aktīvāka visu trimdinieku piedalīšanās cīņā par komūnisma imperijas sagraušanu un Latvijas atbrīvošanu. Tas tagad ir iespējams! Jaunais ASV prezidents, jaunais ASV ārlietu ministrs un arī pārējie jaunie ASV valstsvīri vēlas un sagaida mūsu idejas, plānus un darbu savas zemes brīvības labā. Un katrs, kas runājis ar jaunajiem valstsvīriem, kam tagad būs valdības groži rokās, gūst jaunu spēku un apņēmību lielai cīņai pret sātana varu mūsu zemē.

Jaunais prezidents ir izraisījis jaunas cerības un jaunu enerģiju arī pašu amerikāņu vidū. Kāds spilgts piemērs. ASV strādnieku vadonis Dž. Luiss, kādreizējs izolācionists, Fr. Rūzvelta intīms draugs un tagadējās vēlēšanās A. Stīvensena aizstāvis, iesniedzis jaunajam prezidentam D. Eizenhaueram precīzu plānu komūnisma sakaušanai ar saimnieciskiem līdzekļiem. Plāns paredz nesaudzīgu Pad. Savienības saimniecisku sagraušanu ar „tūkstoš saimnieciskā kara frontēm katrā pasaules stūrī — badināt un izsaldēt komūnistus līdz tie padodas." Šo plānu Luiss izstrādājis ar to stratēģijas precizitāti, ar kādu viņš līdz šim plānojis visas savas cīņas strādnieku interešu aizstāvēšanai ar streikiem, sarunām un politiku. Interesantākais ir tas, ka Luiss, pēc politiskās pārliecības demokrats, bet ne republikānis, atklāti pateicis, ka prezidents D. Eizenhauers būs tas vīrs, kas pats rādīs darbus, un būs arī pirmais prezidents, kas dos Luisam izdevību iedzīvināt viņa globālo plānu komūnisma sagraušanai.

Tā ir liecība, ka arī amerikāņu nācija tic E. jaunajai ārpolitikai un krusta karam pret Kremļa tiraniju. Tā ir liecība, ka komūnisma sakaušanai tiek meklēti jauni ceļi, jauni līdzekļi, jauna stratēģija un taktika.

Tas ir aicinājums latviešu organizācijām, politiķiem un sabiedriskiem darbiniekiem nolikt savstarpējās apkarošanās ieročus un šaja likteņīgajā 1953. g. cīņā par Latvijas brīvību parādīt tēvu zemes mīlestību ar lieliem darbiem un tikai darbiem.

V. Lambergs

Ģen. VANFLĪTA DOMAS PAR AN ARMIJĀM KOREJĀ

Sakarā ar ģen. Vanflīta aiziešanu no AN Korejas armijas komandiera amata, sniedzam šī kompetentā ģenerāļa personīgu rakstu par dienvidkorejiešu armijas kaujas spējām.

Ģenerālis raksta:

„Nesen kādam AN Kongresa loceklim sniedzu pārskatu par apstākļiem Korejā. Pieminēju, ka no 15 divīzijām frontē tikai piecas ir amerikāņu un 250 klm. garajā frontes līnijā 150 klm sarga dienvidkorejiešu karavīri, 40 klm. — pārējās AN vienības, bet tikai 60 klm., (tātad 25 proc.) aizpilda tiešī amerikāņu vienības.

Kongresa loceklis bija manāmi pārsteigts, jo viņš līdz tam bija pārliecināts, ka amerikāņu vienības ieņem vislielāko frontes daļu un pārējās tautības aizstāv tikai mierīgu frontes iecirkni

Bez tam katrā amerikāņu divīzijā uzņemti 2.500 dienvidkorejiešu karavīru, kas plecu pie pleca cīnās kopā ar amerikāņu karavīriem. Tādēļ, lasot laikrakstos ziņas par kādas amerikāņu divīzijas sekmēm cīņā pret komūnistiem, lūdzu neaizmirst, ka liela daļa no šīm sekmēm pienākas dienvidkorejiešu karavīriem.

Bez šo Korejas karavīru līdzdalības un AN karaspēka vienību — (Austrālijas, Beļģijas, Kanadas, Kolumbijas, Etiopijas, Francijas, Grieķijas, Jaunzēlandes, Holandes, Filipīnu, Tailandes un Turcijas) atbalsta nebūtu bijis iespējams amerikāņu 10 papildus divīzijām fronti noturēt.

Pārējo tautu karavīru kaujas spējas ir vērtējamas ļoti augstu, piem., kolumbiešu vienības radījušās komūnistiem ap 5 - kārtīgi lielākus zaudējumus, nekā cietuši paši kolumbiešu karavīri. Etiopieši ir labākie cīnītāji un patruļu vadītāji naktī. Viens turku vads. 40 vīru stiprumā, kādā kaujā pilnīgi iznīcināja veselu komūnistu bataljonu, atstājot kaujas laukā 250 kritušus komūnistus pēc viņu nesekmīga uzbrukuma. Paši turki cieta ļoti niecīgus zaudējumus: 3 kritušus un 4 ievainotus.

Angļu Glosteras pulka 1. bataljons 1951. g. aprīļa mēneša atkāpšanās kaujās ļoti varonīgi cīnījās pret 3 ķīniešu divīzijām. Šie piemēri, blakus varonīgām un pašaizliedzīgām dienvidkorejiešu karavīru cīņām pret četrkārtīgu pārspēku dod skaidru jēdzienu par amerikāņu cīņas biedru līdzdalību nelaimīgajā Korejas karā. Dienvidkorejieši ir sevišķi labi cīnītāji priekšposteņu sadursmēs ar komūnistu kaujas grupām.

Kara sākumā dienvidkorejiešu kaujas spējas bijušas daudz zemākas, kas izskaidrojams ar ieroču un kaujas piedzīvojumu trūkumu. Raksturīgs ir dienv.-korejiešu karaspēka stāba priekšnieka ģen. Paiksujupa savu karavīru pašreizējo kaujas spēju novērtējums.

„Mēs uzbrūkam un cīnāmies uz vietas, bet neatkāpjamies!" —

Amerikāņu karavīru un ASV materiālā un financiālā līdzdalība Korejā ir milzīga, taču mūsu zaudējumi būtu divkārt lielāki, ja Savienotās Valstis būtu mēģinājušas šo darbu uzņemties vienas uz saviem pleciem.

Katrā ziņā esmu vienmēr atbalstījis jaunu korejiešu vienību formēšanu, jo kā morāli, tā politiski šīs tautas nostāja pret komūnismu ir ļoti noteikta, un cilvēku sastāvs jaunu vienību formēšanai ir ļoti labs.

Līdz šim ASV spējušas apmācīt un apbruņot 10 divīziju, bet ir iespējams saformēt vēl vairāk divīziju. Ja kara sākumā kājnieku sagatavošana ilga tikai vienu nedēļu un šaušanas apmācībai varēja izsniegt tikai nedaudz kauju patronu, tad tagad šī apmācība ilgst 16 nedēļas. Drīzumā katra korejiešu divīzija būs apbruņota pilnīgi un ar savu artileriju, palielinot aestvišķas divīzijas ugunsspējas līdz 85 proc., salīdzinot ar vienas amerikāņu divīzijas ugunsspējām.

Korejiešu karavīri ir pārāki par amerikāņu karavīriem: ierakšanās, maskēšanā, kalnu kāpšanā, nakts patruļu gājienos, uzglūnēšanā ienaidniekiem un pretinieku sagūstīšanā! Bez tam viena korejieša karavīra apmācība, apbruņošana un atalgošana izmaksā 16 reizes mazāk nekā viena amerikāņa karavīra.

Dienvidkorejiešu armija nav ideālā stāvoklī, bet tā ir lielākā, lojālākā un modernākā pretkomūnistu armijā visos Tālajos Austrumos. Tā ir kā paraugs tām armijām, kādas mums iespējams veidot citos kontinentos."

RIETUMU UN AUSTRUMU BRUŅOTO SPĒKU SAMĒRI

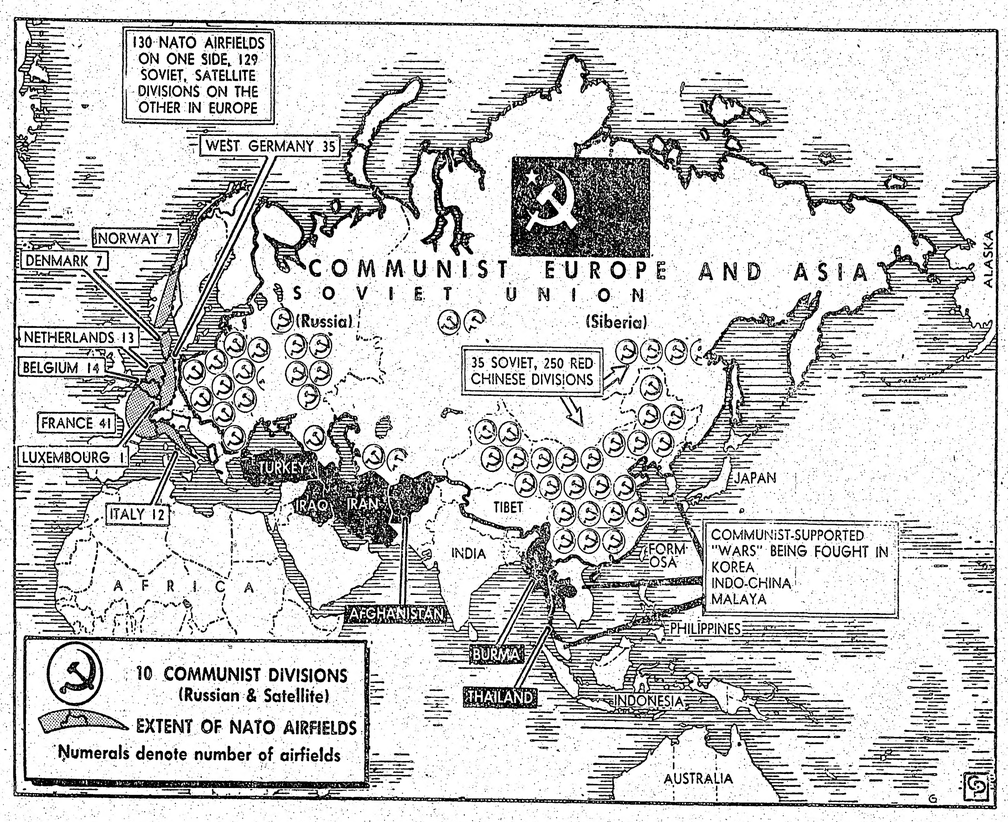

Eiropas riettumdaļā 130 ZA LO lidlauku un austrumdaļā — 129 komūnistu divīzijas

★ DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA ATCEREI DĀVINIET GRĀMATAS DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO, ONT. ★

LATVIJA

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos nosūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

KOMŪNISTISKAIS ANTISEMĪTISMS

VALENTĪNS PELĒCIS

Prese un radiofoni pēdējās nedēļās sniedz izcilā vietā ziņojumus un ieradrakstus par uzsāktām vai gaidāmām žīdu vajāšanām Pad. Savienībā un tās satelītu zemēs. Nezinām, vai šī akcija tiešām prasās pēc lielākas starptautiskas nervozitātes un raimanām, kā savā laikā bijušo Vlasoviešu liktenis, Katiņa, 14. jūnijs, pretkomūnistisko partizānu nebeidzāmās medības un visu to vārdos nezināmo ukraiņu, poļu, baltkrievu, gruziņu, baltiešu, rāciešu u. c. tautību miljoni, kam NKVD pēc šausmīgām mocībām ietriekusi lodes pakaušos vai nomaitājusi un maitā šobrīd vergu nometnēs. Caur šīs genosida prizmas vienu pusi raugoties liekas, ka pasaules „sabiedriskās domas" asajai reakcijai par žīdu tautas ciešanām ir augstāki ētiskie pienākumi un Dieva taisnības mēri, jo nav noliedzams, cik briesmīgs fiziskās iznīcināšanas posts žīdus jau reizi piemeklēja Hitlera diktātūras valstī. Taču no otras puses ir tikpat neapšaubāmi fakti, ka ne pret visām diktātūrām žīdu tauta būtu pieņēmusi Jozuisko bezkompromisa karavīru stāju, kaut gan, kamēr tai vēl nebija atvērta apsolītā zeme, demokratiskā brīvība viņai bija nepieciešamākas kā jebkurai citai tautai. Nav noslēpums, ka starp pirmajiem un galvenajiem komūnistiskās diktātūras pārstāvjiem (kaut arī mainītiem vārdiem, kā tas noticis bieži) vairākumā bija žīdiskas izcelsmes vīri. Nav noslēpums, ka arī NKVD, politkomisāru, ideologu, technisko darbinieku amatos žīdu tauta procentuāli izcēlās virs pārējām. Nav arī noslēpums, ka komūnismam aprijot kādu citu rājāku valsti, žīdu tautības pilsoņi ar izcilām sekmēm vadīja sarkanās gremošanas funkcijas un, ja pārlasām ievērojamākās spiegošanas afēras komūnisma labā, tad arī tur viņi devuši lielāku ārtaru, nekā tas atbilstu viņu skaitam starp citām tautībām. Tie ir nešaubīgi sekojuši savam ritālajam un nacionāli reliģiskajam dzīvības instinktam — sadarboties ar katru, kas viņu pakalpojumus nenoraida, lai katras zemes īpatnējos apstākļos rastu pajumti, kur saudzēt savu tautu no fiziskas un garīgas asimilācijas. Pat Kristu krustā pienaglodami, viņu pravieši ir rīkojušies kā neapstrīdami patrioti un tālas nākamības saredzētāji, jo mīlestības mācība, ko sludināja viņu tautietis, gadu tūkstošus klīstot, būtu viņus izdeldējusi, un teiksma par Izraēlu nekad neklūtu patiesība.

Bet Izraēla piedzima un to vienlīdz ātri atzina un uzņēma AN saimē kā ASV, tā Pad. Savienība. Ja ASV palīdzēja materiāli, tad Pad. Savienība pievēra acis, kad starp 1945.—49. gadu no Ukrainas, Polijas, Rumānijas u. v. satelītiem nāca desmitiem tūkstoši žīdu (kad no citām tautībām uz vietumiem spēja izbēgt tikai atsevišķi vai nelielas grupiņas) ar ceļa mērķi — Izraēlu. (Daļa gan šos nodomus vēlāk mainīja un izceļoja uz ASV). Liekas, ka Kremlis, kas šķietami šo akciju it kā neredzēja, bija cerējis iefiltrēt jaunajā žīdu valstī komūnisma avangardu pie Suecas, taču lielākā daļa no tiem partijas kursu un uz ārpusi nepieciešamo kosmopolītismu nokratīja pie svētās zemes robežām un kļuva tādi, kādus tos bija vēlējies uz laiku laikiem redzēt Mozus.

Pa šiem gadiem spēle starp Kremli un ASV pieauga kā apmēros, tā asumā. Un tagad, šķiet, pienācis laiks, kad Staļins un tā uzticamākie palīgi izšķīrušies iztīrīt visas viņu ietekmē paklautās zemes no tās tautas pārstāvjiem, kas gan bija nepieciešami, kamēr Eiropā pastāvēja antisemītiskais un antiboļševistiskais Hitlera rēgs, vai arī kamēr vēl bija izredzes kādu tautu nožņaugt „iekšējo nemieru" celā, bet kas nav vairs lietojami un ir drīzāk bīstami izšķirīgajā konfliktā starp Pad. Savienību un ASV. Tiem ir jākrīt! Protams, arī no šīm slepkavībām jāizspiež propagandas sula, kas vērsta tieši pret ASV, un, veikli izmantota, dod māņīgu un nenoliedzami psīchisku veldzi ne tikai sakarsušajām arābu valstīm, bet arī paša Kremļa verdzinātām tautām, jo varmāku virsdiriģenti Maskavā ir tālu, bet Slanskis ar Klementisu dzīvoja tepat Prāgā un Paukere — Bukarestā...

Nemeklējot nekādu vēsturiski objektīvu nostāju šinī lietā, jo tam mēs šodien esam morāli un materiāli par vājiem, mums jānorij ironijas rūgtums un jāpriecājas, ja AN genosida jautājumu (ko nespēja iekustināt un pierādīt Mincentija un tūkstošiem citu kristīgo garīdznieku liktenis) tomēr pierādīs ar Slanska u. c. Austrumeiropas tautu nodevēji pakāršanu.

DAUGAVAS VANAGI

DV DZĪVE MONTREĀLĀ

DV Montreālas nod. pilnsapulce notika pag. svētdien. Sapulci vadīja O. Krādziņš, protokolēja A. Bērziņš. Kā viesi piedalījās DV KV priekšsēdis P. Balodis un rev. kom. priekšsēdis R. Grava. Pilnsapulci sasauca, lai ievēlētu jaunu valdi, revīzijas komisiju un nod. delegātus DV Kanadas pilnsapulcei. Par valdes darbību ziņojumu sniedza, priekšsēdis J. Zariņš. Pēc revīzijas kom. ziņojuma pilnsapulces dalībnieki atzina valdes darbību par sekmīgu. Garākas debates izcēlās par iepriekšējās valdes darbības laikā pielaistām dažām kļūdām, kā, piem., nav izsūtīts lielāks skaits biedru karšu jaunuzņemtiem biedriem, kas ir radījis neapmierinātību.

Šīs kļūdas nav arī konstatējusi rev. komisija. Līdz ar to jaunai valdei bija jāpieliek daudz pūļu, lai šo sasāpējušo jautājumu nokārtotu. Debates vēl paasinājušās, kad daži biedri sāka interesēties par kādu no nod. izstājušos dalībnieku. Pieskaroties šim jautājumam tuvāk, kāds sapulces dalībnieks bija spiests atstāt sanāksmi. Izdarot vēlēšanas par DV Montreālas delegātiem ievēlēja N. Rubeni un J. Ļavu, bet rev. kom. K. Deksni, K. Tirzīti un A. Jēkabsonu.

Pilnsapulces dalībnieki vēl pieskārās vairākiem svarīgiem jautājumiem un pēc garākām debatēm nolēma delegātu pilnsapulcē ierosināt vairāku svarīgu DV statūtu pantu grozījumu. KV priekšsēdis P. Balodis pilnsapulces dalībniekus informēja par delegātu sanāksmes kārtības papildinājumiem, it sevišķi 8a. punktu. Viņš arī minēja, ka goda tiesas locekļiem, delegātu pilnsapulcē vajadzētu dot balstiesības, bet to lai nosakot nodaļu biedru pilnsapulce. Galveno atzinumu dos delegātu pilnsapulce, jo DV darbībā noteicējs vienmēr ir vairākums. Sapulce ilga 3 stundas un noritēja diezgan saspīlētā atmosfairā.

DV Montreālas nod. jaunievēlētā rev. kom. konstituējusies šādi: priekšsēdis plkv. K. Tirzītis, sekretārs K. Deksnis un loceklis A. Jēkabsons. O. K.

LEĢIONĀRU VAKARS TORONTO

DV Toronto nod. rīko sestdien, 31. janvārī, plkst. 19.30 Daugavas Vanagu namā, 123 Huron St., leģionāru vakaru.

Ž. Bukovskis referēs par Cedelghēmu un Daugavas Vanagiem, paredzēti priekšnesumi un tējas galds. Visi laipni aicināti.

DZIESMU SVĒTKU LAIKĀ BŪS NACIONĀLĀS KULTŪRAS IZSTĀDE

A I C I N Ā J U M S

daiļamatniekiem, gleznotājiem u. c. māksliniekiem, periodisko rakstu un grāmatu izdevējiem un tirgotājiem, dažādu profesiju biedrībām un visiem, kas būtu ieinteresēti latviešu kultūras izstādē 1953. g. Dziesmu svētku laikā.

LATVIEŠU NACIONĀLĀS KULTŪRAS IZSTĀDE NOTIKS 1953. G. DZIESMU SVĒTKOS, TORONTO, 10., 11. UN 12. OKTOBRĪ

1953. g. Dziesmu svētki būs vieni no lielākiem latviešu svētkiem, kas ilgs trīs dienas un pulcinās latviešus ne tikai no Kanadas, bet arī ASV. Šie svētki mūs stiprinās ne tikai cīņai par Latviju, bet tie būs arī mūsu kultūras demonstrējums sveštautiešiem.

Dziesmu svētku rīcības komiteja jūt sev uzliktu lielu atbildību par svētku pienācīgu sarīkošanu, kādēļ jāgriežas pie visiem tautiešiem pēc atbalsta, priekšlikumiem un ierosinājumeim.

Dziesmu svētku rīcības komiteja savā 18. janv. sēdē nolēma, ka kultūras izstādes lietā jāiegūst atsauksme no latviešu māksliniekiem, grāmatu un žurnālu izdevējiem, dažādu profesiju pārstāvjiem u. c., jo tikai ar viņu atbalstu būs iespējams izstādi sarīkot.

Rīcības komitejas dalībnieku pārrunās radās ierosinājumi ne tikai par gleznu, daiļamatniecības, trimdas periodisko izdevumu un grāmatu izstādīšanu, bet arī par rūpniecības, lauksaimniecības u. c. stendu rīkošanu, kur ar grafiskiem attēliem vai citādi redzami parādītu Latvijas kultūras, mākslas un saimnieciskos sasniegumus.

Rīcības komiteja sagaida visu Kanadas latviešu atsaucību un atbalstu šīs izstādes sarīkošanā, kā arī idejas un ierosinājumus.

Pieteikumus par eksponātu skaitu un veidu, kā arī visu korespondenci attieksmē uz minēto izstādi, lūdzam iespējami drīz sūtīt Dziesmu svētku rīcības komitejai uz sekojošām adresēm: E. Krūka, 173 Seaton St., Toronto, nt.; A. Jankovskim, 11 Hogarth Ave, Toronto, Ont.

DARBS un BEZDARBS

Seabrook Farms Co., N. J., ir lielākā šāda veida farma Amerikā, kas pati ražo dažādas saknes un tās arī pārstrādā, konservē, saldē un laiž tirgū. Šajā uzņēmumā nodarbināti pāri par tūkstoš strādnieku.

Bez vietējiem strādniekiem un agrāk ieceļojušiem japāņiem te strādā vēl dažādu tautību jauniebraucēji, kā latvieši, igauņi, poļi un citi. Nodarbināto latviešu kopskaits ar bērniem pašreiz ir pie 120.

Šim sakņu pārstrādāšanas un saldēšanas uzņēmumam līdz ar sakņu sesonas iestāšanos aprīļa mēneša beigās ir vajadzīgi strādnieki un strādnieces dažādiem darbiem fabrikās. Vajadzīgi arī kvalificēti mechaniķi. Alga sākumā sievietēm ap 90 centu un vīriešiem $ 1.- stundā. Iespējams, ka pēc zināma laika nostrādāšanas laika nāk neliels algas pielikums. Tie, kas nostrādājuši visu sesonu un vecums nepārsniedz 55 gadu, tiek nākošā gadā uzņemti arodbiedrībā un algā tad ir no 10 līdz 15 centi stundā lielāka. Strādā divās maiņās — dienu un nakti. Darba stundu garums, atkarā no produktu pievedumiem, ir no 8 līdz 12 stundas maiņā. Jāstrādā arī dažreiz svētdienās. Darba laiks nav noteikts, un virsstundas parasti jāstrādā par to pašu cenu. Ziemas laikā darba mazāk, bet kas ir nostrādājuši visu sesonu, saņem no valsts bezdarba pabalstu $30.- nedēļā par brīvo laiku, kā sievietes, tā vīrieši.

Darba sākums šajā pavasarī ir paredzēts aprīļa mēneša beigās, bet strādniekus sāk pieņemt jau tagad.

Strādniekiem farmas vadība dod dzīvokļus un nepieciešamās mēbeles — pret samaksu. Dzīvokļi labuma ziņā ir dažādi, tāpat arī īres maksa. Dzīvokli visi ir darba vietas tuvumā. Mātes darba laikā mazos bērnus var novietot bērnu dārzā. Bērniem skolas ir klāt.

Šo izdevību derētu iegaumēt tām latviešu ģimenēm, kas strādā farmās citās vietās, kur darba apstākļi darba un atalgojuma ziņā ir sliktāki.

Tos kurus interesē šis darba piedāvājums, lūdzu rakstīt uz sekojošu adresi: Ad. Sietinsons, 855 Church St., SEABROOK, New Jersy, sniegšu tuvāku informāciju un būšu piepalīdzīgs visās lietās. **Ad. Sietinsons**

Dižkar. Vilibalds Drosmiņš ieradies KOREJĀ!

TUVĀKAS ZIŅAS SEKOS

LATVIEŠU AKAD. MĀC. SPĒKU PALĪDZ. FONDS

Jau vairākus gadus darbojas L.A.M.S. Palīdzības Fonds, kurā iesaistījušies Latvijas bij. akadēmisko mācības iestāžu darbinieki, kas tagad izkaisīti visās pasaules malās. Fonda centrs ir Zviedrijā, bet tam ir pārstāvji pārējās zemēs. Kanadas pārstāvis ir prof. A. Dreimanis, University of Western Ontario, London Ont. Uz Kanadu pag. gadā no Zviedrijas ir pārcēlies arī Fonda bij. priekšnieks prof. Kundziņš. Fonds atbalsta slimības vai vecuma dēļ grūtos apstākļos nonākušos kollēgas.

1952.g. LAMS Palīdzības Fonda Kanadas novadā ar iemaksām piedalījušies šādi bij. L.U. un Lauks. Akad. mācības spēki: A. Dreimanis, A. Kundziņš, P. Kundziņš, E. Leimanis, J. Paukšēns un A. Tauriņš, kopsumā iemaksājot $58.00. Atlikums no 1951.g. bija $4.71. Šie līdzekļi izlietoti saskaņā ar Fonda valdes norādījumiem, atbalstot kollēgu Juri Vīgrabu Vācijā (nosūtot $50.00) un slimo kollēgu Ivaru Bicki Toronto (ar $10.00). Pēdējam tieši palīdzējis arī Fonda dalībnieks V. Slankis.

Palīdzēsim tiem mūsu kollēgām, kas nonākuši grūtībās!

A. Dreimanis
L.A.M.S. Palīdz. Fonda
Kanadas pārstāvis

DRAUDZĪGS AICINĀJUMS

Mūsu pēdējais valsts prezidents Dr. Kārlis Ulmanis 1935. g. 28. janvārī aicināja ikvienu atcerēties savu tautskolu un ziedot tai grāmatas, mācības līdzekļus un gleznas. Draudzīgais aicinājums radīja apbrīnojamu atsaucību, piepildot tukšos skolu bibliotēku plauktus, izdaiļojot skolas, tā iegūstot salīdzinājumu par Zelta ābeles ziedēšanu. Aicinājuma ideja ir bijusi tik dziļa un tā saviļņojusi tautas dvēseli, ka vēl pēc 18 gadiem, daļai latviešu tautas trimdā esot, tiek rīkoti šīs dienas atceres akti.

Mēs pieminam labos darbus, idejas un to ierosinātājus, bet vai ar to ir diezgan? Ir liekulīgi teikt skaistus vārdus un atcerēties jauko ideju, ja neseko labi darbi. Mūsu trimdas skolas un jaunatnes organizācijas darbojas nesalīdzināmi grūtākos apstākļos nekā Latvijā. Trimdas saime ir atzinusi to nepieciešamību un svētību, bet vēl viss nav darīts, lai skolas un jaunatnes organizācijas sekmīgi spētu viņām uzlikto misiju veikt. Pavisam tukši ir bibliotēku plaukti, kailas sienas un trūcīgi mācību līdzekļi. Nav nekāda iemesla, kādēļ Zelta ābele nevarētu nest augļus arī trimdā. Skaistas idejas dzīvo labos darbos.

Latviešu Jaunatnes audzināšanas padome Kanadā aicina visas draudzes, organizācijas, biedrības un atsevišķus tautiešus uzturēt dzīvu Drudzīgā aicinājuma ideju, ziedojot skolām un jaunatnes organizācijām grāmatas, mācības līdzekļus vai naudu. Ziedojumus var nodot vietējām skolām un jaunatnes organizācijām vai nodot Latviešu Kultūras fondam Kanadā: P.O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ontario, ar atzīmi — Latviešu jaunatnes audzināšanas padomei, kas ziedojumus sadalīs pēc norādījumiem vai padomes ieskatiem.

LATVIEŠU JAUNATNES AUDZINĀŠANAS PADOME KANADĀ

ELZAS KLAUSTIŅAS 50 GADU JUBILEJA SABIEDRISKĀ DARBĀ

Kad 1885. gada 17. februārī Cēsīs Klaustiņu ģimenē piedzima meita Elza, neviens pat sapņos nenojauta, ka piedzimusi latvju tautas aprūpētāja.

Jau 17 gadus vecumā sākās viņas ziedošanās sabiedrībai. Vēl pavi-

Elza Klaustiņa

sam jauna meitene, gandrīz bērns, viņa Cēsīs spēlē Skroderdienās Silmačos Elīnu. 1903. gadā Elza Klaustiņa ir Maskavā, kur strādā par audzinātāju. Līdztekus maizes darbam darbojas turienes Latviešu Biedrībā. Bet Elza Klaustiņa zina, ka viņas īstās mājas ir Latvija, un tāpēc jau 1912. gadā atgriežas Rīgā. Un te nu sākas viņas mūža darbs, kuram pieminekli uzcēlusi pati Elza Klaustiņa. Šis piemineklis ir padarītā darba augli. Atcerēsimies tikai Tuberkulozes Apkarošanas Biedrību Latvijā.

Sīva un nenogurstoša ir zinātnieku cīņa ar TBC, šo cilvēces iznīcinātāju. Zinātnei palīdzīgu roku sniedza sabiedrība. Nodibinājās minētā Tuberkulozes Apk. B-ba, kuru bez Elzas Klaustiņas nevaram nemaz iedomāties. Viņa bija viena no šīs biedrības dibinātājām, viņa bija galvenā persona kā līdzekļu sagādē, tā palīdzības sniegšanā. Elza Klaustiņa bija TAB sirds un dvēsele. Ja arī spēki nesniedzās atdot dārgo veselību, tad vismaz atvieglināja cietēju mokas.

Bet, vai Elza Klaustiņa darbojās tikai tur? Elza Klaustiņa piedalījās arī Bērnu koloniju dibināšanā un aprūpē.

Tāpat organizācijā „Māte un bērns" darbojās Elza Klaustiņa. Bez minētajām daudzās biedrībās Elza Klaustiņa strādāja gan kā padomu devēja, gan kā aktīva līdzdarbiniece. Vispār, grūti atcerēties Rīgā labdarības biedrības, kuru biedru sarakstā nebūtu Elza Klaustiņa. Neatraujot mātes mīlestību un siltumu savai ģimenei, viņa vienmēr atrada laiku būt sērdieņu pulkā, nesot grūtdieņiem cerības uz labāku rītdienu. To spēj darīt tikai cilvēks, kas tautu izjūt kā savu bērnu. Un Elza Klaustiņa to dara vēl tagad. Arī pašreiz viņas darbs pieder tautai, svešumā izdzītai latviešu tautai. Kaut gan viņai jau 67 gadi, viņa ir Viskonsinas Latviešu Biedrības valdes locekle. Katru sestdienu viņa ierodas Viskonsinas Latviešu Biedrības Sestdienas skolā, kur to mirdzošām acīm sagaida bērni.

„Tas mans mūža sapnis būt par audzinātāju," kādreiz viņa atzinās.

Ārpus sabiedriskā darba un skolas Elza Klaustiņa atrod laiku arī rakstīšanai. Tagad, kur tik grūti atrast piemērotu skatuves darbu, un it sevišķi bērnu ludziņas, mums, milvokiešiem, bēdu nav. Ja skola sagatavo programmu, Elza Klaustiņa uzraksta ludziņu. Un bērni strādā nopietni, jo ludziņu ir sarakstījusi Elza Klaustiņa, viņu skolotāja.

Jo stingri Elzu Klaustiņu savās važās tur otas un krāsas. Ziedi, ir skaistākā dāvana. Katru ziedu ar krāsām un otu viņa padara nevīstošu. Raugoties šiniš gleznās, kādreiz galvā iezogas doma: „Kādēļ viņa neizkopj Dieva dotās dāvanas?..."

Bet doma paliek nepabeigta, jo nāk prātā Elzas Klaustiņas kādreiz prof. Maldonim teiktie vārdi:

„Kas gan ir viena cilvēka labsajūta, slava un laime pret prieku un laimi, ko vari sniegt citiem cilvēkiem!"

Mēs, daudzās zemēs izkaisītie latvieši, esam zaudējuši savu zemi, bet mēs neesam zaudējuši savas tautas aprūpētāju Elzu Klaustiņu. Viņa ir mūsu vidū un ceresim, ka vēl ilgi viņa rūpēsies par mums. Kopā ar viņu mūsu dzīves ceļš iet pāri grūti pārkāpjamiem kalniem uz Latvijas sauli. Un mēs sasniegsim to, jo uz turieni mūs ved latvju tautas gādniece Elza Klaustiņa.

KANADĀ

TORONTO

Birutas Senkēvičas 25 g. darbības jubileja, ko 8. februārī rīko Toronto latviešu organizācijas, notiks Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē, pl. 8 vakarā. Pieteikties pa tel. WA 0792 un Lotus puķu veikalā KE 3884.

Kā jau agrāk ziņots, jubilāres godināšanā piedalīsies operdziedonis Jānis Niedra. Paredzēta arī dubultkvarteta Kalvis uzstāšanās. Nacionālā teātra aktrise Milda Bērziņa deklamēs jubilāres dzejoļus.

TLB Inženieru un Techniķu kopas gadskārtējā sanāksme notiks piektdien, 6. februārī (nevis 13. feruārī), plkst. 7.45 TLB namā, 198 Osler St.

Darba kārtībā: 1. Sanāksmes vadības vēlēšanas. 2. Kopas vadības ziņojums. 3. Pārrunas un ierosinājumi. 4. Kopas vadības vēlēšanas.

MONTREĀLĀ

Montreālas Latviešu Otrās Ev.-Lut. draudzes locekļu pilnsapulce notiks svētdien, 1. februārī, plkst. 2 p.p., Debessbraukšanas baznīcā, Outrmont un Blair ielas stūrī.

Darba kārtībā: Draudzes mācītāja vēlēšanas.

DV Montreālas nod. rīko sestdien, 31. janvārī vijolnieka A. Kalēja un pianistes Felicitas Maizītes koncertu. Koncerts notiks McGee Highschool aulā, 220 Pine Ave, W.

Koncerta sākums plkst. 8 vakarā. Ieejas maksa $1.25,+5c NF par labu.

MLPB paplašinājusi savu bibliotēku, iegādājoties jaunākās grāmatas, apm. $50.00 vērtībā. Iegādātās grāmatas izsniegs lasītājiem ap februāra vidu.

22. febr. paredzēta MLPB pilnsapulce, kurā tiks vēlēta jauna valde un revīzijas komisija.

MLPB valde nolēmusi lūgt piedalīties savos sarīkojumos laikrakstu korespondentus un preses fotografus, no kuriem ieejas maksu neprasīs.

Pēdējā valdes sēdē nolemts nosūtīt uz Vāciju $10.00 kādas leģionāra atraitnes atbalstam un $10.00 vecajiem ļaudīm.

Montreālas ev.-lut. Trīsvienības draudzes pilnsapulce notika pagājušo svētdien, kurā pieņēma budžetu nākošam gadam un pārvēlēja valdi. No jauna ievēlēja J. Asari, Kr. Ozolu, A. Medni un N. Zoldneru, kas koordinācijas kārtībā bija izstājušies. Tādā pašā kārtībā pārvēlēja 2 izstājušos rev. kom. locekļus: A. Lusti un J. Veismani, tos ievēlot no jauna. Ievēlēja arī 3 valdes locekļu kandidātus. Iepriekšējā gada budžets izpildījies ļoti labi. O. K.

VINDZORA

1952.g. 14. decembrī nodibināta Vindzoras Latviešu Biedrība, kura apvieno nelielo latviešu saimi Vindzorā. Valdē ievēlēti: A. Dzilna, Bernāne, A. Grodnis, J. Kukņa un J. Upenieks; revīzijas komisijā: K. Skuja, P. Putāns un E. Cīrulis. Biedrība aicina visus Vindzorā un apkārtnē dzīvojošos latviešus aktīvi piedalīties biedrības darbā. Sarakste adresējama biedrības sekretārei:

Mrs. Bernāne, 240, Parkview Ave, RIVERSIDE, Ont.

1952.g. 27. decembrī St. Andželas baznīcas zālē, VLB rīkoja eglītes vakaru bērniem. Svētbrīdi vadīja prāvests Mozga, ieradās Ziemassvētku vecītis, un bērni kuplināja vakaru ar deklamācijām. Pēc tam bija saviesīga dzīve ar rotaļām un deju, kas sagādāja prieku kā bērniem, tā pieaugušiem. 31. janv. tanīs pašās telpās plkst. 7. vak VLB rīko apvienotu Latvijas de jure atzīšanas un Draudzīgā aicinājuma atceres vakaru ar referātu un deklamācijām, pēc tam paredzēta saviesīga dzīve. Biedrība izsaka sirsnīgu pateicību prāvestam Mozgas kungam par sirsnīgi vadīto svētbrīdi eglītes vakarā un par viņa pūlēm telpu sagādes jautājumā.

A. R.

VANKUVĒRA

Vankuvera šoziem nemīlīga: nepārtraukti līst, nevienas baltas sniega pūkas, tikai pelkes un dubļi.

22. decembra rītā, kad mākoņu malai paškiroties, skopi pazib šaura debess maliņa, Vankuveras lidostā nolaižas kāds tālu zemju putns, nākdams no Austrālijas, starplaikā nolaižoties gan Fridži salās, gan Havajā. Starp Havajas ziedu vītnēm greznotiem pasažieriem, kas saules un prieka pilni, izkāpa arī latviete Virdžīnija Vulfiusa.

Pirms diviem gadiem mūsu tautiete no Toronto, aizbrauca uz Austrāliju, apciemot savus vecākus un tuviniekus. Tagad lidostā atbraucēju sagaidīja līgavainis A. Grundmanis, kurš pirms pāris dienām savukārt atlidoja Vankuverā no Jukonas, pēc divu gadu neredzēšanās, sagaidīt savu izredzēto.

Šis romantiskās laulības visā klusībā notika 3. janv., un tām liecinieki bija draugi no Austrālijas, kas tikko bija nokāpuši no kuģa, lai dotos tālāk Toronto virzienā. Jaunlaulātie savu medus mēnesi pavada Vankuverā, no kurienes izlidos uz jaunā vīra darba vietu Jukonā. Daudz gaišu un laimīgu stundu jaunajā dzīvē, un lai neviens nesaka, ka mīlas spēks nav stiprāks par visu un svešās zemēs izkaisītajiem latviešu jauniešiem nebūtu iespēja tikties, ja vien viņi to vēlas. - ks

LASĪTĀJU VĒSTULES

TĀ GRIB AMERIKĀŅI

Ar patiesu interesi izlasīju LA 7. janvārī iespiesto rakstu Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centrs. Tur starp citu ir teikts, „ka tā grib amerikāņi(!), ka tikai partijās ir akumulēta visa politiskā pieredze ..." varbūt kādreiz tas tā ir bijis, bet šodien, pēc notikušām jaunā prezidenta vēlēšanām, amerikāņi jau prot atšķirt sarkano no citām krāsām.

Tiem, kas saka, ka „amerikāņi tā grib," paskaidrosim ar jaunievēlētā Tautas Pārstāvju nama priekšsēža (spīkera) Martina vārdiem, kurus viņš teica pārņemot amatu, kā un ko grib amerikāņi šodien: „40 zemes ir nodzisusi brīvības lāpa... Šo politisko slimību mēs saucam par marksismu, kura doktrina ir radījusi divus dvīņu brāļus — laundarus: sociālismu un komūnismu. Vai mēs saucam viņus tā vai citādi, viņu mērķis ir viens: nodot tautu valsts varā, pakļaut vairākuma gribu nedaudziem... Mēs Kongresā izdarītu traģisku kļūdu, ja neizprastu, ka marksisms ir lielākais parlamentārās iekārtas ienaidnieks, kādu līdz šim pasaule ir pazinusi." Tā šodien vērtē marksismu amerikāņu tauta! Ir tikai jābrīnās, ka daļai mūsu politiķu marksisma jēdziens līdz šim vēl nav skaidrs. Tālāk, tanī pašā rakstā ir sacīts, ka uz Januma jautājumu par Br. Kalniņa sadarbību ar boļševikiem, pēdējais palicis atbildi parādā. Tātad, tik tālu tās lietas ir, ka Br. Kalniņš nemaz nenoliedz sadarbību ar saviem bijušiem maizes tēviem. Pie šī momenta nāk klāt Kalniņa sadarbība ar krievu emigrācijas marksistiem, par ko apliecinājumu atrodam viņu presē. Te ir radies īsti paradoksāls stāvoklis, un proti: no vienas puses mūsu organizācijas sadarbojas ar Br. Kalniņu un no otras — tās pašas organizācijas taču ir deleģējušas savus pārstāvjus Antiboļševistiskajā Tautību Blokā. Šķiet, ka ir pilnīgs absurds būt reizē divās organizācijās, kuras viena otru apkaro. Agrāk vai vēlāk šis jautājums uzpeldēs neatkarīgi no mums pašiem, jo to var pacelt citas ABN dalībnieces, kas savukārt metīs ēnu uz visiem latviešiem. Vai atbildību par to apzinās tie, kas šo stāvokli radījuši? J. S.

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

1. februārī, plkst. 6. vak. Sv. Andreja b-cas m. zālē T. Ķeniņa referātu cikla „Lielās mūzikas problēmas" 11. lekc.: „Kamermūzika". Skaņu plašu illustrācijās Bacha, Mocarta, Bēthovena, Šūmaņa un Ravela darbi.
2. februārī, plkst. 8.15 vak. Heliconian Hall (35. Hazelton Ave.) brāčista Paula Zariņa koncerts, pie klavierēm Leo Barkins. Programmā Bacha, Šūberta, Persela, Baksa un Ķeniņa darbi.
8. februārī, plkst. 14.00, 62 Claremont Ave, vijolnieka J. Kalēja un Felicitas Maizītes koncerts.
29. martā, Sv. Andreja baznīcā Garīgs koncerts. Piedalās E. Veskimetsa (soprāns), E. Sedliņa (alts), Ž.Zentiņš (tenors), P. Geistauts (baritons) J. Niedra (bass) un Sv. Andreja draudzes koris, komp. T. Ķeniņa vadībā. Programmā: J. S. Bacha, Šūberta, A. Ķeniņa, H. Pavasara u. c. darbi, un Mocarta „Rekviēma" fargmenti solistiem, korim un ērģelēm.

CITI SARĪKOJUMI

30. janvārī — LPB Kanadas kopas sarīkojumā Preses balle Kolumbus zālē.
31. janv. YMCAs klubs rīko Ventiņu vakaru.
13. februārī plkst. 20.00, 62 Claremount St., tradicionālais Vilibalda Drosmiņa karnevāls DV sarīkojumā
20. febr., plkst. 20.00 — tradicionālais stud. karnevāls — Nakts latīņu kvartālā, Kolumbus zālē

Ieceļošanas, izceļošanas vīzu, pasu, dzīvokļa, darba un pavalstniecības lietas kārto
ALEKSANDRS KANBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
Tel. RA 7149

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM!

KAS IR MŪSU GALVENAIS UZDEVUMS TRIMDĀ

VAI TIEŠĀM TĀ IR?

MASKAVA SIEN PASAULI GORDIJA MEZGLĀ

IV

Lai brīvās pasaules pārliecināšanai tādā veidā darbojoties kļūtu par tiešām reālu spēku, visiem aktīvajiem boļševisma apspiesto nāciju bēgļiem — kā jau minējām — jābūt vienotiem, mērķtiecīgi organizētiem, no viena kopēja centra vadītiem. Jā, — kādēļ šādā parnacionālā globālā kopējā centra arvien vēl nav, nav pat saskatāmas pazīmes, kas liecinātu, ka tāds drīzumā varētu rasties? Vai tas, kas mūs šķir, nav taču tik niecīgs, salīdzinājumā ar to, kas mūs vieno? — Bet kā ar šādu jautājumu veidā formulētiem pārmetumiem lai nākam — un kam lai tos adresējam — ja kopējas vadības trūkst mums pašiem, vienas nācijas bēgļiem, un šos pašus jautājumus varam atkārtot paši sev. Ko atbildēt? — Liekas, sekojošo: trūkst mums te patiesi lielu valstsvīru, spilgtu personību (tādas bija 1918./19. gados), kas ar savu autoritāti paceltu mūs pāri maziskumam, ķildām, intrigām un rādītu ceļu. Gan jau tad mēs pa to ietu un iespējamo arī panāktu.

Atsevišķi vadības centri mums tomēr pastāv, bet to separātā darbība šai virzienā līdz šim jūtamāk izpaudusies vai vienīgi antiboļševistiskās literātūras laukā, pie tam redzamākais, kas te padarīts, ir atsevišķu mūsu tautiešu individuāls sasniegums.

Operēšana ar pārmetumiem gan laikam nebūtu īsti vietā: kurš gan neesam tos vairāk vai mazāk pelnījuši? Pagurums, rezignācija, pat apatija vērojama visur. Bet ja nu no kāda gaidām uzmudrinājumu, jaunus impulsus (bet nepieciešami tādi ir, turklāt darbība, īpaši, ja tai panākumi, dotu atkal ticību un jaunu sparu), tad vispirms taču no „augšienes," no vadības. Ka tā savos centienos nepaliktu gluži bez atsaucības, lai rāda, piem., sekojošais. — Tautietis Albīns B. („lai attaisnotu savu atrašanos brīvajā pasaulē," kā viņš pats saka), jau ilgāku laiku veic antiboļševistiskās propagandas darbu, runājot dažādu organizāciju sanāksmēs un tādā kārtā regulāri „apkalpojot" 3 pilsētas (starp tām vienu īsti prāvu). Ievadījumā B. kundze, tērpusies tautas tērpā, pastāsta par latv. tautu, tās senātni, kultūras sasniegumiem. Tad nāk B. pats un lasa rūpīgi sagatavotu, uz faktiem no paša pieredzes konstruētu priekšlasījumu (My Experiences behind the Iron Curtain), gūstot tiešām labus panākumus — par spīti amerikāņu „amerikānismam". Par B. priekšlasījumiem sniegtas atzinīgas atsauksmes arī vietējā (amerikāņu) presē un jau 6 organizācijas aicinājušas B. lasīt viņu sarīkojumos nāk. ziemas sezonā. Bez tam B., kopā ar kādu citu pazīstamu mūsu tautieti, savus uzskatus atklāti izsakot un sacīto pārliecinoši argumentējot, vairākkārt „uzspridzinājuši" ceļojošu komūnistu aģitātoru inscenētus mītiņus kādas ASV lielpilsētas parkā. Visvairāk B. tomēr apmierināts ar to, ka visi viņa darba biedri (11 cilv.) kļuvuši par aktīviem pretkomūnistiem. Lieki, šķiet, piemetināt vēl, ka nekāda veida atbalstu B. „no augšas" nav saņēmis.

Tādu B. jaunajā pasaulē ir simtiem, ja arī viņu darbība visur neizpaužas vienādi un negūst vienādas sekmes. Bet vēl vairāk būs tādu, kas „arī gribētu pienest kādu ķieģeli Latvijas brīvības ēkai" (kā kāds gados vecāks tautietis burtiski raksta), bet nezina, ko īsti darīt un kā, [illegible] to, kas „iesnaudušies," bet vēl modināmi. Visiem viņiem nepieciešami ierosinājumi, padomi, priekšstats par antiboļševistiskās darbības jēgu un nozīmi, to darbība jākoordinē, jāvada — kā jau cīņas laukā.

Atbildot uz pārmetumiem par bezdarbību — kā to lasījām laikrakstos — ALAs Infirmācijas biroja vadītājs esot aizbildinājies ar līdzekļu trūkumu. Bet līdzekļi šai tieši organizātoriskajā darbā — ko birojs, šķiet, nemaz nav mēģinājis veikt — nav galvenais. Bez tam — līdzekļu dabūšana arī ir uzdevums, kas jāveic. Jāsaka ka šādām vajadzībām tautieši līdz šim nav atteikušies ziedot, kā to liecina Ārējās inf. fonda (Vācijā) līdzšinējā prakse. Bet ziedotāji, protams, grib redzēt darbus, vismaz pozitīvu gribu un pārliecību vadītājos. Ja nu tā visa nav, — tad labāk, ka līdzekļu jautājums paliek nerisināts.

Ar gandarījumu jāapsveic ziņa, ka pie ALAs Informācijas biroja izveidota jauna valde, pieaicinot personas, kuras jau individuāli darbojoties veikušas ļoti daudz. „Laikā" p. g. 70. numurā ievietots raksts, kuru, liekas, varam uzskatīt par šīs valdes programmu. No tās izriet, ka centrs grib sniegt amerikāņu sabiedrībai informāciju par boļševismu, informāciju par mums pašiem un stiprināt amerikāņu sabiedrības pretestību Kremļa agresijai. Tas, protams, nav maz. Un tomēr būtu žēl, ja šai programmā patiesi trūktu tā, kas ar šo rakstu mēģināts izvirzīt par galveno. Tādēļ, novēlot ALAs Informācijas biroja jaunajai valdei gūt krietnus panākumus, reizē gribētos lūgt apsvērt domu par cieša propagandistu tīkla izveidošanu ASV (un event. arī Kanadā), — nolūkā pārliecināt šīs telpas iedzīvotāju vairākumu par nepieciešamību vērsties pret tiranniju aiz dzelzs priekškara aktīvi un radikāli — saistot tautiešus šai darbā, instruējot viņus par to, kas jāpanāk un kā, un vienojoties ar cittautu aktīvajiem antiboļševistiskās cīņas centriem par kopēju rīcību kopēja cieša propagandistu tīkla sistēmas izveidošanā.

Vai tāda veida centieniem tiešām būs gaidītie panākumi, to, protams, neviens apgalvot nevar. Bet arī karavīram kaujas laukā uzvaru garantēt nevar, un tomēr karavīrs iet [illegible], liek ķīlā pat savu dzīvību — pārliecībā, ka jāuzvar ir un uzvarēt var.

A. Purmalis

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

VĀRDI UN DARBI

Neskaties uz maniem darbiem, bet klausies uz maniem vārdiem — saka tautas paruna. Šī tautas rīksts, gribot negribot, attiecināma uz tiem tautiešiem, kas ar vārdiem gan sludina „nacionālo pamieru", sadarbību, izdala politiskas pamācības citiem, bet paši ar darbiem rāda pretējo.

Citu apsūdzēšana svešām iestādēm un personām ir tā baigākā nezāle trimdā, kas gan ir daudz nosodīta, bet vēl nav izravēta no mūsu sabiedriskās un politiskās sadzīves. Kad bijām Vācijas nometnēs, tad denunciāciju netikums daudziem kavēja vai izjauca izceļošanu. Tagad apsūdzību mērķis ir pretējais — panākt kāda nepatīkama vai nevēlama tautieša (parasti politiska pretinieka) „izceļošanu" — deportāciju — no Amerikas vai citas zemes uz turieni, no kurienes nācis. Jaunais ASV immigrācijas (Mekkerena) likums ir ļoti stingrs un paredz deportāciju par samērā niecīgiem nodarījumiem. Tomēr nepietiek tikai ar sūdzību, ir vajadzīgi arī pierādījumi, lai kādu izraidītu no tādas brīvības un taisnības valsts, kādas ir Amerikas Savienotās Valstis.

Šinīs dienās kādam latviešu nacionālam sabiedriskam darbiniekam bija jāatbild ASV Apgabaltiesā (immigrācijas lietu nodaļā) uz sūdzību, kas viņam Padomju Savienībā „nodrošinātu" drošu nāvi, bet Amerikā draudēja ar deportāciju.

Kaut gan apsūdzētais tautietis lūdza tiesu pateikt, kas cēlis pret viņu šādu apsūdzību, tomēr viņam to neteica. Apsūdzētam tautietim zem zvēresta vajadzēja atbildēt uz daudziem jautājumiem: Vai Jūs pazīstat tādu Bruno Kalniņu? Vai Jūs pazīstat Valdi Bumbēru? Vai viņi ir Jūsu draugi vai pretinieki? Vai Bruno Kalniņš ir komūnists? Ja sakāt, ka nav komūnists, bet sociāldemokrats, vai viņš ir bijis Latvijas armijas politiskais vadītājs komūnistu okupācijas laikā un kādi uzpleči viņam bija? Vai latviešu sociāldemokrati nesa sarkano karogu un dziedāja Internacionāli? Kādā starpība ir starp latviešu sociāldemokratiem un komūnistiem? Kādas politiskas domstarpības ir starp Jums un sociāldemokratiem? Vai atbrīvotajā Latvijā sociāldemokrati gribēs tikt pie varas vēlēšanu ceļā vai ar varu (by balance — or by bullet)? Vai esat lasījis sociāldemokratu partijas biļetenu un Latvju Ziņas, kas iznāk Stokholmā? Un tā tālāk.

Arī šai denunciācijai nebija panākumu un beidzās ar Alien Registration Card izsniegšanu denuncētajam tautietim.

Saturns

CEĻA VĀRDI

Par sava drauga kļūdām es runāju tikai ar viņu pašu.
Konfūcijs.

*

Vienmēr ir laika diezgan, kādu vārdu vēl pielikt, bet nekad izteiktu vārdu atsaukt.
Graciāni

*

Ja kādu ziņu grib plaši izplatīt, atliek tikai to kā lielu noslēpumu uzticēt šaurai sabiedrībai.
Graciāni

*

Jāšana bruņiniekam ir cēla māksla un baudījums, pati par sevi saprotama lieta. Tirgotājam tā ir līdzeklis, kā ātrāk pārvietoties un vairāk nopelnīt. Slinkais to izmanto tikai tādēļ, lai kāds to nestu un nebūtu jāiet kājām. Bet iedomīgais grib ar to parādīt, ka sēd augstāk par citiem.
Adastra

MONTREĀLAS LATVIEŠU TRĪSVIENĪBAS EV.-LUT. DRAUDZES GADA PĀRSKATS

Svētdien, 18. janvārī, pēc dievkalpojuma notika Latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes gadskārtējā pilnsapulce, ko atklāja draudzes priekšnieks prof. Dr. A. Tauriņš. Ziņojumu par darbību pag. gadā sniedza draudzes mācītājs A. Gaudiņš. Viņš norādīja, ka draudze var atskatīties uz četriem darbības gadiem. Šinī laikā draudze kopā ar bērniem pieaugusi uz 583 personām. Pagājušā gadā kristīti 16 bērni, iesvētīti 6 jaunieši, salaulāti 27 pāri, no tām tīras latviešu laulības bijušas 12 gadījumos. Dieva mierā aizvadīti divi draudzes locekļi. Notikuši 37 dievkalpojumi, kurus apmeklējuši pāri par 3500 dievlūdzēju. Sākot ar pēdējo pusgadu dievkalpojumi notiek katru svētdienu. Pie Dievgalda bijušas 137 personas. 14 dievkalpojumi kuplināti ar mūzikāliem priekšnesumiem. Draudzes ērģelnieka pienākumus izpilda sirmais ilggadīgais bij. Cēsu draudzes ērģelnieks K. Hartmanis ,kurš nav iztrūcis nevienā dievkalpojumā.

Draudzes priekšnieks A. Tauriņš savā ziņojumā norādīja, ka, lai gan draudze ir iesaistīta Kanadas sinodē, tomēr tā uzskata sevi par Latvijas baznīcas sastāvdaļu un archibiskapu Grīnbergu par savu augstāko garīgo vadītāju. Bez tīri reliģiskā darba draudzei bijuši arī citi uzdevumi. Tā piedalījusies kopā ar citām organizācijām sūtņa K. Zariņa viesošanās svinību, tāpat arī 18. novembra valsts svētku noorganizēšanā. Pie draudzes jau trīs gadu ar labām sekmēm darbojas latviešu skola, ko apmeklē 50 bērni. Skolu vada bij. tautskolu insp. E. Mazutis, kurš kopā ar pārējiem skolotājiem pašaizliedzīgi nododas latviešu bērnu audzināšanas darbam. Pie draudzes pastāv palīdzības fonds, no kura iespējamības robežās izsniedz pabalstus un aizdevumus tautiešiem, bez tam arī bēru fonds ar 274 dalībniekiem.

Pēc valdes loc. R. Gobas ierosinājuma, ziedot līdzekļus Archibīskapa personīgām vajadzībām, savākti 90 dolari, no kuriem 80 dol. jau nosūtīti uz Vāciju. Šo akciju draudze turpinās arī uz priekšu. Rosīgi darbojusies arī draudzes dāmu komiteja, sarīkojot 4 tējas vakarus, apmeklējot slimos tautiešus u. t. t. Darba apstākļu dēļ no priekšnieces amata aizgājušās E. Landovskas vietā dāmu komiteju vada I. Medne. Tālāk draudzes priekšnieks ziņoja, ka Montreālā tiek dibināta Otrā ev.-lut. draudze. Pēc draudzes valdes ieskata divas draudzes nebūtu vēlamas, un šajā sakarā Otrās draudzes organizētājiem iesniegts priekšlikums apvienoties ar Trīsvienības draudzi, ar abām pusēm pieņemamiem noteikumiem.

Valdes loc. K. Ozols iepazīstināja pilnsapulces dalībniekus ar pag. saimniecības gada pārskatu. Tā kā draudzes locekļi maksājumus izdarījuši kārtīgi, darbības gads noslēdzies ar atlikumu. Revīzijas komisijas priekšsēdis V. Ziemlis ziņoja, ka kase, norēķini un grāmatas atrasti labā kārtībā un saimniekots saskaņā ar budžetu un ienākumu robežās. Pilnsapulce vienbalsīgi pieņēma notecējušā gada darbības pārskatu, tāpat valdes izstrādāto tekošā gada budžetu.

Saskaņā ar noteikumiem, bija jāpārvēl 4 valdes locekļi — J. Asars, A. Mednis, K. Ozols un N. Zoldners, kurus visus, aizklāti balsojot, ievēlēja no jauna. Kandidātos palika Neimanis, Ankups un Adītājs. Tāpat no revīzijas komisijas izlozes kārtībā izstājušos Lusti un Veismani ievēlēja no jauna.

Vēl atzīmējams, ka draudzei pieder kāda labvēļa dāvāts zemes gabals. Tāpat pie draudzes pastāv bērnu bibliotēka. Grāmatas lasīšanai saņemamas pēc katra dievkalpojuma. Atbalstot latviešu nama fondu, draudze iegādājusies 20 dalības zīmes 200 dol. vērtībā. Ievadīti priekšdarbi bērnu vasaras kolonijas noorganizēšanai, kādam nolūkam tiek lūgts Montreālas latviešu sabiedrības atbalsts.

Pilnsapulci noslēdzot, māc. A. Gaudiņš pateicās visiem draudzes darbiniekiem par padarīto darbu, un izteica cerību, ka Dievs svētīs draudzes darbu arī turpmāk.

M. Oz.

FILATĒLISTI ORGANIZĒJAS

Montreālas latviešu filatelisti: V. Tomsons, N. Zoldners, A. Apse, K. Strazdiņš, A. Palejs, H. Ulmanis, J. Jalimovičs un J. Mazutis nolēmuši organizēt filatelistu kopu pie MLP Biedrības un aicināt tajā reģistrēties visus latviešu filatelistus Montreālā. Par kopas vadītāju — sekretāru izraudzīja K. Strazdiņu. Savā turpmākā darbībā kopa, saziņā ar skolas vadību centīsies sarīkot skolā Latvijas pastmarku izstādi līdz ar attiecīgu referātu. Izstādē paredzēts izstādīt pilnu Latvijas patstmarku komplektu, kas, spriežot pēc sanāksmes dalībnieku līdzatnestajām kollekcijām, nenāktos grūti.

Interesanti atzīmēt, ka par līdzīgu kopu trimdā vēl nav dzirdēts un iespējams, ka tikko nodibināto var uzskatīt par pirmo filatelistu latviešu kopu.

Latviete cīņā pret komūnismu

A. Ruka

Mēs neesam Dieva izredzēti un glābti, lai šinī zemē dzīvotu mierīgu dzīvi. Mēs neesam arī mūsu tautas labākā daļa, jo daudzi vērtīgāki cilvēki min Sibirijas takas un tiem jāstrādā komūnismam. Mūsu izglābšanās mums jānopelna. Mums jābūt cīnītājiem brīvajā pasaulē par taisnības uzvaru. Tas ir mums Dieva dots uzdevums."

Šos vārdus raksta latviete Albertine Ruka, kas savu brīvo laiku Amerikā ziedo cīņai pret komūnismu. Gandrīz katru nedēļu viņa runā kādā Battle Creek vai apkārtnes klubu un biedrību sanāksmē, stāstīdama par komūnismu un latviešiem. Nepilnu pusotra gadu laikā viņa runājusi ap 50 reižu. Bieži A. Ruka raksta vietējā angļu presē, un pagājušajā gadā Battle Creek lielākais laikraksts „THE ENQUIRER AND NEWS" ievietoja ar viņu pus lapaspuses garu interviju.

Albertīne Ruka rosīgi piedalās arī angļu sabiedriskā dzīvē, jo latviešu šeit maz, būdama YWCA's un koncertu b-bas biedrene.

Grūts ceļš ir noiets no Vecpiebalgas, kur viņa dzimusi, līdz Amerikai. Bēgļu gaitās zaudējusi tēvu, Kurzemes cietoksnī vīru — virsnieku, bet Amerikā māti, viņa audzina savu 12 gadus veco meitu Inesi, kurai, neraugoties uz visām grūtībām, viņa grib dot augstāko izglītību.

Latvijā būdama skolas pārzine un diriģente, kas noorganizēja Rāmuļu novada dziesmu dienas, viņa uzsāk savas gaitas ASV par kokvilnas plūcēju Misisipi. Divus gadus vēlāk viņa beidz tirdzniecības skolu, līdzekļus iztikai un skolai pelnīdama sestdienās, svētdienās un darbdienu vakaros, un tagad strādā par sekretāri apdrošināšanas sabiedrībā.

„Mana cilvēcīgā dzīve izbeidzās ar Kurzemes krišanu. Tagad jūtos kā karavīrs pretkomūnistiskajā frontē, un tas man dod ne tikai izturību un spītu, bet arī milzīgu enerģiju."

Jāvēlas, kaut vairāk mums, latviešiem, būtu šādas sievietes, kas ar savu darbu cienīgi nostātos blakus mūsu karavīriem.

J. Dz.

PARTIJU BLOKS NEGRIB PIEĻAUT VĒLĒŠANAS

KAD REIZ BEIGSIES KAŖI ZVIEDRIJĀ?

(Vēstule no Stokholmas).

Zviedrijas latviešu skaudrās cīņas pirmais cēliens noslēdzies par pamācību emigrantu saimei visā pasaulē.

Nav neviena, kas negribētu, lai arī Zviedrijā būtu latviešu centrālā pārstāvība, kas ar atzītu autoritāti varētu runāt visu latviešu vārdā un kas vietējo iestāžu vajadzībām varētu katrā gadījumā sniegt informāciju par latviešu dzīvi vai par atsevišķiem latviešiem, novēršot visļaunāko no emigrācijas parādībām - slepenas apsūdzības, denuncēšanas u. tml.

Ne ar labu prātu, bet mīļā miera un saticības dēļ organizācijas ielaidās: labi, saiesim kopā un uzbūvēsim savu centrālo pārstāvību, noorganizējot visu latviešu pašu līdzdalību centrālās vadības iestādes radīšanā vispārējās vēlēšanās.

Bet tad sākās tās slepenās sarunas, par kurām ilgi neviens nekā nezināja un kuru rezultātā piedzima tā sauktā Zviedrijas Latviešu Nacionālā Padome, par kuras nodibināšanos latvieši paši dabūja pirmās ziņas no — zviedru radiofona . . .

Pēc smagiem cīniņiem šīs padomes locekļi spītīgi paturēja visu savā varā un aizsūtīja savus delegātus uz Londonu, kur tika veidota visas Eiropas latviešu centrālā pārstāvība — Latvijas Atjaunošanas Komitejas Eiropas Centrs. Par to jau esam ziņojuši. Londonas lēmumi ir pavisam nepārprotami: Zviedrijas delegātus sanāksmē pielaida tikai ar noteikumu — izdarīt visa Zviedrijas Padomes sastāva ievēlēšanu, arī savos statūtos (paragr. 5), nosakot, ka Eiropas Centrs sastāv no atsevišķo zemju vēlētiem delegātiem un no partiju sūtītiem. Ja šos Londonas lēmumus lojāli visi pildītu, Zviedrijas latviešu cīniņu jautājums būtu izšķirts.

Ar interesi Zviedrijas latvieši tādēļ gaidīja, kas notiks pēc Londonas lēmumiem. Klīda dažādākās baumas, partijas un grupas noturēja sēžu sēdes, par kurām atkal tika runāts, ka tur ejot — raibi un asi. Šis tas no šiem asumiem parādījies arī atklātībā, sevišķi no liberāļu un zemnieku savienības domstarpībām. Tāpat, protams, gatavojās sabiedriskās organizācijas, lai būtu pietiekami apbruņotas pret partiju ierastajām viltībām. Visi gaidīja Nacionālās Padomes sēdi. Tā bija nolikta uz 28. decembri, taču nesanāca. Tāpēc bija pamats jau domāt, ka Padomes prezidijs velk lietu garumā, lai nebūtu iespējams realizēt Londonas konkrēto lēmumu, ka Padome jāievēl līdz 1953. g. jūnijam. Beidzot tomēr Padome sanāca 11. janvārī.

Un pierādījās, ka visļaunākā paredzētājiem bijusi taisnība: partiju bloks un Padomes prezidijs (kas faktiski viss sastāv no partiju vīriem) bija izšķīries par pašu pieņemto Londonas lēmumu nepildīšanu un par vēlēšanu nepielaišanu Zviedrijā. Iesākās ar pārlieku viltīgu Londonas Eiropas Centra statūtu iztulkošanas ekvilibristiku, operējot ar vienu vienīgu vārdiņu „visa . . ." Proti: Londonas lēmums par Zviedrijas Nacionālās Padomes vēlēšanām skanēja, ka līdz 1. jūnijam ievēlams viss Zviedrijas Padomes sastāvs. Partiju vīri nu pūlējās pierādīt, ka tā tas „nesot domāts", un tagad viņu rīcībā esot pat oficiāls lēmuma noraksts . . . Bet Stokholmā cirkulēja arī otrs noraksts, kurā lēmums bija rakstīts taisni tā, kā tas pirms [illegible] bija atreferēts. Par šo vienīgo vārdiņu tad nu Zviedrijas Padomes sēdē partiju ļaudis norunāja ilgu laiku, bet pretējā puse — organizāciju pārstāvji — atbildēja, ka šim vārdiņam galu gala nav izšķirējas nozīmes, jo Londonas lēmumā sacīts, ka „Zviedrijas pārstāvības sastāvs ievēlams", un tad nav šaubu, ka ievēlams viss sastāvs, jo citādi Londonas lēmumā būtu īpaši izsacīts, ka ievēlama tikai daļa no Padomes sastāva. Debates bija spraigas, organizāciju pārstāvji turējās braši, un partiju gudriniekiem neizdevās tos samulsināt. Tad atskanēja jau stipri valsirdīgas „teorijas": Bruno Kalniņš pateica, ka emigrācija vēlēšanas vairs nevarot izdarīt un tādēļ jārēķinoties „ar reālitātēm". Pavisam skaidri un ļoti drūmiem vārdiem to pašu pateica prof. Švābe: „Emigranti totāli zaudē interesi par Latviju, un tādēļ Latvijas atbrīvošanas pienākums būs vienmēr vairāk jāuzņemas maziem centriem, neprasot pilnvaras ne no viena."

Zviedrijas latviešu domas ir izkristallizējušās līdz galīgai skaidrībai, un partijām vairs neizdodas uzspiest savu gribu. Un tā arī tad notika: balsojot par prezidija statūtu pantu, kur bija nosacīts, ka ievēlamas divas trešdaļas, bet vienu trešdaļu sūtīs partijas kā savus nevēlētus pārstāvjus, Daugavas Vanagi iesniedz pretpriekšlikumu, ka viss Zviedrijas Padomes sastāvs ievēlams vispārējās u. t. t. vēlēšanās. Par šo priekšlikumu balsoja 8 Padomes locekļi, pret partiju bloks ar saviem no organizācijām izzvejotiem partiju līdzgājējiem, kopā 17. Pēc tam organizāciju pārstāvji paziņoja, ka viņi šādam lēmumam, kas runā pretim Londonas Centra statūtiem un Londonas lēmumam Zviedrijas Nacionālās Padomes lietā, nevar pievienoties, kādēļ atsauc savus pārstāvjus no Padomes. Un tūdaļ pēc tam viņi atstāja Padomes sēdi, kurā tātad palika tikai partiju ļaudis ar saviem piekritējiem, kas kopā salasīti tīri privātā kārtā.

Bet pāri visai Zviedrijas Padomes sēdei stāvēja kādas „tālas un svešas rokas" ēna, par ko runāja sociāldemokrats Dziļleja u. c. Zviedrijas latviešus jaucot un kūdot kāda roka ārpus Zviedrijas... Šī „roka no citurienes" ir traģikomiskā ēna, kas lielā mērā ietekmē visu Zviedrijas partijnieku „politiku". Runājot skaidri līdz galam, tās ir pavisam mistiskas bailes no sacensības ar Dr. Valdmani, par kuru „privāti" te tiek sarunātas visfantastiskākās lietas, un Zviedrijas latviešiem tikai atliek konstatēt partiju vīru nostāju: lai likvidētu Valdmani, slēgts ir ciešākās „sadarbības" bloks ar Bruno Kalniņu. Tas ir visu „garo runu īsais kodols." Un partijas Zviedrijā ir nodemonstrējušas savu nostāju visas latviešu emigrācijas priekšā: ja nav tā, kā partijām vajadzīgs, tad nekas nav arī vajadzīgs. Brauca uz Londonu pēc rūpīgas sataisīšanās, cerībā ieņemt „Eiropas Centra prezidiju un valdīt Eiropā, pēc tam arī visur citur. Tas neizdevās, Londona Zviedrijas latviešu lietu nodeva pašu bēgļu rokās: vēlēšanām, un partijas pret šo lēmumu nu ir sacēlušās — palikdamas Zviedrijas Nacionālā Padomē vienas pašas ar dažiem saviem līdzgājējiem. Organizācijas ar lielu apņēmību tādēļ gādā, lai Zviedrijas latv. vadības centra lieta neapstātos un paredzama visu organizāciju — un arī dažu partiju — pārstāvju sanāksme, kas lems par vēlēšanu komisijas nodibināšanu vispārēju vēlēšanu izdarīšanai līdz š. g. jūnijam.

A. V.

SAVIENOTĀS VALSTIS

NUJORKAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS 60 GADU

Tas bija 1893. g., kad Nujorkā sanāca kopā 17 latviešu un nodibināja Latviešu Biedrību. To starpā bija bij. pagasta vecākais Jānis Bušs, bij. pagasta rakstvedis Steinbergu Fricis, koŗa diriģents Ereminu Leons. Jaundibinātā biedrība rīkoja jautājumu vakarus, dejas vakarus, izbraukumus zaļumos. Pirmos 10 gados tā bija vienīgā latviešu sanāksmes vieta.

Ar 1905. gadu sākās jauns posms latviešu emigrācijā. Radās citas latviešu biedrības, pa lielākai daļai politiskas. Nujorkas Latviešu biedrība vienmēr centusies apvienot visus latviešus, lai kāda būtu viņu pārliecība. Pirmā Pasaules kaŗa laikā biedrība vāca līdzekļus kaŗā cietušiem dzimtenē. Rosīgs palīdzības darbs sākās 1944. g. Nodibinājās Latvian Relief, kurā aktīvi piedalījās toreizējais biedrības pr-ks Lenovs. Biedrība nodeva palīdzībai latviešu bēgļiem Eiropā 1800 dol. Vēlākos gados līdzekļu vākšana turpinājās. Biedrība vienmēr aizstāvējusi Latvijas neatkarību un atkārtoti iesniegusi rezolūcijas Savienoto Valstu valdībai un Kongresam.

Biedrības kapitāls 1952. g. bija $23.161. No šīs summas $5.654 ieskaitīti nama fondā.

Lai atzīmētu šo ievērojamo jubileju Amerikas latviešu dzīvē, 18. janvārī notika akts ar dineju un koncertu. Svētku komitejas priekšsēdis Lenovs stādīja priekšā bij. biedrības priekšniekus — Pīrsonu, Danci, Jordanu Stankēvicu, Truci, kā arī vienīgo, kas vēl ir dzīvs no biedrības dibinātājiem, R. Stūri.

Biedrības priekšnieks R. Egle jubilejas runā teica, ka par veco Amerikas latviešu saitēm ar dzimteni liecina viņu darbi, ko tie veikuši, sniedzot palīdzību latviešu bēgļiem. Latvijas sūtņa J. Feldmana vārdā sveicienus nesa sūtniecības sekretārs A. Dinbergs. Vēl runāja goda biedrs G. Dancis, biedrības sekretārs A. Homics; mācītājs R. Zariņš un DV Apvienības pr-ks Ņujorkā A. Pukīte. Sveicienus no ALAs valdes un Latviešu Nacionālā Centra nodeva J. Vinters.

Biedrībai ir paradums katrā jubilejā nosūtīt rezolūciju ASV prezidentam. Šoreiz nolēma nosūtīt divas rezolūcijas — prezidentam Trūmenam ar pateicību par viņa rīcību Latvijas neatkarības atzīšanā un jaunajam prezidentam Eizenhaueram, izsakot cerību, ka viņš sekmēs Latvijas brīvības atjaunošanu.

Rakstveidā sveica Komiteja Latvijas Brīvībai, Ņujorkas Latviešu Stdentu Biedrība, Ņujorkas draudzes un DV koris un Čikagas Latviešu Biedrība.

Sekoja dineja un koncerts, kurā piedalījās Norma Auziņa (vijole), Velta Meinhubere (soprāns) un Viktors Stots (baritons). Pie klavierēm bija A. Okolo-Kulaks.

RETA JUBILEJA

Kalamazū (Mich.) pilsētā Kuperu ielā paša mājā savu dzīvi vada veclatvietis Evalds Vilde ar dzīves biedri. Šinīs dienās Vilde klusībā atskatījās uz 62 gadi garo dzīves ceļu un 30 gadu darba gaitu. Vildes šūpulis kārts Lietuvas pierobežā Paņemunes (Budbergs) pag. Kirķeļu mājās, kuras piederējušas viņa vecākiem. Kā Bauskas pilsētas skolas skolēns viņš piedalījies toreizējās revolūcionārās kustībās.

Lai nekristu vajātāju rokās, 16 galu vecumā bijis spiests atstāt savu dzimteni. Šinī zemē V. nokļuvis 1908. g. un piedzīvojis daudz sūru grūtu dienu, strādājot smagu darbu starp svešiem cilvēkiem, bez valodas zināšanām. Bet ar latviešu sīkstumu un izturību visas dzīves grūtības pārvarējis. Nodibinājis ģimenes dzīvi, ar latvieti, kas cēlusies no Ļaudonas. Piedzīvojis 2 bērnus, meitu un dēlu. Meita mirusi. Dēls, bij. armijas majors, pēdējā kaŗa aktīvs dalībnieks, ievainots un par varonību apbalvots ar vairākām goda zīmēm.

Kad V. 1923. g. janvārī taisījies no Kalamazū braukt projām, tas gājis garām gar tagadējo darba vietu St. Regis papīra fabriku. Fabrika tad paplašināta un Vildem piedāvāts darbs pie mašīnu uzstādīšanas, ko tas arī pieņēmis. Kad mašīnas uzstādītas, V. atstāts par šo mašīnu vadītāju. Ar savu centību un akurāto darbu V. ieguvis priekšniecības atzinību un iecelts par visas jaunceltās nodaļas vadītāju, kādu amatu V. ieņem vēl tagad. Ar V. gādību St. Reģis papīra fabrikā darbu atraduši vairāki mūsu tautieši. Tieši viņa nodaļā strādā septiņi latvieši, pie kam viens ir ticis jau par priekšstrādnieku. Kad Kalamazū sāka ierasties latvieši un meklēt darbu, V. savai priekšniecībai teica, ka viņam iebraukšot vairāki „krustdēli" — latvieši, līdzis tos pieņemt darbā, ko arī panācis. Sākumā uz latviešiem skatījušies ar neuzticību, bet vēlāk visi ieguvuši labu slavu. Ja tagad gadās kāda brīva vieta, tad vispirms jautā Vildem pēc viņa „krustdēliem." Vilde ar savu dzīves biedri nav aizmirsuši mātes valodu. Bieži redzami latviešu sarīkojumos un svinībās. Pati ir uzņēmusies kādas jaunieceļotāju ģimenes meitiņas, kas te dzimusi, krustmātes pienākumus. Lai izturība un spēks sirmajām zemgalietim un viņa dzīves biedrei arī turpmākajās gaitās.

Kalns

Pazīšanās zīme — sarkans diegs

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO KOREJAS

Spiegi aizmugurē spridzina tiltus un laupa. — Korejietes namos ar sarkano lukturi ierīko melnā tirgus un spiegošanas perēkļus. — Armijas transporta līdzekļus katrs var pirkt melnā tirgū.

Taēgu, Korejā, (15. janv.). — Lai gan Korejā cīnās ar ieročiem, tad tomēr frontes aizmugurē risinās nenogurstošas cīņas arī aukstajā kaŗā, politiskajā intrigu un pretspiegošanas laukā.

Pirms kaŗa iesākšanās komūnisti izsūtīja spiegus, ķemmēt Dienvidkoreju. Līdzi komūnistu iebrucējiem atnāca papildu aģenti. Tie paslēpās bēgļu pūļos un ielauzās mūsu līnijās. Kāds acīgs CIC aģents ievēroja divus korejiešus, kuriem viena bikšu poga bija piešūta ar sarkanu diegu. Atklājās, ka 121 indivīds valkā šādu īpatnēju pazīšanās zīmi, un visa spiegu grupa tika apcietināta . . .

Pusānā vien, pretspiegošanas aģenti notvēra gandrīz tūkstoš sabotierus, kas mēģināja uzspridzināt kuģus un kaŗa materiālus. 16 ziemeļkorejieši un divi japāņi, kuri bija uzzinājuši par Inčonas invāziju, tika notverti, pārraidot informāciju par šo ofensīvu pa radio uz Ziemeļkoreju.

Pirms dažām nedēļām Taēgu pilsētas apkārtnē tika notverta kāda korejiete — spiedze, ar sīki izstrādātiem kaŗa gūstekņu nometņu, armijas vietējo organizāciju novietņu un gūstekņu nometnes komandanta mītnes atrašanās plāniem. Viņai bija arī citi plāni, kurus te drošības pēc nevaram minēt. Interesantākais bija tas, ka šī spiedze operēja sarkano lampu namos, kuru Korejā ir tūkstošiem. Šie nami ir spiegu un melnā tirgus perēkļi. To apkaŗošana ir ļoti grūta lieta, jo amerikāņu karavīrs nav aizdomīgas dabas cilvēks.

Armijas mantu laupīšanas ir sasniegušas kalngalus. Katru mēnesi armijas militārā kriminālpolicija atgūst materiālus, kuru vērtība sniedzas pāri simts tūkstošiem dolaru. Daudzi tūkstoši dolaru iet zudumā, jo šo armijas mantu atrašana ir grūta lieta, tādēļ, ka arī dienvidkorejiešu karavīri valkā un lieto ASV armijas mantas.

Nav šaubu, ka komūnistu aģenti organizēti izdarā zādzības. Pēdējā laikā nozagtas daudzas armijas mašīnas, džipi, smagās mašīnas, un lieki būtu jautāt, kur visas šīs mantas aizplūst? Mašīnas tiek pārkrāsotas, reģistrācijas numuri noņemti, un pēc tām tās parādās plašajā tirgū. Korejas armija un civīlisti šādā veidā ir iegādājušies vairākus transportlīdzekļus. Tiešām ir jāatzīstas, te notiek daudzas tumšas lietas. Lielākā daļa ierēdņu ir viegli piekukuļojami.

Daudzi mūsu biedri, kuri cīnījās ar šīm tumšajām varām, ir krituši, ievainoti un apbalvoti ar augstiem ordeņiem. Šī nenogurstošā cīņa ar tautas ienaidniekiem turpinās, jo pasaulē tomēr vēl ir brīvību un taisnību mīlētāji cilvēki.

Taēgu, Korejā. **Hugo Atoms**

G. ŠTĀLS

MELNĀ AFRIKA UN TĀS NOSLĒPUMI

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

ZIEMEĻU ZEMĒ

ZĪMI DOD MELNS PUTNIŅŠ. — PRIEKI PAR MEDIJUMU LIELI. — PALMU VĪNS. — NAKTĪS KĀDS STAIGĀ GAR TELTI

Sekojot viņa skatam ieraugām zemē krietnu čūsku, kas lēnām virzās uz gultas pusi. Citreiz mans bojs atrada čūsku gultā, segas kājgalī. Esam ar dzīvniekiem apradušī un neuztraucamies vairs arī par čūsku familjāritāti.

Nākamajā rītā dodamies uz bifeļiem. Lielajā zālē tālāk par dažiem soļiem nevar saredzēt. Kāds nēģeris pēkšņi apstājas un, rādot uz mežmalu, saka: „Tur bifelis". Nesaprotu, kā viņš to zina, jo neesam dzirdējuši ne troksni, ne manījuši kādu kustamies. Skaidrs, ka zālei, kas bieza kā mūris, neredz cauri arī nēģeris. Izrādās nēģerim zīmi dod mazs melns putniņš, kas pavada bifeļus un noknābā no viņu mugurām kukaiņus un kašķi. Tikko putns ierauga kādu tuvojamies, tas izgrūž skaļu kliedzienu un nokrīt kā akmens tieši tai vietā, kur atrodas viens no bīstamākajiem Afrikas dzīvniekiem. Tā vienā laikā šis putniņš bifeļu sargs un arī nodevējs. Melnie, ar savu aso skatu, uzreiz ierauga, kur bifelis atrodas. Lēni un klusi tuvojamies mežmalai. Bet pinoties pa milzīgo zāli, mūs pavada īpatnējs troksnis. Pērkonim līdzīgi dārdieni vēstī, ka bifeļi, sadzirdēdami mūsu tuvošanos, aizlaidušies.

Visa zeme dreb, kad tie barā laižas lapās. Tikai tagad aptveram, cik šīs medības bīstamas. Bifelis ir viens no nedaudzajiem Afrikas dzīvniekiem, kas pats uzbrūk cilvēkam. Jo sevišķi bīstami ievainotie bifeļi un vieninieki. Vieninieks ir vecs bifelis, bijušais pulka vadonis, kuru vecuma dēļ nomainījis kāds no jaunākajiem. Tāds bifelis nedzīvo vairs barā, bet klīst viens pats, ir nikns un uzbrūk cilvēkam.

Dodamies tālāk savanā. No kāda pakalna ieraugām priekšā bifeļu pulku, kas ieslēpies lielajā zālē. Tās tikai muguras, kas reizēm paspīd vai sakustās. Atkal lēni virzāmies uz to pusi. Paiet gandrīz stunda, kamēr esam tik tuvu, ka caur zāli varam saskatīt rūsganos dzīvniekus ar platām krūtīm un spēcīgajiem muskuļiem.

Mans kolēģis izšauj, un bifeļi aizbēg. Arī sašautais bifelis prom, pat nāvīgi ievainots, tas vēl spēj dažas minūtes kustēties un skriet. Taisni šai mirklī mums uzskrien kāds samulsis, jauniņš dzīvnieks. Divi šāvieni, un desmit soļu tālāk bifelis krīt. Nēģeru medinieks tam tūlīt nogriež asti, lai nekur neaizbēg.

Bobs grib sekot ievainotam bifelim, bet melnie brīdina. Ievainots bifelis, pamanot sekotāju, izveido loku un ar milzīgu vitalitāti uzbrūk sekotājiem no muguras. Tad vairs glābiņa nav. Tāpēc ievainoto bifeli parasti atstāj un meklē nākošajā dienā, kad tas vai nu beigts, vai zaudējis savus spēkus.

Nometnē prieki par medījumu lieli. Mednieks dabū galvu, mēs pārējo gaļu sadalām sev un strādniekiem. Līksmais vakars beidzas ar dejām. Pēc palmu vīna gan jāiet uz ļoti īpatnēju krogu. Meža biezoknī, stundas gājienā no lielceļa, atrodas neliels bambuku koku pudurīs. Ap laukuminu, debesis savus kronus majestātiski šūpo arī palmu koki. Cauri biezoknim vijas iedzimto taku uz upes pāreju. Apstājoties pie bambuku pudurīem, kā uz burvja mājienu no biezokņa pretim iznirst kails, drukns nēģeris ar ziloņa slimības pazīmēm. Pa mazu sāncelīņu, cauri biezajam krūmu un zēļu mudžeklim, viņš nācējus aizvada uz savu lapu būdu, kur reibīgo palmu vīnu katrs var baudīt, cik vien tam tik.

Palmu vīnu tecina palmu galotnēs, kur pie paša lapu kroņa piesien vīna traukus. Uzkāpšana bezzarainajos kokos notiek ar liānu pineklu pieplūzību. Lai ar kājām droši varētu atsperties pret stumbru, kāpējs sev apsien ap viduci liānu pinekli, kas arī apmests kokam. Tādējādi kermenim divi atbalsti — kājas un saites.

Kādu dienu, šūpojoties tipojā uz melno mugurām, piedzīvoju negaidītas briesmas — tipoinieki mani nosviež zemē ar visu sēdekli un aizbēg, kliegdami: — bifelis! Nākamajā brīdī jau dzirdu bifeļa skrējienu, un manā priekšā apstājas dūšīgs vērsis. Nepatīkams un ļoti bīstams moments. Vērša apstāšanās norāda, ka tas var arī kuru katru mirkli uzbrukt. Par laimi atskan tipojnieku rēciens, un uzbrucējs, izmetis asti gaisā, aizjono.

Visapkārt nometnei biezi krūmi. Izcērtam tacinu, kur vakaros pastaigāties. Taka vijas kā starp sienām, tik biezas ir krūmu lapas. Kādu pievakari krūmos dzirdams negants troksnis. Esmu pārliecināts, ka pa biezokni jaucas kāds liels dzīvnieks — zilonis vai vismaz bifelis... Taču, krūmiem pašķiroties, no biezokņa izurkšķ vesela saime meža cūku. Snukus zemei pieliekušas, tās pārveļas takai, nepamezdamas neviena skata sāņus. Pa priekšu tēvs, tad māte, pa vidu mazuļi, aiz tiem, laikam, onkulis ar tanti. Meža cūkas, rūsgani brūnām mugurām, tīras un apaļas, gandrīz skaistas...

Naktīs tās staigā bieži gar telti, grabinās, un rītos mums atliek tikai konstatēt, ka staigātājs aprijis ārpusē izliktās gaļas atliekas.

Mans kolēģis Bobs domā, ka tas liels meža zvērs. Manas aizdomas vairāk nosveras uz mazajiem nometnes šuneļiem. Lai neizjauktu sev nepieciešamo nakts mieru, kategoriski atsakos pieļaut „nezināmā" tvarstīšana. Tas Bobu sakurina vēl vairāk. Pierādīt savu taisnību viņam tagad goda lieta. Ar melnā mednieka Misungi palīdzību tiek safabricēti slazdi un izvietoti ap telti. Noliektu koka galotni piestiprina slazda āķim, kas savukārt piestiprināts zemei. Tad ņem cilpu, novieto to uz zemes ap slazda āķi, bet cilpas asti piesien koka galotnei. Dzīvnieks, raujot gaļu no āķa, atbrīvo galotni. Koks slejas atpakaļ, savelk cilpu, un zvērs ir slazdā.

Paiet viena nakts, paiet otra. Vienmēr troksnis, vienmēr tumšā kāds kustas. No rīta gaļa prom, bet cilpa savā vietā. Bobs kļūst zaļš aiz dusmām, es liekos nekā neredzam.

Par nelaimi, atrazdamies jau ilgāku laiku džunglos, bijām iztērējuši visu municiju, un mūsu vienīgais ierocis ir Misungi vecu vecā šautene, kas splauj uguni šāvējam sejā un baltajiem nepiemērota. Beidzot tomēr lielā ofensīva nolemta, un krietns gaļas gabals iemaukts cilpā, bet Misungi šautenē iebērts pulveris ar dzelzs gabaliem. Garā aukla izstiepta no slazda līdz pat Boba gultai un tas guļ, to aptinis ap savas kājas īkšķi, lai tūlīt uzmostos, kad kāds pie slazda. Misungi pats apgulies zemē pie gultas, ar šauteni. Plāns izstrādāts bez kļūmēm.

Nakts melna kā tinte, nometni sedz bieza migla. Tik tikko atrodu ceļu no strādnieku būdām uz savu telti. Ejot gar melno būdām, dzirdama tikai smaga un draudīga elpa, ko izelpo lielais cilvēku pūlis.

(Nobeigums sekos)

APKĀRT ZEMES LODEI

Lielākais notikums britu sabiedriskā dzīvē pirms kronēšanas svinībām ir Dalkeitas grāfa laulības ar Macneila jaunkundzi. Grāfs savā laikā tika minēts kā varbūtējs princeses Margarētas izredzētais, jo tie bieži bija kopā sabiedrībā, bet grāfs devis priekšroku skaistajai, zilacainajai skotijas blondīnei. Abi jaunieši cēlušies no senām dižciltīgām ģimenēm un tāpēc arī laulības, kuras notika vēsturiskajā St. Giles katedrālē, Edinburgā, piedalījās karaliene, Edinburgas hercogs, princese Margarēta, Gločesteras hercogs un hercogiene un daudz citi augstdzimušie.

Līgava bija tērpusies karalienes drēbnieka gatavotā krinolīnā, viņa valkāja mazu, dimantiem rotātu tiāru un ģimenes dārglietas, vērtībā tuvu miljonam. Ļoti skaista bija dimantu kakla rota, dimantos ieslēgtie pērļu auskari un gredzens ar dimantu puscollas platumā.

Baznīca bija rotāta tūkstošiem tulpju un liliju un tās priekšā spēlēja Skotu melodijas Edinburgas policijas orķestris. 1600 viesu izvietošana nemaz nav tik viegla lieta, un laimes uzdzeršanai vien rezervētas 600 pudeles šampanieša. Kāzu torte svērusi 200 mārciņas.

Faruka trīs māsas Faiza, Favzia un Faika cēlušas prasību pret Ēģiptes valdību par 4.305 miljoniem dolaru sakarā ar jaunās valdības izdarīto karaļa Faruka mantas konfiskāciju. Starp konfiscētām vērtslietām bijušas arī tādas, kas patiesībā nepiederējušas Farukam, bet gan viņa māsām. Vērtslietas mantojušas no sava tēva nelaika karaļa Fuada, un tās atradušās tikai karaļa Faruka aizgādībā. Prasību caurskatīs 10. februārī.

Kādam zviedru zvejniekam Kategatā gadījies nokert 2 m garu 32 kg smagu zuti. Zutis gan nav parastais, bet tā saucamais jūras zutis. Pēdējais uzturas Atlantijas okeanā un sasniedz lielākus apmērus par parastiem Baltijas jūras un piekrastes zušiem. Zuti nopircis kāds zivju tirgotājs kā retumu. Viņš zuti žāvē, bet necer, ka no tā iznāks kāds sevišķs gardums, jo lielo apmēru dēļ tas laikam būšot par „tauku."

Pēc septiņiem gadiem Vācijas austrumu zonas koncentrācijas nometnēs no Brēmerhāfenas uz ASV atgriezies 60 gadu vecais Amerikas pavalstnieks Čarles Nobels.

1938. g. Nobels ieradās kopā ar savu sievu un dēliem Vācijā, lai ārstētos kurortos. Tai laikā izcēlās karš un Nobelim nebija vairs iespējas atgriezties ASV. 5. jūlijā 1945. g. viņu un dēlu Džonu arestēja krievu policija un ievietoja koncentrācijas nometnē. Gadu tecējumā viņš tika pārvietots no vienas nometnes uz otru, Buchenvaldes un Waldheimas nometnēs. Pag. gadā viņu notiesāja uz 7 gadiem cietumā, bet jūlijā tomēr atbrīvoja.

Viņa sieva un vecākais dēls jau 1946. g. bija izraidīti no Drezdenes, kur Nobelim bija fabrika, kuru valsts nacionalizēja. Kur palicis jaunākais dēls nav zināms. Tēvs to pēdējo reizi redzējis Buchenvaldes koncentrācijas nometnē 1950. g. februārī. Nobels stāsta, ka austrumu zonas koncentrācijas nometnēs daudzi ārzemnieki atrodas un ka politiskie „noziedznieki" regulāros transportos tiek sūtīti uz Pad. Savienību.

Kādreiz visā pasaulē iemīlētā mazā meitenīte Širleja Temple sasniegusi pilngadību un līdz ar to pilnu rīcības brīvību par saviem miljons dolariem, kurus tā savā bērnībā bija sev „iekrājusi." Cik daudz naudas viņai tagad pieder, viņa neizpauž, bet „lietpratēji" viņas kapitālu vērtē ap 5 milj. dol.

Latvijas bij. delegācijas locekļis Tautu Savienībā K. Kalniņš, 21. janvārī Christ Church telpās, Park Ave un 85 St., Ņujorkā lasīs referātus par apstākļiem viņpus dzelzs priekškara.

Luiss Čarizals jau 13. reizi kļuvis tēvs. Pašlaik viņš ir 93 gadi vecs, un šoreiz viņa 28 gadi vecā sieva viņam dāvāja meiteni. Laulātiem kopš 1945. gada, kad viņi apprecējušies, ir pavisam 5 bērni. Tēvam ir vēl septiņi bērni, kas dzimuši divās iepriekšējās laulībās.

BEZDIBEŅA MALĀ

Brīvā pasaule neizprot, kas notiek aiz Kremļa mūriem

Kāds no Eiropas liberālajiem laikrakstiem, rakstīdams par Maskavas jaunāko „sensāciju" ar žīdu tautības ārstu apcietināšanu, tiem par vainu uzkraujot Ždanova, Ščerbakova u. c. augstu boļševiku nonāvēšanu, saka tādus vārdus: „Ievērojamu ārstu apcietināšana Krievijā brīvajā pasaulē radījusi sajūtu, ka pēkšņi tā stāv bezdibeņa malā." Kļūst redzams, cik ļoti šī brīvā pasaule neizprot, kas notiek aiz Kremļa mūriem, kur revolūcija apēd pati savus bērnus. Pavisam otrādi: ja brīvā pasaule sevi sajustu kā neapstrīdamu kontrastu Kremļa pasaulei, tad notikumi Krievijā varētu likties vienīgi kā zīmes par boļševiku revolūcijas beigu celiena sākšanos. Ja brīvā pasaule sevi sajūt bezdibeņa malā tādēļ, ka no Maskavas nāk tik baigas ziņas, tad tas nozīmē, ka atkal netiks taisīti pareizie secinājumi, kādi izriet no tagadējo notikumu analizes.

Arī no tiem Maskavas notikumu iemeslu minējumiem, kas Kremlī būtu pamudinājis atņemt Hitlera laurus, brīvās pasaules komentātori saskata tikai kādus taktiskus aplēsumus, kas Staļinam būtu bijuši vajadzīgi, piemēram, vāciešu draudzības iegūšanai, vai lai arābiem parādītu, ka Maskava ir šo arabu valstu, ne Izraēlas pusē. Var jau būt, ka arī šie motīvi Kremļa vīriem ienākuši prātā, ievadot šo kārtējo slepkavošanas akciju. Var jau būt, ka Staļinam pa galvu šaudās ideja, izraisīt sadursmi Tuvējos Austrumos, kur atkal būtu iesaistītas brīvās pasaules nācijas.

Bet vispirms gan šķiet, ka Staļins pats šajos notikumos nekādā ziņā nav galvenā persona un diezin vai viņš pats nebūs no zaudētājiem, kaut tādā nozīmē, ka starptautiskā forumā neviens nešaubīsies, ka tagad apcietinātajiem ārstiem pavēli Ždanovu un citus boļševikus nogalināt devis — un varējis dot tikai Staļins vai cits kādar Staļina ziņu.

Ja cīņas norisinās starp dižboļševikiem par Staļina troņa mantošanu, un ja šajās cīņās palaisti ieroči, kas Staļinam var tikai uzkraut jaunu slepkavību vainu, tad tas gan rāda, ka Staļina vara te ir par īsu un par vāju, lai asinainā cīņu pārtrauktu. Ir diezgan jau skaidri saskatāms, ka iznīcinā šanas pirksts pacelts pret pašu Beriju, ar kuru Maļenkovs it kā bijis „draugos" tieši pēc Ždanova nāves. Aina, kas ļoti atgādina Strindberga Eriku XIV, kad abi brāļi, nogalinājuši brāli — valdnieku un vienodamies par divvaldību, tūdaļ varu sadalot, paši sanāk nāves ienaidā. Izmantodams acumirkļa varas stiprumu, Maļenkovs aizvāc iespējamo spēcīgāko sāncensi pēc Staļina nāves. Abi kopā nogalinājuši Ždanovu, ari it labi pazīst šīs nogalināšanas apstākļus, un stiprākais tagad tos izmanto pret varas ziņā vājāko: Beriju.

Bet ja tikai šī troņa tīkošanas sadursme vien būtu jauno Maskavas notikumu iemesls, tad nebūtu tik pasvītroti vērsta apsūdzība pret žīdu tautības piederīgajiem, kas taču vispirms notika Prāgā, kam ar Ždanova nogalināšanu nav nekāda sakara, tāpat kā Austrumvācijā ievadītajās pretžīdu akcijās. Tātad vajaga būt vēl citiem un laikam vēl svarīgākiem motīviem. Starp citu, Berija nav žīds, bet gruzīnis.

UN ĪSTIE JAUNO NOTIKUMU IEMESLI, ŠĶIET, BŪS DIVI

1) Boļševiku valsts jūtami atkārto cara laiku valdīšanas metodes: kāršanas, deportācijas uz Sibīriju, vergu darbu, kas cara laikos saucās — katorga, vienmēr pārpildītie cietumi un spīdzināšanas. Tikai Staļina valstī šie cara valdīšanas paņēmieni sakāpināti līdz tādai necilvēcībai un tādam asiņu kvantumam, par kādu cara laikos nesapņoja neviens. Un šī līdzība tagad izpaužas vēl vienā caru Krievijā tik pazīstamā veidā: žīdu pogromos, kurus ap 1902.-1903. gadu ierosināja caru policijas departaments, lai novadītu policītā gultnē pret cara valdību vērsto tautas nemieru kustību. Žīda kā visa posta un visas nelaimes cēloņa slava Krievijā bija visai izplatīta, un tādēļ žandarmērijas ierosinājums par tautas nemiera vēršanu taisni pret žīdiem cara valdībai likās izdevīgs. Staļinam vajadzīgs grēka āzis, jo „pāreju no sociālisma uz komūnismu" nelaimīgajiem laudīm gan apsolīja ar visiem trakajiem meliem par gaidāmo burvīgo labklājību — „komūnistiskajā valstī", bet no „komūnisma" nekas neiznāca. Kolchozu saimniecība visu zemi dzen pēdējā postā, bruņošanās apēd visus valsts līdzekļus, un no apsolītās tautas patēriņa priekšmetu ražošanas arī nekas nav manāms. Tauta rūgst. Ir pareizi sacīts, ka arī visniknākajam tirannam tomēr ir jārēķinās ar to, ko „mazais cilvēks uz ielas" domā un jūt. Un nu šim „mazajam cilvēkam" jādod savi mesli. Kas gan vieglāk Krievijas specifiskajos apstākļos, kā visas vainas uzkraut — žīdam!? Tātad klajs antisemītisms, kas tik bieži jau izlietāts par politiskās varas stiprināšanas līdzekli, kad šī vara draud izslīdēt no rokām.

2) Un turpat blakus šim antisemītismam radniecīgais Krievijas valdnieku politiskais paņēmiens: pie visa cainīgi — „inorodci", t. i. nekrievi Krievijā. Jau Krievijas Valsts Domē nokliedza „Finis Finlandae!" Baltijai uzgrūda soda ekspedicijas, Kaukazā valdīja ģenerālgubernātora pātaga, ukraiņus, poļus vajāja. Un boļševiki ne ar ko no visa tā nav atšķīrušies. 1937. gada „tīrīšanās", kad iznīcināja maršāla Tuchačevska virsnieku grupu, tur uzkrītošā kārtā figurēja gandrīz tikai nekrievi: Blīchers, latvieši Eidemanis un Alksnis, lietuvis Putna u. c. Tā ir „lielkrievisma" nostiprināšana Kremlī un visā boļševisma varas sfairā, visu nekrievisko nomācot un iznīcinot.

Šīs tendences visas iet roku rokā. Un kā pie boļševikiem parasts, arī šoreiz Maskava, iesākot žīdu ārstu vajāšanu, lūko nosist vairākas mušas ar vienu cirtienu. Ļoti var būt, ka faktiski arī spēlē savu lomu visi Rietumu presē minētie jaunākie Maskavas notikumu iemesli. Taču pamatmotīvs ir antisemītisms kā Krievijā visvieglāk izlietājamā gultne, pa kuru aizvadīt tautas kurnēšanu, un nekrievisko nāciju izskaušanas nolūks, kas visu pēdējo laiku dominē boļševiku iekšpolitikā. Tomēr nevienas citas tautas vajāšana Rietumu pasaulē nespēj panākt tik aktīvas reakcijas, kā tas izdodas žīdu t-tas piederīgajiem. Ja grib, arī tā ir svarīga mācība mums, latviešu emigrantiem, kas jau astotajā trimdas gadā izrāda nacionālas pazušanas tieksmes: žīdi emigrācijā atrodas kopš Jeruzālemes izpostīšanas laikiem, 70g. pēc Kr. dz., tātad gandrīz jau 1900 gadus, un ir joprojām tādas pretestības spējīgi, kas mobilizē ne vien pašu žīdu spēkus savas lietas aizstāvēšanai, bet arī daudzu citu nāciju ievērojamas aprindas, tā ka ne bez pamata World Jewish Congress politiskās komitejas priekšsēdis Dr. Moriss Perlveigs varēja pateikt, ka „krievu valdības viņi ir sākuši iet pa tādu ceļu, kura gals nav pasakāms, viņi ir izsaukuši garus, ko neviena valdība pasaulē nav spējīga kontrolēt."

Kremļa politikas vēršana pret nekrieviskajām nācijām liek arī mums kā patvarīgi Staļina tirānijā iekļautiem būt visai nomodā arī šajos jaunākajos Kremļa izraisītos notikumos, sazinoties ar visām citām krievu varā esošajām nācijām, resp., to laudīm emigrācijā, lai kopīgi vērstos pret Kremļa tautu izslepkavošanas politiku.

A. Kr.

Margarita Kovaļevska

AGLONA UN HAMSUNA CILVĒKS

ATMIŅAS

IV

Pati aizbraukusi bagātākā pusē pelnīt maizi. Bērniņš ir vārgs un bāls, vienmēr smaidīgs, nekad neraud, un katram, kas viņu uzlūko, stiepj pretim tievās rociņas. Mēs viņu aukļējam, nēsājam pa āru, un par to saņemam pretī veco uzticību. Kad viņu nav mājā, vārām putru, kaisām vistām graudus un esam saimnieces.

Gadās, ka no ezera puses garām logiem aiziet Hamsuna cilvēks.

„Skaista diena, vai ne?" — un neapstājas.

„Fluidi, vibrācijas — tev arī laikam viņš patīk?" Biedrene skatās spogulī, pati sev uzsmaida.

Labi, ka sievas nav mājās. Viņa vienmēr nopūšas: „No patikšanas rodas mīlestība, no mīlestības bērns — un tas viss ir tikai grēks."

„Jā," es pagriežos pret biedreni, „viņš iet garām logam, cauri manai sirdij."

„Kāds nemoderns teiciens — cauri sirdij. Divu pretēju polu pievilkšanas spēks. Viņš iešķielēja logā, tieši manī. Vīrieši saka, ka man graciozas kājas."

„Viņš nekad neskatās uz kājām. Viņš skatās sānis, kad tu aksties."

Mēs nu esam drusku sagriezušās viena pret otru. Biedrenei uzmesta lūpa. Viņa saka, es esot sieviete bez seksapīla, bez koķetērijas, un es esot skaudīgi šaursirdīga un egoistiski greizsirdīga. Zināms, viņa ir nekaunīga, un lai viņa pakaļ kokā savu seksapīlu.

Kādā vakarā viņš tomēr iestājas durvīs. Pie krūtīm puķe, cepure uz vienas auss. Viņš palokās, divu sprīžu tiesu vairāk uz manu pusi. Žēl, viņam neesot neviena drauga, citādi viņš mūs abas aicinātu uz balli. Kura vislabprātāk nāktu viņam līdzi dejas griezt?

Biedrene nav labā omā: „Man ir smaga migrēna," un paliek mājās. Es sasukājos, uzvelku svaigi gludinātu brunci un priecājos.

Mēs esam divi vien. Mēs vēl nekad divatā neesam solojuši. Es meklēju vārdus, par ko runāt.

„Kas tā par balli? Vai tālu jāiet?"

„Nē, tepat ezermalā. Odu ballē."

Debesīs un ezerā spīd mēnesis. Gaiss pilns jautru knišļu.

„Laikam valsis. Vai dejosim līdzi?"

Mēs apgriežam dažus nedrošus lokus un smejam viens otram matos. Nē, zāle par garu, pinas kājās. Viņš iestumj laivu ūdenī. Mēs slīdam pāri ezera spīdeklim, bet tas vienmēr laivas purngalā šķoba mēdīgu seju.

Hamsuna cilvēks ir labā prātā: vai man patīkot makšķerēt zelta zivtiņas, un ja ne, kā man garšojot cukura zirņi?

Mēs slīdam garām saliņai: „Stāsti man par Rīgu. Sen tur neesmu bijis. Vai tu savai draudzenei aizrakstīji atbildes vēstuli?"

Par Rīgu man nav nekā sevišķa ko stāstīt. Es stāstu par skaisto meiteni, par to, kuras vēstuli viņš uznesa, un kurai ausij tīkamais Noras vārds.

Viņš klausās greizu smaidu, un tad pārtrauc: „Vai tu neredzi, ka viņa aizsēdusi tev priekšā? Stāsti labāk par Rīgas ielām."

Es stāstu par Matīsa ielu. Viņš skatās ezerā — it kā klausās manī, it kā ne. Laiva nemanot pieslīd krastam.

„Tev zināšanai, odu balles katru nakti ezermalā." Viņš pavada līdz mājiņai, atdod savu puķi un aiziet.

Caur sievas izbalējušām acīm, pāri vīra pakausim aizslīd vairākas dienas. Hamsuna cilvēks nerādās. Es viņu redzu ezera otrā krastā sēdam uz mājas jumta. Strādā. Un kad viņš tomēr reiz velkas gar logu, viņam sarkanu traipu drēbes, un viņš laikam vairs neskuj bārdu. Sieva skatās man cauri: „Tev ir pilna sirds, būs smagi aizbraukt."

Un biedrene piebilst: „Vīrietim nepatīk sieviete, kas klausa uz pirmo mājienu."

„Ir jauki mājieni un neglīti," atbildu un vakarā eju viena staigāt gar ezeru.

Spīd tas pats mēnesis. Dejo tie paši knišļi. Nakts ir silta, klusa un tik skaista, ka brīžam apstājos un elsoju aiz laimes. Man patīk dzīvot, patīk būt pasaulē. Es mīlu zemi un debesis, cilvēkus un kokus, suņus, knišļus. Ar saujām grābt vinus visus, rīt un sūkt sevī. Apēst bez sāls! Un šo nakti es labprāt satītu kamolā un paņemtu sev līdzi uz Rīgu. Rīgā manas sestā stāva istabas logi rāda tikai pelēkus akmeņus un zārku veikalu. Katru dienu, rīts vai vakars, pretī raugās zārki, un no saknu pārdevēja pagraba augšup plūst puvuma smakas.

Matīsa iela vasarā nav skaista. Nekad nav skaista. Es eju un domās iztinu šo Latgales nakti gar savas istabas logiem. Iztinu arī dienu, kad gulēju kalnā. Zārki pārvēršas laivās, iela upē, skraidelīgie pilsētas laudis sakūst vienā vienīgā greiza smaida cilvēkā.

Bet tad es atkal apstājos. Krastā klungstas ūdens gar pazīstamas laivas sānu. Es klausos, skatos apkārt. Zālē gul kāds cilvēks ar muti pie zemes. Viņam raustās pleci, viņš raud.

„Tā nevajag," es saku. „Tik skaistā naktī."

„Par daudz šo nakšu!" Viņš atbalsta galvu rokās un nejūtas traucēts. Caur pirkstiem mēnesnīcā krīt asaras. „Labi, ka atnāci. Es šodien saucu no jumta: vai tu piesieta vista?"

Viņš pievelk sev klāt un uzspiež muti. Mana seja nu gluži slapja. Viņš uzspiež arī otru muti. „Kad būsi atkal Rīgā, aiznes to Norai. Sveicini. Vai esi saņēmusi kādu vēstuli?"

Es sēdu kā ezera baļļā, līgojas visa pļava. „Jā," es saku.

Nu es zinu gan, gar kādiem logiem jāiztin Latgales nakts un dienas. Tā ir Krišjāņa Barona iela, kas man jāpārvērš Aglonas ezerā, ne Matīsa. Patiesi, kad padomāju...

Ak, es muļķe, — — es apstulbotā — — nē, nē, es nekā — es taču vienmēr esmu piekritusi biedrenei, ka viņš ir neizanalizējams savādnieks. Ha — pasmieties. —

Es nenoslaucu slapjo seju, es negaināju odus. Pa ceļu aizrību rati, ratos lēkādama aizdauzās mana sirds. Es neskriešu tai līdzi.

Un ir atkal rīts. Mēs dzirdam valējā logā šurpu plūstam daudz balsu vilktu dziesmu. Varbūt velk šurpu manu smago sirdi. Tā ir Dieva godības dziesma. Koorālis. Sirds laikam nomirusi.

Ceļa vidū putekļu mākonis. Tur nāk daudz ļaužu, viņiem pa priekšu solo melns, gara svārka vīrs. Man šķiet, tas ir garīdznieks.

Svinīgais gājiens aizlokās uz Aglonas baznīcas pusi. Šādi ļaužu pulciņi nāk un iet gar msu logu visu dienu. Mēs redzam uz ceļiem noslīgušas sievas un vīrus, kas velkas uz priekšu, tālu atpalikdami gājienam.

„Svētceļnieki," es saku.

„Procesija," pārlabo biedrene.

Ap vilciena laiku plūdīšot ļaudis kā straumes, stāsta mūsu sieva. Viņai taisnība. Garām drāž smagie automobiļi, pilni cilvēku galvām. Rībinās rati, putekļu mākoņi līdz debesīm. Kūļeno vecmāmiņas, mazi bērni, zib basas un apautas kājas, pavīd līksmas un nogurušas sejas. Pilsētnieki un laucinieki.

Un visas šīs garām slīdošās ainas, dziesmas un nopūtas liek man tirpt. Visi, kam krūtīs pukst katoļa sirds, dodas uz Aglonas baznīcu, bet man nav sirds, tā aizbraukusi pagājušās nakts ratos, un es nezinu, vai pliku bēdu var turpu nest cilvēks, kam krūtīs tukšums un nav arī katoļu ticības.

Līdz ar krēslu mēs abas uzpošamies un dodamies uz Aglonu — skatīties.

Apkārt baznīcai cilvēku mežs, balsu murdoņa, zirgu zviedzieni, bērnu raudas. Daudzi ierīkojušies nakts guļai, garā astē viens aiz otra. Tie ieņēmuši vietas rītdienas grēksūdzei. Daži spodrina zābakus, cits aptin ieberztu tulznu, daudzi jau aizvēruši plakstus.

Mēs jaucamies pa vidu drūzmai, apjukušas un nezinīgi ziņkāras, un bīstamies viena otrai pazust. Mēs sadodamies rokās un stumjamies uz baznīcas pusi. Nakts zilumā brīnum ķēniška tās logu un valējo durvju gaisma. Pati Marija, sāpju remdētāja, visu žēlotāja, staro pretī. Gaviliga, skaista un maiga, rokām neaizkarama, viņa mirdz pāri visu galvām. Mēs dzirdam zvaniņu sudrabainus trizuļus. Mēs dzirdam latiņu mēlē stieptus vārdus. Visapkārt sienām svēto sejas, saldas medus smaržas, sveces, pukes, cilvēku taisnās un piešķiebtās galvas, mugaras - kā melni mūri. Mēs staipām kaklus un netiekam uzpriekšu — tik pilna ir baznīca.

Tad kāds saņem mani aiz rokas. Es nosarkstu līdz acu tumsai. Nav nemaz jāatskatās, es zinu, kas stāv aizmugurē. Hamsuna cilvēks ir noskuvies, tīru kreklu. Viņš smaida zelta gaismas acīm un saka: „Es biju iegriezies jūsu būdā. Akseli noliku zem spilvena blakus Viktorijai. Vai gribat vēl ilgi te stāvēt?" — Nē, mēs varam staigāt arī pa āru.

Nākamā rītā mēs atkal tiekamies un ejam uz Aglonu skatīt cilvēkus un visu, kas acīm tīkams. Cilvēku mežā it kā pavīd Antonija ar bērnu uz rokas, un varbūt tā, kas māj galvu uz visām pusēm, ir labā šuvēja. Viņai bruncis, kāda nav nevienai citai sievai.

Man patīk brūno ogu lūgsnu krelles. Tādas te var iegādāt, cik grib. Hamsuna cilvēks nopērk vienu virkni.

„Tev, piemiņai no Aglonas dienām."

Es veru krelles caur pirkstiem, bet man nav nevienas lūgsnas, ko līdzi bubināt. Es zinu tikai kāda psalma nedaudzus vārdus: „Apslapini mani ar izapu, un es kļūšu tīrs, mazgā mani, un es tapšu baltāks nekā sniegs." Bet šie vārdi īsti nekūst manī, es saku pati savu pateicības dziesmu: „Jēzus, Marija, Jēzus Marija... Marija svētā, maigā un laipnā, Marija — Tu, Leonardo da Vinči visas pasaules daudzinātā, dievišķā smaida Madonna, Marija — Tu, apdziedātā un apgleznotā, mirstīgo asarām apskalotā un vārdiem apgaismotā — es Tev pateicos par Aglonas dienām. Skaista tava zeme un cilvēki. Es mīlu Tavus ezerus, un Aglonas ezeru visvairāk, es mīlu Tavu sauli un mēnesi, — un mēnesi visvairāk. Marija, labā Marija — un es mīlu arī Aglonas ezera laivu, kas šūpoja sevī Akseli un Viktoriju, un kādu cilvēku, kas Hamsunam rada."

Bet nemierīgajā pūlī aizķeras arī šie vārdi, es ieraugu brūnumkošu margainu segu, kas uzklāta kādu ratu sēdeklim. Mēs ejam no vieniem ratiem pie otriem — kas tās par krāsām, svītrām, krāšņām puķēm un zvaigznēm! Tādas izklāt uz pauguriem un kalniem ziemā, kad pasaule iesalusi ledū un sniegā. Tur ieausta pati vasara.

Mēs ejam garām grēku sūdzētāju rindām. Ne gala, ne sākuma. Bet man jāredz kā cilvēks zem klajas debess sūdz grēkus. Mēs ieraugām tādas kā mājiņas, kā krēslus ar trim sienām un vaļēju skatu pret ļaužu pūli. Krēslos sēd katoļu garīdznieki.

„Kaut kas vienreizējs! Paskaties, kāds skaists priesteris — marcipāns!" Biedrene apstājas. Skaistais garīdznieks skatās viņai garām. Arī citi skatās kaut kur — it nekur. Viņi sēž krēslos kā pietūkušas vaboles, nekustīgām sejām, dažā jau cilvē-

Kanadas vēstures vīnetes

I — JAUNĀS PASAULES ATKLĀŠANA

Kaut gan Jaunās pasaules kolonizācijas un civilizācijas vēsture ir samērā īsa, tomēr šī „jaunā pasaule" ir varbūt vecākā zeme pasaulē.

Lietpratēji visumā ir vienis prātis, ka Labrenča kalni Viduskanadā uzlūkojami par vecāko klinšu formāciju uz visas zemes lodes. Tālāk, kaut arī cik īsa būtu Kanadas civilizācijas vēsture, nevar tomēr apšaubīt, ka pirmie iedzīvotāji ieradušies Kanadā pirms dažiem gadu tūkstošiem no Āzijas, ceļojot no Sibirijas uz Alasku un tad pa zināmiem ceļiem uz kontinenta iekšieni. Šo aziātu pēcteči, Ziemeļamerikas indiāņi, beidzot izklīda pa Ziemeļ- un Dienvidamerikas kontinentiem no Klusā līdz Atlantijas okeanam.

Vēsturnieki ir pārliecināti, ka šāda tautu pārvietošanās no Āzijas ir notikusi pirms daudziem gadu tūkstošiem, jo Amerikas indiāņi runā valodas, kas neatgādina nevienu no tagadējām Āzijas valodām. Nav šaubu, ka indiāņi bija paspējuši jau pilnīgi izpētīt Ziemeļamerikas kontinentu pirms Eiropas tautas zināja, ka tāda zemes masa vispār eksistē.

Kamēr Kristapam Kolumbam piedēvē Amerikas atklāšanu 1492. gadā, lai gan tas patiesībā bija atklājis tikai dažas Rietumindijas salas, mēs no normāņu teikām zinām, ka Bjarni Herjulfsons jau 986. gadā pēc Kristus dzimšanas bija metis skatus uz šo zemi, ceļojot no Islandes uz Grenlandi.

1000. gadā pirms Grenlandes kolonizātora Sarkanā Erika dēls Leifs Eriksons atklāja zemi, ko doma esam bijušu tagadējo Labradoru, jo viņš to apzīmējis par „Akmeņu zemi."

Tad viņš devies uz dienvidiem un atradis zemi, ko nosaucis par Vinlandi, ar viesmīlīgāku piekrasti, siltāku klimatu un bagātīgu augu valsti. Vairākus gadus no vietas normāņi centušies tur apmesties, bet vienmēr naidīgi indiāņi viņus atturējuši no šiem nodomiem. Laiku miglā ir zudušas katras pēdas par to, kur gan Vinlande īsti ir atradusies, bet daži ir pārliecināti, ka tā ir meklējama kaut kur Savienoto Valstu ziemeļaustrumu krastā.

Kad genujietis Kristaps Kolumbs devās savos buru kuģos no Spānijas uz rietumiem un atrada Rietumindijas salas, viņš bija pavēris ceļu tālākai pētīšanai Ziemeļamerikas kontinentā. Viņa ziņojumi par četriem viņa braucieniem uz jauno pasauli uzbudināja Eiropas valdniekus, jo tie bija pārliecināti, ka viņš atradis jaunu ceļu uz Indiju un Ķīnu. Tam tanīs laikos bija milzu nozīme, jo pastāvīgie Eiropas kristiešu un turku kari bija nogriezuši Eiropas tirgotājiem zemes ceļus uz austrumiem.

1497. gadā kāds cits genujietis Džons Kabots, kas kalpoja Anglijas karalim Henrijam VII, devās savos buru kuģos kopā ar kādu grupu angļu tirgotāju uz rietumiem. Kabots bija izraudzījies ceļu vairāk uz ziemeļiem nekā Kolumbs, un tādā kārtā piebrauca Kanadas krastos.

Svarīgākais Kabota ceļojuma iznākums bija plašu zvejas apgabalu atklāšana pie Ņufaundlendas krastiem. Šie apgabali drīz pievilka jūrniekus no daudzām tautām, kas uzsāka regulārus braucienus no Eiropas uz zvejas apgabaliem, kuri vēlāk ieguva nosaukumu „Lielie sēkļi," un kur kontinenta sēkļi stāvus nogrimst dziļā jūrā.

Nedrīkst piemirst, ka Kabots un pētnieki, kas ieradās pēc viņa un īstenībā atklāja Kanadas iekšzemi, nemeklēja jaunas zemes, bet lūkojās pēc jauniem ceļiem uz austrumiem. Vārdu „Lachine", kurā nosauktas lielās sv. Labrenča upes krāces pie Montreālas, sākumā rakstīja La Chine — franciski: Ķīna, kas norāda uz maldīgo pārliecību, ka atrasts ceļš uz Ķīnu.

Ceļš uz jauno pasauli bija atklāts, un, kaut gan Džons Kabots bija angļu dienestā un drīzāk atrada zvejas vietas, bet ne jaunu ceļu uz Ķīnu, viņš tomēr bija drosmīgās avantūristu virknes priekštecis. Sākumā franči un vēlāk briti veica pionieru darbu un attīstīja Kanadu. CS

Jauns latviešu ārsts

Dr. med. Gunārs Mediņš izturējis pārbaudījumus un ieguvis ārsta prakses tiesības Ilinoijas valstī, ASV. G. Mediņš ir prof. Jāņa Mediņa (Zviedrijā) dēls, dzimis 1924. g. Rīgā. Beidzis summa cum laude

Dr. med. G. Mediņš

medicīnas studijas Vācijā Mārburgas universitātē. Turpat 1950. g. ieguvis medicīnas doktora gradu. Sav. Valstīs strādājis Baltimoras luterāņu slimnīcā. Rosīgi darbojies Baltimoras sabiedriskā dzīvē.

B.

KF BALVA L. LIBERTAM

IZSLUDINĀTA SACENSĪBA LATVIEŠU KANTĀTEI. — RAKSTĪS LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU VĒSTURI

Amerikas Latviešu Apvienības Kultūras Fonda valde savā sēdē 18. janvārī Ņujorkā prof. P. Lejiņa vadībā pieņēma virkni svarīgu lēmumu. Pagājušā gadā, kad pieņēma balvas kultūras darbiniekiem, bija priekšlikums balvu glezniecībā pagaidām nepiešķirt, bet sarīkot izstādi, kurā piedalītos latviešu gleznotāji no visas brīvās pasaules, un par labāko gleznu šinī istādē tad varētu piešķirt balvu. Tagad noskaidrojies, ka šādas izstādes sarīkošana prasītu daudz lielākus līdzekļus, kā piešķirāmās balvas vērtība. Tāpēc Kultūras Fonda valde nolēma piešķirt balvu glezniecībā par 1951. g. prof. L. Libertam. Balva ir 500 dol.

Pieņēma sacensības noteikumus latviešu kantātei, atzīmējot I Vispārējo latviešu dziesmu svētku 80 gadu atceri un pirmos latviešu dziesmu svētkus Amerikā, kas notiks Čikāgā maijā. Kultūras Fonda valde izsludina sacensību Latviešu kantātes komponēšanā kopā ar solistiem, orķestrim, resp. ērģelēm. **Sacensībā var piedalīties visi latviešu komponisti brīvajā pasaulē. Tema un darba garums neierobežots. Darbi iesniedzami līdz 1. maijam Kultūras Fondam, 4 W. 57 St., Room 907, New York 19, N. Y. USA.** Pirmā godalga — 300 dol., otrā — 100 dol. Žūrijas komisijai tiesības atkarā no darbā kvalitātes sadalīt šo summu arī citā proporcijā. Godalgoto autoru vārdus paziņos dziesmu svētku laikā Čikagā 31. maijā. Darbi iesniedzami ar moto, pievienojot autora vārdu, slēgtā aploksnē. Žūrijas komisija par pr-ju izraudzīja prof. A. Ābeli un par locekļiem J. Poruku un A. Kalnāju.

Atzīmējot I latviešu dziesmu svētku 80 gadu atceri, ierosina Latviešu dziesmu svētku vēstures sarakstīšanu, kas aptvertu nebrīvības laikus, neatkarības laiku un dziesmu dienas trimdā. Autori uzaicināti izstrādāt un iesniegt KF valdei līdz 1. maijam savu projektu, uzrādot darba plānu, atsevišķu nodaļu apjomus, autora biografiju, kādi avoti pieejami un cik ilgā laikā cer darbu veikt. KF valde patur tiesības izlietot daļu no jebkura autora darba, lai papildinātu tā autora darbu, kura projekts pieņemts. Autors, kuram uzticēs vēstures rakstīšanu, pakāpeniski saņems no KF. 500 dol., daļu no šīs summas vēl pirms darba nobeigšanas. Manuskripts būs KF īpašums, bet ja KF to divu gadu laikā nepublicē, manuskripts pāriet autora īpašumā. Autora vārdu, kam uzticēta vēstures sarakstīšana, paziņos dziesmu svētkos Čikagā. Darba izvērtēšanas komisijā ievēlēja par pr-ju prof. L. Bērziņu un par locekļiem B. Āberu un V. Bērzkalnu.

Laureāts prof. L. Liberts

Rezervēja 500 dol. autobusa iegādei Latviešu teātrim, lai tas varētu apceļot latviešu kolonijas.

KF balvas par 1952. gadu paziņos ALA's nākošajā kongresā Grand Rapidos. Valde aicina autorus iesniegt līdz 1. martam pa divi eksemplāri no grāmatām, kas publicētas 1952. g. Jāievēro, ka grāmatas nepiesūtīšana var būt par iemeslu balvas nepiešķiršanai.

SVARĪGI NORĀDĪJUMI B-BU DARBINIEKIEM

BIJ. BIEDRĪBAS PRIEKŠNIEKA K. SKALA MEDITĀCIJA PILNSAPULČU LAIKĀ

Gada sākumā, kā tas rakstīts statūtos, tepat visas latviešu biedrības, kopas, grupas un draudzes rīko kopsanāksmes vai pilnas biedru sapulces.

Visur, kur tautieši apmetušies, viņi savā vairumā nav ar organizāciju darbu apmierināti. Visbiežāk neapmierinātība izpaužas, tautietim izstājoties no vienas biedrības un pārejot otrā. Grūtība protestēt ir lielāka, ja latviešu apmetnē otras biedrības nav. Kamēr nodibina jaunu, uzraksta statūtus, ieliek aizrādījumu laikrakstā, nodaļā par latviešu dzīvi Amerikā vai Āfrikā, paiet laiks, nelietderīgi zaudēts laiks.

Šī sāpīgā problēma bija arī Latviešu Trimdas Organizāciju Darbinieku padomes (LTODP) sēdes dienas kārtībā. Padomes priekšsēdis Godamats bija rūpējies la,i jautājumu aplūkotu pilnīgi vienpusīgi. Ataicinātais lektors Sanitārs (Dr.) Slots plašā referātā „Derīgi padomi kā iznīdēt katru organizāciju", atvēra visiem klātbūtājiem acisaS.nkāsme pieēma ieteiktās tezes, ar kurām iepazīstinām mūsu lasītājus:

1. — Nepiedalieties organizāciju pilnsapulcēs! Ja jūs tomēr ierodaties, tad nenāciet laikā, bet pamatīgi novolējieties Tā jums ir izredzes sapulci izjaukt, jo tai nebūs kvoruma. Tāpat jārīkojas arī katrā citā sapulces vai sarīkojuma gadījumā.

2. — Sapulcei tomēr sākoties, noteikti pretojieties katram priekšlikumam, vienalga, labs tas vai slikts. Prasiet vārdu un paskaidrojiet, ka šis ierosinājums jau sen auklēts jūsu pašu galvā, un uzsveriet, ka ir sabiedriska darbinieka necienīgi izlietot citu idejas.

2. — Sākoties valdes un citu amatu vēlēšanām, nejaujiet uzstādīt sevi par kandidātu. Taktiski vispareizāk ir, smīnot norādīt: — „Strādājiet vien, kungi, tālāk. Mums nav pa ceļam."

Otrs vērtīgs cīņas veids ir: atļaut sevi ievēlēt visos amatos, bet sēdēs gan nepiedalīties un vispāri nekā nedariet,, jo ir skaidrs, ka katru organizāciju vada kāda klike, bet kārtīgam trimdas tautietim klikes nav jāatbalsta.

4. — Nekādi nav ieteicams maksāt biedru naudu. Jāuzsver, ka katrs pats ir kungs par savu dolaru, un četri kukuļi baltmaizes vis no gaisa šais laikos nekrīt. Arī ziedojumiem nauda nav jādod.

Ja nu tomēr kādu iemeslu dēļ biedru naudu iznāk maksāt, tad nekad visu summu uz reizi. Lai kasieris pāris reizes atnāk pie jums mājās, jo par ko tad viņš algu saņem? Ja kasieris saka, ka viņš visu dara no brīva prāta un algu nesaņem, tad pieprasiet stingri revidēt kases grāmatas, lai reizi pierādītu, kādēļ viņš un citi kliķes locekļi tā pūlas.

5. — Lai pilnīgi neārstējamiem biedrības locekļiem, kas sapulcē vēl palikuši, kad apspriešanā nāk dažādie jautājumi, reiz apgaismotu prātu, ir nepieciešams valdi un īpaši priekšnieku nostādīt smieklīgā gaismā.

Praksē izrādījies, ka ļoti izdevīgi šādi un līdzīgi jautājumi:

a) Vai cilvēks, kas neprot melšanu noturēt, var biedrības vārdā rīkot koncertus?

b) Vai kasieris, kas pērk uz nomaksu putekļu sūcēju, nebojā biedrības kreditu amerikāņu sabiedrībā?

c) Ko valde ir damājusi darīt, lai beidzot kāda biedrības dāma tiktu ievēlēta par skaistuma vai citu kādu karalieni, apprecētu kādu bagātnieku, vai citādi reprezentētu biedrību?

LTODP ir pārliecināta, ka, kaut daļēji sekojot ieteiktajam, latviešu pārbiedrošanās lāsts būs gāsts, un iestāsies tiešam kluss un laimīgs sabiedriskā miera laikmets virs zemes.

Vai tāda nav katra tautieša ilgošanās?

Korespondents K. Skals.

FRANCIJĀ SĀKAS SENGAIDĪTAIS ORODURAS PROCESS

NOGALINĀTI 207 BĒRNI, 245 SIEVIETES UN 190 VĪRIEŠI

12. janvārī, Francijā, Bordo pilsētā, sākās process, kuram līdzīgu būs grūti atrast tiesu vēsturē.

Kopš 1944. g. 10. jūnija Oradour—sur—Glane nosaukums Francijas iedzīvotājiem atgādina vienu no briesmīgākiem Otrā Pasaules kara notikumiem. Minētajā dienā no lodēm un zem degošas baznīcas drupām nāvi atrada 207 bērni, 245 sievietes un 190 vīrieši. Līdz šim nav izdevies atrast attaisnojošus izskaidrojumus, kas būtu par pamatu šādai nežēlīgai slepkavībai.

8 gadi un 7 mēneši ir pagājuši, līdz beidzot Oradūras noziegumu sāk izmeklēt militārā tiesa. Uz vainigo sola sēd 21 persona, apsūdzēti par slepkavību, laupīšanu un līdzdalību noziegumā. Visa Francija šim procesam seko ar ārkārtīgu sasprindzinātību, un tas, acīmredzot, kļuvis jau par politisku jautājumu.

1944. g. 6. jūnijā Sabiedroto karaspēks, ģenerāļa Eizenhauera vadībā izcēlās Normandijā. Tanī pat laikā vācieši no Francijas dienvidiem sūtīja uz invāzijas fronti spēcīgus pastiprinājumus. Starp tiem atradās arī otrā SS tanku divīzija „Das Reich". Ceturtā pulka trešā rota bija tā, kas izdarīja Oradūras noziegumu. Komandants Dikmans, kas devis nāves pavēli, krita Normandijā. Kapteinis Kāns, kurš pavēlējis šaut, un tāpat 46 citi virsnieki un apakšvirsnieki, kuri noziegumu izpildījuši, — nav atrasti. Uz apsūdzēto sola sēd tikai 21 kareivis un dižkareivis, kuri 1944. gada 10. jūnijā gāja cauri Oradūrai un aiz sevis atstāja tikai drupas un līkus.

SS karaspēka daļa Oradūrā bija ieradusies ap pusdienas laiku un pavēlējusi visiem iedzīvotājiem sapulcēties sādžas svētku laukumā. No attālākām mājām karavīri iedzīvotājus atveduši ar varu. 200 zēni un meitenes atvesti tieši no skolas soliem. Tautai paziņots, ka karaspēks meklējot pēc paslēptiem ieročiem. Tās visas bija tukšas tenkas, jo pēc ieročiem neviens nav meklējis. Tai vietā visi vīrieši sadzīti 4 šķūņos, — sievietes un bērni baznīcā. Drīz pēc tam dota pavēle atklāt uguni uz visiem četriem šķūņiem reizē. Tanī pašā laikā pavēlēts aizdedzināt baznīcu. Ja kāds bēdzis — uz vietas nošauts. No 452 sievietēm un bērniem — dzīva palikusi un izglābusies tikai viena sieviete. No vīriešiem izglābušies pieci. Tie tagad Bordo ir Oradūras noziegumu liecinieki.

Pirms karaspēks Oradūru atstāja, visas mājas aizdedzināja. Daži iedzīvotāji, kuri šinī laikā ar ielu dzelzceļu atgriezās mājās no 22 km attālās Limonžes,tika apcietināti Pēc personības dokumentu uzrādīšanas, tie varēja iet un meklēt drupās savus dzīvokļus un piederīgo līkus. —

Visus šos gadus franču tauta ir jautājusi — kāpēc process pret Oradūras briesmu darbiem vēl arvien nesākas. Protams, komūnistiem šī kavēšanās ir devusi lagātīgu vielu propagandai. Patiesie kavēšanās iemesli ir zināmi tikai tagad, un viens ir — ka tiesa nav varējusi izšķirties, kā šinī gadījumā rīkoties. Visi meklējumi pēc SS virsniekiem, kuri pavēlēja izvest Oradūras noziegumu, ir bijuši līdz šim veltīgi. Tāpat nav norādījumus par to, kas pamudinājis vāciešus izdarīt šādu ārprāta noziegumu. Apsūdzības rakstā ir tikai viens norādījums, proti, ka nogalināts viens vācu virsnieks, un ka Oradūras noziegums varētu būt kā atmaksa. Pastāv tātad iespējas, ka Oradour—sur—Glane ir samainīta ar 50 km attālo miestu Oradour—sur—Vayres, kurā kādreiz pret vāciešiem izrādīta neliela pretestība. Tomēr viens no galvenajiem kavēšanās iemesliem ir bijis tas, ka starp šiem 4. pulka 3. rotas kareivjiem un dižkareivjiem bijuši arī 14 elsasieši, kuriem Hitlers pret viņu gribu bija pavēlējis iestāties armijā. Daudzi dezertējuši, bet kad Hitlers draudējis dezertieru ģimenes nosūtīt uz austrumiem — viņi padevušies. Tūkstoši no elzasiešiem paskaidro, ka viņi tikai zem šī spiediena kļuvuši karavīri, un Francijā viņus sauca par „malgrē nous". Tā daži no elzasiešiem nonāca arī SS tanku divīzijā „Das Reich" un bija spiesti izpildīt vācu virsnieku dotās pavēles.

Tagad jautājums — vai var šos elzasiešus pielīdzināt vācu karavīriem un sēdināt ar tiem kopā uz viena apsūdzēto sola. Un otrkārt — vai vispār var sodīt visus šos apsūdzētos, starp kuriem neatrodas neviens ar augstāku pakāpi par dižkareivi.

Starp Elzasu un pārējo Franciju ir radies iekšējs politisks konflikts. Elzasieši aizrāda, ka tas bijis Hitlers, kas jaunos laudis toreiz iesaucis vācu armijā un padarījis tādā kārtā it kā par vācu karavīru draugiem un sabiedrotiem. Viss tas noticis pretēji katrām tiesībām, balstoties vienīgi uz kailo varu. Vai franču ierēdņi gribot vēl reiz elzasiešus pielīdzināt vācu karavīriem un šoreiz militārās tiesas priekšā. Tas nenozīmējot, ka elzasiešu karavīrs savā zemē esot brīvs no katra soda. Vai viņi vainojami Oradūras noziegumā, par to lai izšķirot privāta tiesa. Lielākā daļa no tiem toreiz esot bijuši tikai 18 gadus veci un Oradūrā pildījuši sardzes pienākumus vai šāvuši gaisā. Sakarā ar visu to, visā Elzasā valda liels uztraukums, kas bieži izteicas asos protestos un dažādos lēmumos.

Vismazāk tomēr elzasiešus šinī ziņā saprot Francijas province Haut Vienne, kurā atrodas miests Oradour—sur—Glane. Še iedzīvotāju nostāja ir stingra, un viņi paskaidro, ka piespiedu iesaistīšana karā esot — viens, un piedalīšanās Oradūras noziegumā — otrs.

Visa civilizētā pasaule sasprindzināta gaida šo procesu, jo vairāk vēl tādēļ, ka uz apsūdzēto sola nav neviena no galvenajiem vainīgajiem, kas tiesnešu stāvokli padara sevišķi grūtu. —

E. Heine

SKAUTI GATAVOJAS OTRAI NOMETNEI

JENDAS VADĪTĀJU APSPRIEDĒ PIEŅEMTI SVARĪGI LĒMUMI

Svētdien, 18. janvārī Kanadas latviešu skautu vadītāji atkal pulcējās kārtējā jendas vad. apspriedē DV namā Toronto. Piedalījās 20 vad. un v. v. no Hamiltonas, Montreālas, St. Katerinas un Toronto.

Starp daudz citiem apspriedes galvenais uzdevums bija izstrādāt vadlīnijas un izraudzīt amatpersonas kopējiem jendas pasākumiem: Jura dienai, jendas II lielai nometnei, rokdarbu sacensībām u. c. Ziņojumus par ldižšinējo darbību un nodomiem nākatnē sniedza nozaru inspektori un kopējo pasākumu vadītāji. Pārrunāja un vienojās par daudz citām, uz tiešo vadības darbu attiecīgām lietām.

Jura dienas un Pavasara svētku sarīkojumi notiks 25. aprīlī, kad visas Kanadas latviešu skautu vienības pulcēsies Toronto. Svētkus ievadīs skautu skate ar sekojošu dievkalpojumu, bet vakarā, ja laika apstākļi atļaus, visi kopā ar viesiem pulcēsies pie lielā ugunskura. Sliktos laika apstākļos sarīkojums notiks telpās. Izraudzīja vadītājus attiecīgo priekšdarbu veikšanai un atsevišķos sarīkojumu vadītājus. Svētkos piedalīsies arī gaidu jenda.

— Jendas lielā nometne notiks jūlija pirmajās dienās (paredzēts no 1. - 5. jūlijam). Par nometnes vietu, kurai vairāki priekšlikumi, līdz atsevišķai priekšrocību noskaidrošanai vēl nevienojās. Atsevišķās apakšnometnēs nometnos mazskauti, skauti un roveri, bet attiecīgi līdzīgā iekārtojumā arī Kanadas atviešu gaidu jenda savā atsevišķā nometnē, tai paša laikā un vietā.

Skautu nometnes vadībai izraudzīja nepieciešamās amatpersonas, lai sagatavošanās, nodarbību programmas un citi priekšdarbi tiktu savlaicīgi paveikti un veicinātu nometnes labu izdošanos. Nometnes priekšnieks būs vad. Z. Šuriņš, komandants vad. G. Kārklinš, saimnieks — vad. R. Kodis. Mazskautu apakšnometni vadīs vad. E. Ozols, skautu — vad. M. Strīpnieks, roveru — vad. Z. Šuriņš. Citu nometnes uzdevumu vēsīkšanai vēl izraudzīja: transporta, informācijas, pasta, telšu sagādes u. c. pārzinus. Nometnei būs savs ārsts un sanitārs. Savu palīdzību nometnes praktiskā izvešanā apsolīja Rīgas (72.) sk. v. vecskautu dzimta.

Rokdarbu sacensības jendas mērogā sarīkos š. g. 26. aprīlī. Vērtēšanas komisijā izraudzīja: vadītājus J. Deksni, A. Budrēvicu, v. v. A. Brūmeli, E. Dāvidsonu un P. Plaudi.

Izveidojama ciešāka sadarbība ar kaimiņtautu — lietuvju un igaunu skautiem.

Izgatavotas un izsūtītas vienībām kapa vietu apzināšanas kartinas. Visas latviešu skautu vienības Kanadā nekavējoties stāsies pie savā darbības rajonā mirušo tautiešu kapa vietu apzināšanas.

Kapa vietu apzināšanas pārzinis savukārt rūpēsies par to kapa vietu apzināšanu, kur latviešu skautu vienības nedarbojas.

Par jendas vecskautu inspektoru izraudzīja vad. A. Budrevicu.

Pārvarēti skautu žurnāla Ugunskurs izdošanas šķēršļi, un tas tuvākā laikā atkal apciemos savus lasītājus.

Vad. J. T.

1. febr., pl. 6 Sv.Andreja baznīcā gaidu un skautu gadu svētku sarīkojums. Programmā A. Ozolas ludziņa „Zaudētā atslēdziņa" un citi priekšnesumi.

Gaidu un skautu darbus varēs apskatīt no pl. 11—9 gaidu mītnē.

JENDAS GRĀMATNICA

Visi skauti, kas no jendas grāmatnīcas paņēmuši grāmatas, tiek laipni lūgti nokārtot samaksu, vai grāmatas nosūtīt atpakaļ grāmatnīcai.

Grāmatnīcā dabūjamas sekojošas skautu grāmatas: Skautisms zēniem — $2.00, Skautu rotaļas — 40c, Arodzīmes — 30c, Dižskauti — 20c, Padomi kopniekiem I (Skautisma pamati) — 20c, ģen. Goppers — 75c, Vācijā izdotie Ugunskuri Nr. 1. — 2. ā 20c, Vad. Lūka vēstules krājumā skautu roveru un vadītāju privāttērpa nozīmes, kā arī vecā parauga vilcēnu un skautu zīmes — skaut. ā 20c, rov. — ā 20c, vadītāju — ā 60c, vecā parauga — ā 10c.

Grāmatnīcas adrese: rov. H. Pukītis, 31 Marguerette St., Toronto, Ont. Tel. LO 8079.

Toronto Latviešu Tautas Augstskola

RĪKO KURSUS:

1. Kas katram mājas turētājam jāzina, eļļas āpkures ierīcēs un apkalpošanai?

Likumi un praktika ar eļļas apkur. demonstrēšanu. Lektors — eļļas apkures ilggadīgs speciālists Kanadā. Kursu ilgums 3reiz pa divām stundām no 8—10 vakarā. Dalības maksa $1.00—2.00 par visu kursu atkarībā no dalībnieku skaita. **Pieteikšanā no 6—8 vakarā. Tel. ME 3786.**

2. Teorētiska un praktiska auto mechanika.

Kursos mācīs teoriju un praksi pie automašīnas auto lietotājiem un mechaniķiem. Lektors — piedzīvojis auto mechaniķis. Kursu ilgums 4 mēneši 2 reiz 2 st. nedēļā vakaros. Kursu sākums š. g. februārī. Dalības maksa atkarībā no dalībnieku skaita $15.00 — $25.00.

Pieteikšanās no 6—8 vakarā. Tel. EM 4-6749.

(106) **TLTA TECHN. NOD.**

Mājas, farmas, veikalus un visāda veida īpašumus

HAMILTONĀ UN APKĀRTNĒ

(palīdz arī aizdevumu sagādē) **piedāvā**

MĀRTIŅŠ JAKOVICS

G. ERVIN WRIGHT Real Estate Broker

PĀRSTĀVIS 82 Locke St., So Hamiltonā. Tel. 74739, mājā 83255

(1098)

cīgs nogurums. Pret viņu ausīm krēslu sienās izgriezti caurumiņi. Mazs, mazs vīriņš ar adatainu eža galvu bijīgi čukst caurumā savu grēku. Tā vien šķietas — grēks pipara lielumā. Un pēc viņa noslīgst ceļos tukla meita, ko viņa čukst, ko nečukst, — to mēs nezinām, bet viņa ir sārta un daila, un viņas grēkam vajag būt saldam. Es ieraugu arī Antoniju. Es zinu, ko viņa stāstīs. Viņa stāstīs par kādu traku pilsētnieci un viņas audekla gabalu, uz kura spīdēja neskīsti plika modeļa mugura. —

Mēs nonākam pie upītes — varbūt strauta. Kāds vīrs slacina sev pieri, kāda māte peldina savu bērnu. Divi ubagi skalo vātis, un tizlais iemērcis tur savu kuslo kāju. Turpat blakus māmulīte smeļ ar krūzīti ūdeni un lej pudelē. Kas te notiek! Šis ūdens esot apsvētīts, brīnumdarīgs, dziedējot visas vainas.

Arī es vēlos dziedināt savu kaiti — iemērcu roku ūdenī un lieku uz sirds.

Hamsuna cilvēks ieskatās acīs, aizgriežas un es redzu — viņš smaida. Abi mēs smaidām. Viss, ko man sniedzis Aglonas kalns, cilvēks un ūdens, ir labs, tīrs un neaizmirstams uz visiem laikiem.

Diena staro, viņas sviedri un putekļi apzeltīti, saule uz neredzama debeszila kāta deg virs galvām kā liela svece. Piekusuši, viens pie otra balstīdamies, mēs velkamies mājās.

Mēs aizejam atvadīties no māmas. Māma ne laipna, ne nelaipna. Un tāpat kā spīdeklim debesīs katram sava vieta, tā arī Aglonas raibajās dienās viņas vieta vēsās un atturīgās ēnās. Manas acis viņas sejā atpūšas, un man Hamsuna cilvēka māma patīk. Viņa tāda ir — ņemiet par labu.

Viņš pats pēdējoreiz vizina mūs ezerā. Nenāk vadīt līdz mājiņai, paliek laivā, žāvājas, cepuri uz acīm.

Nākamā rītā mūsu mājiņai piebrauc kāds paijūgs. Ratos sēd putekļu mētelī tērpies Hamsuna cilvēks. Viņš neuzsauc mums, nenāk arī istabā — viņš sēd ratos un lasa grāmatu. Mums pašām jāsaprot — vinam, lūk, celš ved uz stacijas pusi, varam kādu gabalu pabraukt līdzi.

Mēs braucam ar skatiem visapkārt, uz pleciem, sejām un matos klājas pelēki atvadu putekļi. Laikam arī uz sirds, tā kļūst aizvien smagāka.

„Kad tavā logā ielidos piekusis ods, esi iecietīga ar viņu, — kādu dienu būšu Rīgā." Viņš sniedz roku ardievām.

Mēs ripojam dārdīgā vilcienā uz Daugavpils pusi, atpakaļ skrien un attālinās kalni un ezeri, zilā dūmakā izgaist Hamsuna cilvēks.

Kāds pacilāta prāta vīrs reiz sauca: Ak, draugi, kaliet logus — kaliet logus savu māju cietumu mūros pret upi un zaļu plavu, pret baznīcu un puķu pārdevējas bālo rožu grozu.

Un kāda augstdzimusi dāma, pūderēta un smalka, reiz nopūtās un teica: kādēļ dažkārt mākslinieki apjūsmo un gleznо neglītas vecenes un šķības mājas?

Bet reiz kāds meistars savas studijas audzēkņiem mācīja tā: „Kad zīmējat vai gleznojat — neatdariniet drēbnieku, kas vieglu roku nogriež svārkam garumu, un ja par īsu — šuj atkal klātu." Taču lai meistars piedod manu kļūdu, un drēbnieks lai aizdod rokai asas griezknes. Manas Latgales gleznas labā mala notriepusies melna un īsti nepiederas gaišu krāsu tēliem.

Es griežu. Es atgriežu un aptinu ap roku melnu sēru saiti.

Zvana Aglonas baznīca.

Caur zilo dūmaku, kur reiz stāvēja Hamsuna cilvēks, es redzu kapsētas veco mūri. Pūš vējš, rausta kokiem zarus. Mākonos laužas pelēka rīta gaisma. Sadrīts, juceklīgās rindās stāv neapģērbtu laužu pulciņš. Dažs sedz savu kailumu ar krekla plāno kārtu, cits rāda debesīm zīli sasistu vaigu. Tur stāv arī māma, vēja izjauktiem matiem, tai blakus kāds cilvēks — Hamsuna cilvēks, bez cepures, atrautu kreķla piedurkni, ar acīm uz ezera pusi.

Skan šāvieni — reizē un pa vienam. Gar mūri noslīgst zemē māma, krīt arī citi, tālu atsviestām rokām, kā Krustā sistā tēlam.

Es redzu tikai vienu — tikai to, kam sejā mazliet greiza mute, uz krūtīm spilgti jumta krāsas traipi. Ak, kaut tā patiesi būtu tikai jumta krāsa, bet tās ir skaista un laba cilvēka siltās asinis, kas tek pāri viņa plaukstām un sūcas zemē. Uz visiem laikiem iesūcas Latgales zemē, ietek Aglonas ezerā.

Vējš pāri pauguriem dzen saplosītas grāmatas lapas. Bēg Viktorija — bēg Hamsuns — bēg putns, kam vēl nav nogriezts spārns.

Kāds pacilāta prāta vīrs reiz sauca, un sauca ar spēku:

„Kaliet logus, spodriniet rūtis — ak, kaliet logus ar skatu uz mūsu tālo zemi! Neaizmirstiet to!"

VIENMĒR UZTICĪGS SEV

VAI BŪTU KĀDS APGĀDS, KAS UZŅEMTOS IZDOT M. ZĪVERTA LUGAS?

Nesen nosvinēta Mārtiņa Ziverta, šī ievērojamā rakstnieka, piecdesmitā dzimšanas diena. Viņa lugas jau dzimtenē ieguva publikas un kritiķu atzinību, un tādus pašus panākumus viņš guvis arī trimdā, kur nav gandrīz neviena teātra, kas nebūtu uzvedis kādu no viņa lugām. Un kaut arī smagie kara pārdzīvojumi un grūtais maizes darbs nav gājis viņam viegli secen, viņš tomēr palicis uzticīgs savai spalvai. Mārtiņa Ziverta iekšējais, neatlaidīgais spars nav ļāvis apsīkt viņa lielam talantam. Viņš raksta joprojām, un viņa jaunās lugas, gan laikmetīgi, gan simboliski lielās, drošās līnijās tvertas, smagu pārdomu pilnas, jaunu filozofisku atziņu piebārstītas, atlapīgiem, intriģējošiem dialogiem — visas tās saista trimdinieku prātus un sirdis. Un tāpēc gaviļnieks ar gandarījumu var atskatīties uz grūto, bet panākumiem pilno ceļu, kas dzimtenē iekarots soli pa solim un vedis viņu uz augšu, un var priecāties, ka tauta atzīst viņa lielo, pašaizliedzīgo darbu, prot viņu cienīt un mīlēt. Un tiesa, latviju tauta savus dižos gara darbiniekus nekad neaizmirst viņa lielajos mūža mirkļos.

Tā tas nupat bija ar gaviļnieku Jaunsudrabiņu, tā ar Zīvertu, kur visas organizācijas grib atzīmēt ievērojamā rakstnieka nopelnus tautas labā. Ik teātris, ik teātra kopa apņēmusies uzvest kādu M. Zīverta lugu, lai viņu godinātu un materiāli atbalstītu, un šeit šinī sakarā vēl kāds ierosinājums: Ziverta trimdā rakstītās lugas nav grāmatās izdotas, un šis apstāklis kā teātriem, tā arī autoram sagādā diezgan daudz nepatikšanu un liekas piepūles, tāpēc būtu ļoti apsveicams, ja kāda no izdevniecībām šeit trimdā sakarā ar jubileju uzņemtos izdot Ziverta lugas. Vai Rainim un Aspazijai, dzīvojot vēl daudz smagākos trimdas apstākļos, būtu radies tas lielais prieks, tas neizsīkstošais radīšanas spēks, uzrakstīt tik ģeniālus darbus, ja Ansis Gulbis ar tādu pašaizliedzību nebūtu iespiedis visus viņu darbus, neprasīdams, vai tie tam nesīs lielu peļņu.

Mūsu mainīgais, negaiditu nejaušību laikmets jau pierādījis, ka vienam, otram autoram zudis manuskripts un tam nācies no jauna ķerties pie darba. Ne tā tas var notikt ar grāmatā izdotu darbu, kad kāds eksemplārs vienmēr saglabājas un var tikt atjaunots. Ja latviešu tauta grib būt pateicīga savam lielam drāmatiķim, kas tai ar savām lugām devis tik daudz cildenu mirkļu, izrāvis to uz dažām stundām no sīkumainās ikdienības, tad tā neatteiksies arī iegādāties sava iemīļotā autora darbus, un izdevniecībai nerastos nekādi zaudējumi, bet tā ar šo pasākumu būtu pakalpojusi kā latvju tautai, tā autoram viņa jubilejā.

Marija Liepiņa

Videvuds Kļava

DZIRNAKMEŅI

Kāds skaudīgs spēks tos savažo un māc,
Lai viņi apkampdamies kopā spiežas
Un nerimstot viens otrā asi griežas
Un sūrst un sāp kā nedzīstoša vāts.

Varbūt tie laukmalā viens otra tiektos,
Nekā sev nevarētu nemt ne dot,
Bet mūžam gaiditu, kaut nesasniegtos,
Ar maigām alkām saulē klusējot.

Nu sveša vara viņus kopā spiež,
Kaut kārotu tie viens no otra rauties,
Gals pasakai, kam bij tik labi jauties —
Tiem vienam otru sāpēs jāsagriež.

Dziesmām veltīts mūžs

OPERDZIEDĀTĀJAS N. VALDOVSKAS 25 DARBA GADI

No Liepājas ir nākuši daudzi mūsu labākie dziedātāji un mūziķi, kā Arturs Priednieks, Mariss Vētra, Lidija Blūmentāle un arī pašreizējā jubilāre Natālija Valdovska.

Jau agrā bērnībā dziesmas un mūzika ir valdzinājušas mazās Natālijas prātus, ko vēlākos gados vēl pastiprina apziņa, ka arī balss materiāls ir īsta Dieva dāvana. Sekojot savas sirds balss aicinājumam, viņa iestājas Liepājas Tautas konservatorijā, kur mācās dziedāšanu pie tā laika slavenības prof. Losako. Mācību laiks ir pieci gadi, bet cītīgais darbs un lielā apdāvinātība N. Valdovskai diezgan ātrā laikā pašķir ceļu uz Liepājas Drāmas un Operas teātra skatuves. Bērnībā lolotais sapnis — dziedāt operā, nu ir piepildījies, kad viņa saņem savu pirmo lomu, Fiīnas partiju Tomasa operā Minjona. Tam seko citas pazīstamo operu soprana partijas, kā: Violeta — Traviatā, Džilda — Rigoleto, u. c., kā arī daudzas un dažādas lomas operetēs. Ar siltu mirdzumu skatā māksliniece tagad atceras jaukos Liepājas laikus, kad līdztekus mūsu valsts saimnieciskai jaunuzbūvei arī mākslas dzīve kūsāt kūsāja.

Vai toreiz viņa domāja, ka divdesmit pieci darba gadi būs jāsvētī svešumā, tālu no operas, tālu mūzikas gara pasaulei, strādājot tagad smagu fizisku darbu kādā saldumu fabrikā? ...

Vadot skaistās dienas Liepājā, sirds tomēr nav mierīga, gribas vēl mācīties, vēl meklēt — gribas sniegt rokas pēc lielākas pilnības. Un tā 1936. g. N. Valdovska pošas ceļā uz Vīni. Šeit viņa pavada 2 gadus, papildinoties dziedāšanas mākslā pie prof. Lasaka un prof. Spektora. Atgriežoties dzimtenē, galvaspilsēta paņem apdāvināto māksliniecī, angažējot to solo dziesmu partijām Rīgas radiofonā. Šis, ja tā varētu teikt, ir otrs posms mūsu jubilāres dzīvē, atkal pilns sajūsmas, ierosinājumu un skaista darba. Jauko dzīves plūdumu gan pārtrauc karš, un Latvijas okupācija, tomēr N. Valdovskai izdodas noturēties radiofonā līdz pat 1944. g. rudenim, kad viņai tāpat kā mums visiem, sākas smagās trimdas gaitas.

Šo laiku N. Valdovska pavada Austrijā, kur pēc kara izbeigšanās tai piepildās visu dziedātāju sapnis — viņa dzied Zalcburgas Mocarteumā. Tas ir apbrīnošanas cienīgs kāpiens — no mazās Liepājas operas līdz visas Eiropas atzītam mākslas templim — Mocarteumam.

Bet kas pazīst N. Valdovsku, tas zina, ka viņa nevar dzīvot bez savas tautas, un ka īsti laimīga viņa var būt tikai tad, kad var dziedāt latviešu dziesmas saviem tautiešiem. Tā pirms izceļošanas viņa dodas kopā ar mūsu lielo vecmeistaru Ādolfu Kaktiņu koncertceļojumā pa daudzām Austrijas un Vācijas latviešu nometnēm, nesot tur tik ilgi gaidīto latviešu mākslas stundu.

Un tad iesākas trešais posms mūsu jubilāres dzīvē, un tas ir visdrūmākais. Iecelojuši 1948. gadā Kanadā un apmetusies Montreālā, māksliniece domā arī šeit turpināt savas mākslas gaitas, bet saņem vilšanos pēc vilšanās. Šinī zemē nav tik svarīga kvalitāte, kā reklāma. Šeit slavētas tiek visādas Bugu-Vugi dziedātājas, bet ne nopietnas māksliniece. Tādēļ nav jau jābrīnās, ka Montreālā, kurai ir ap pusotra milj. iedzīvotāju, nav ne operas, nedz arī nopietnu mūzikas skolu. Ja būtu līdzekļi, ar ko samaksāt dārgo reklāmu, tad varbūt varētu atrast aģentūru, kas slēgtu līgumu. Bet arī tad būtu jādzied tas, ko liek, bet neviļ ko sirds kāro. Ar tādu mākslas izpratni N. Valdovskai nav pa ceļam un tā viņa ir spiesta atsacīties no savā īstā darba un kalpot par dažiem grašiem, lai tikai varētu izvilkt dzīvību.

Bet arī šis smagais laiks nav bez savas svētības. Ar katru gadu vairāk Montreālā sarodas latvieši, tiek dibinātas biedrības un rīkoti dažādi sarīkojumi, kuru māksliniecisko kuplināšanā N. Valdovskai piekrīt pati pirmā loma. Nav bijis sarīkojuma, kur jubilāre — aicināta, būtu atteikusies, un nekad atalgojuma prasība nav bijusi pirmā vietā, lielāko tiesu gan tās pavisam nav bijis.

Tā tas ir gājis tagad jau savus piecus gadus.

Tādēļ arī nav brīnums, ka māksliniece jubilejas koncertu rīko kopīgi visas latviešu organizācijas, lai tādā veidā izteiktu kaut mazu pateicību par to svētīgo darbu, ko N. Valdovska ir veikusi visas Montreālas latviešu sabiedrības labā. Gribētos cerēt, ka šādā pat uzskatā būs arī ikviens tautietis šinī pilsētā un ar savu ārtavu piedalīsies koncerta labā sekmēšanā, tā godinot un cildinot mūsu nesavtīgo latviskās dziesmas meistari.

Jubilejas koncerts notiks š. g. 7. februārī, plkst. 7.30 McGee kolledžas aulā (220 Pine Ave, W.). Programmā latviešu komponistu darbi un pazīstamākās operu ārijas. Tuvākas ziņas par šo sarīkojumu var atrast Ziņotājā.

Mēs ticam, ka māksliniecei nebūs jāvilas. Rādīsim viņai to pašu latvisko sirsnību, ko viņa tik bagātīgi veltījusi mums visus šos gadus.

O. Kr.

P. SAKSA 75 GADU JUBILEJA

Tālavijas Nujorkas grupa 17. janvārī rīkoja sava filistra Pāula Saksa godināšanu sakarā ar viņa 75. dzimšanas dienu 14. janvārī. P. Sakss ir viens no trim Tālavijas dibinātājiem, kas vēl ir dzīvi.

Prof. P. Sakss jubilejas gadījumā saņēma ļoti daudz apsveikumu no saviem draugiem un cienītājiem no visām pasaules malām. Dziedonis ar savu kundzi un meitu dzīvo Port-Vašingtonā, pie Nujorkas, kur strādā kā mājkalpotājs.

Konstantīna Raudīves Aiz pēdējām robežām

Mēs, latvieši, ar saviem rakstniekiem, izdevējiem un kritiķiem ne vienmēr varam lepoties: pirmie ne reizi vien ir radījuši mazvērtīgus darbus; otrie nereti izdevuši visu, kas vien var sagādāt peļņu; trešie tikpat bieži vadījušies ar egoistiskām interesēm, vērtēdami darbus pēc savām simpatijām, vai tas ir draugs, pieder tai pašai politiskai partijai vai nogrupējumam, novadam vai konfesijai.

Kāds nu ir Konstantins Raudive savā jaunradītā darbā? Savos iepriekšējos darbos viņš baroja lasītājus ar filozofiju. Tie bija domāti zināmai izlasei. Vairākums par chaosa cilvēku un viņa pārvarēšanu labprāt nelasa. Jaunais stāsts ir rakstīts plašākām apritdām — tiem, kuriem tīk ceļojumu apraksti, piedzīvojumu notēlojumi, mīlestības traģēdijas. Kuģa kapteinis Justs Jukums, spāņi viņa vārdu izrunā Husto, izraisa dēkas ar seporitu doņu Mariju Rosariju un meksikāņu iezemiešu meiteni Bedu. Cik ātri un nopietni spāniete Marija Rosarija viņu iemīl un apprecas, tikpat naidīgi un dedzīgi uzsāk viņu vajāt. Pēc pārdzīvojumu bagātas bēgšanas pāri robežām ar mīļāko Bedu un vēlreizējas braukāšanas ar kuģi Jukumā dzimst divi polāri pretēji, bet gribā un pienākumā radniecīgi momenti: viņš negrib atstāt Bedu un apzinās, ka nedrīkst būt vienaldzīgs pret sievu Mariju Rosariju, kas dzemdējusi bērnu un kas gatava saprasties.

Īstenībā tas ir plašāks, koncentrēts stāsts, ne romāns. Sižets ir interesants. Ja Raudive nebūtu tā steidzinājis darbības gaitu, bet plašāk pastāstījis par notikumiem, lasījums būtu saistīgāks. Notēlotie tipi ir pareizi. Marija Rosarija, būdama temperamentīga spāniete, nespēj būt remdena. Kā jaunava viņa ir karsta un tīra. Kā sieva viņa ir absolūti uzticīga un mazāko vīra neuzticību uzņem ar izmisumu, pēc tam varbūt atkal piedod, upurēdama savu dzīvi un pat dzīvību, ja vajadzīgs. Mazliet par dziļu ir Bedas stāstījumi un padomi. Vēsture un ģeogrāfija Spānijas universitāšu filoloģijas — filozofijas fakultātē, kur studējis Raudive, ir obligāts priekšmets. Aiz pēdējām robežām ir tad nu šo viņa zināšanu caurausts. Raudive nav izvairījies no kolonizatoru uzkundzošanās, nedz arī no viņu vides notēlošanas.

Diezgan pabieži sastopamiem spāņu vārdiem un teikumiem derētu tulkojums latviešu valodā, jo retais lasītājs pārvalda spāņu valodu. Vārdu „caballero" latviski raksta „kavaļero", nevis „kaballero", jo otrs „l" spāņu valodā top lietots tikai iepriekšējā „l" mīkstināšanai. Ir vēl viena otra valodas kļūda, taču to nav vairāk kā daudzās citās latviešu grāmatās. Tāpat arī domātāja Raudives darbi nav vērtējami no gramatiskā viedokļa. Trimdā mums ir pietiekami daudz baltu filologu, pie tam savā profesijā nenodarbinātu, lai izdevēji tos varētu piesaistīt pie saviem apgādiem, iespiežamo darbu korrigēšanai.

Aleksis Rubulis

E. KARLSONES-KUKAINES KONCERTS

Atzinīgas kritikas kanadiešu laikrakstos

Pagājušo sestdien, 17. janvāra vakarā Aeolin Hallē notika brīvmākslinieces Elfridas Karlsones—Kukaines pirmais atklātais koncerts Londonā (Ont.) (uz šejieni viņa ir pārnākusi kopš pus gada un māca fizisko audzināšanu Londonas Universitātē). Pie klavierēm Rita Šēfere.

Lai gan gāž ledains lietus un sasalstot pārvērš Londonas ielas plašā slidotavā, un radio brīdina autobraucējus labāk sēdēt mājās, tomēr pāri par 100 pārdrošnieku, spītējot laikam, pulcējušies nelielajā koncerta zālē — pārbūvētā baznīcā ar ļoti labu akustiku. Klausītāju vidū apmēram puse kanadiešu — neparasts skaits latviešu mākslinieku koncertos — to vidū redz arī konservatorijas vadītāju, operas klases vadītāju, pazīstamus mūziķus un diriģentus. Un mūsu mākslinieces klausītājus nepievil, sniedzot viņiem rūpīgi izmeklētu latvju un somu dziesmu un operu āriju koncertu. Pārlaižot skatu programmai (ar latvju dziesmu tekstu tulkojumu angļu valodā), tur redz šādus komponistu vārdus: J. Vītolu, A. Kalniņu, J. Zālīti, J. Sibeliusu, G. Pučini u. c. Klausītāju atsaucība dzīva — gan aplausiem, gan ziediem, kas nākuši ne vien no Londonas, bet pat no St. Džonas.

Nākošā dienā Londonas avīzē „London Free Press" plaša un atzinīga kritika ar virsrakstu „Slavējama latvju soprānes debija". Kritiķu ievada šāds teikums: „Elfrida Karlsone—Kukaine ir atnesusi uz Londonu soprāna balsi ar jauku kvalitāti un labu spēku, kas ir labi skolots, un viņai ir smalkas spējas kā dziesmu iztulkotājai." Tālāk seko sīks atsevišķu dziesmu un āriju izvērtējums. Kanadiešu kritiķei no Latvju dziesmām visvairāk paticis Zālīša Rīts, un par vienīgo kanadiešu komponista Maninga dziesmu Indiāņu meitene kritiķe L. Krauforde raksta, ka tās izpildījums bijis apbrīnojams, ar lielu dziļumu un izjūtu.

Interesantas ir kritiķes domas par dziesmu tekstiem. Viņa raksta, ka reizēm angļu vai latviešu valodas lietošana oriģinālvalodas vietā operu ārijās vai dziesmās traucē, piem., Grietiņas ārijā no Guno Fausta, un Sibeliusa dziesmā „Meitene no satikšanās nāca". Toties latvju teksts Mimi ārijā no Pučini operas Bohema un angļu teksts ārijā no operas „Madame Butterly" ir bijis pieskaņots. Kanadiešu nav peiraduši dzirdēt operu ārijas un dziesmas tulkojumos un, šķiet, vairāk vērību piešķir vārdu skaņai kā saturam. Par Mimi lomu kritiķā minēts arī, ka tā ir labi piemērota dziedātājai, un slavēts kā priekšnesuma veids, tā dziedājums.

Šis koncerts bija labs popularizējums latvju vārdam un dziesmai.

Dzicdone Natalija Valdovska Foto O. G. Asmenis

Zviedrijas latvieši sumina M. Zīvertu

Viņš sola «atriebties»

Suminot Mārtiņu Zīvertu 50. dzimšanas dienā, Zviedrijas latviešu teātris uzveda viņa jaunāko komēdiju — Meli meklē meli, un šai svinīgajā izrādē bija pulcējušies Zīverta talanta cienītāji ne tikai no Stokholmas, bet arī no provinces pilsētām.

Lugu iestudējis J. Straume, tēlodams arī Pliksala lomu. Dekorācijas darinājis J. Dānilsons, pārējās lomas tēloja M. Taltere Veinberga, I. Dziļleja un A. Kalniņš, iepriecinādami skatītājus ar spraigu izrādi.

Pēc izrādes, ar grūtībām sadzenājot kautrīgo autoru, sākās M. Zīverta godināšana. No Zviedrijas latviešu teātra biedrības viņu sveica E. Balode, ar aploksni un adresi no 400 Zviedrijas latviešiem. No PEN kluba sveica J. Grīns, nododot rakstveida apsveikumu arī no J. Jaunsudrabiņa. No teātra ansambļa sveicināja J. Straume ar J. Dānilsona darinātu Zīverta portretu. No Latviešu Pal. Kom. sveica J. Breikšs, LNĒS — R. Legzdiņš ar Aizsveto sarakstiem, Kultūras centra — M. Salnā, Reitera kora — A. Ore, LAK EC un soc. dem. partijas — K. Dziļleja, paziņodams arī, ka Ziemeļblāzmas apgāds izdos Zīverta lugu „Āksts", ieņēmumus nododot autoram. Ar telegrammām sveica LCKV Kultūras fonds, Latviešu Preses Biedrība ar čeku, Anglijas latviešu teātra padome, ALA's Kultūras birojs, Upsalas latviešu b-ba, Upsalas dramatiskā kopa (aploksne), Vesterosas DV (aploksne) un privāti draugi.

Beigās apsveicējiem pateicās kautrīgais jubilārs, teikdams īsu un īpatnēju runu:

— Paldies! — teica Mārtiņš Zīverts. — Runātāji bija ļoti korrekti un ievēroja romiešu gudrību, ka par nelaikiem un jubilāriem nesaka nekā launa. Kad pats atskatos uz padarīto, jāatzīst, ka paveikts maz. Un es tagad zinu, kā tas ir: Ja kāds raksta tāpat, kā citi rakstījuši, tad, kaut arī viņš rakstītu vājāk, tas ir kaut kas. Turpretim, ja kāds raksta citādi, tad tas nav nekas. Man vairāk jubileju nebūs, jo tiem, kas rīkoja šo jubileju, esmu nolēmis atriebties: Es turpmāk rakstīšu citādāk. Varbūt to saprast tikai kādi desmit cilvēku starp visas pasaules latviešiem. Un varbūt, to nesapratīs neviens, bet tad arī tās nekas nebūs. Tas nozīmē, ka nebūs vairs jubilejas rīkotāju. Bet tiem, kas sarīkoja šo, tāpat visiem skatītājiem — vēlreiz paldies!

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS -- REPORTĀŽA

31. turpinājums

Kuģa zenītartilerija aizgūtnēm skaldīja gaisu, cik jaudas šāva arī visi trīs mazie tvaikoņiši, klusēja vienīgi baltais sanitārkuģis. Sirēna bija rimusi, un pa šāviņu kārtu starpbrīžiem varēja dzirdēt rēcam lidmašīnu motorus, kad tās no jauna metās lejā. Mikus redzēja, kā uzplīkšēja ūdens, — līdzīgi tam kā bērnībā, kad viņš meta plakanu un gludu akmentiņu dīķī un tas pacēlās sešas un septiņas reizes līdz nogrimā. Viņš arī pamanīja, ka šajā brīdī no mākoņiem drusku izlauzās saule, un sīkās ūdens strūklas no lidmašīnu lodēm uzzibēja spožas un baltas. Uz komandtilta kaut ko brēca kāds vācu majors, bet ārkārtīgajā troksnī viņu neviens nedzirdēja. Kareivji plēsās ap iecīņām, daži nikni lādējās, kāds meta ģranātu ar dūri pa žokli, bet trāpītais nepaguva pakrist, viņu grūšus nogrūda lejā tie, kas spraucās no aizmugures. Lavīna, kas nu no malu malām, no priekšgala, no abiem reliņiem gribēja tikt savās telpās, sagrāba un izšķīra Dr. Sabili no Mikus ar Sibillu. Mikus paguva ielūkoties viņa sejā. Tajā nebija pānikas, tikai saspringta uzmanība. Viņš modri lūkojās apkārt, zibinādams savu aceņu stiklus, un, kā likās, pretim karcinju drūzmai gribēja izlauzt sev ceļu uz komandtiltu, kur zem tā klāja metalla plāksnēm varēja būt drošs patvērums no lodēm. Viņš atskatījās uz Sibillu un māja tai un kaut ko sauca. Mikus viņas vietā pacēla roku un atmāja viņam par zīmi, ka paliks pie Sibillas. Tad ārsts nozuda skatienam, un Mikus, saņēmis Sibillu pie rokas, ļāvās baram, kas viņus spieda uz Brakes priekšgala lūkām.

Sibilla paļāvīgi nodevās Mikus aizgādībā. Sīvi spingdamas un kā zirņi spalgi grābēdamas pret kuģa metallu atsitoties, lodes izšķīda pa priekšējo klāju, un Mikus ar bažām palūkojās jaunajā sievietē, it kā būdamies, ka kāda svina pika būtu varējusi viņu trāpīt. Viņa bija plaši ieplētusi acis un tajās vīdēja kāda dīvaina izteiksme — starp satraukumu un piesardzību, bet tās nebija bailes. „Neiesim lejā," viņa teica, „es nevaru panest pūli." Un, it kā atvainodamās, viņa pagrieza seju pret Miku un pasmaidīja — tikai ar lūpām, viņas acis palika nopietnas, Mikum tās likās aukstas.

„Tas ir riebīgi," teica Mikus, „te nevar nekur pieplakt, nekur pabēgt pie malas. Atliek lēkt jūrā."

Šī sajūta bija ļoti nepatīkama, šī nespēja izvairīties, šī ieslodzījuma sajūta, kas debesis un ūdeni un klāja dažus desmit kvadrātmetru padarīja par cietumu, kurā viegli atvairāmas briesmas draudēja kļūt par nāvīgām.

Un tad uzreiz iestājās klusums, lidmašīnas varēja redzēt aizlidojam austrumu virzienā, ložmetēji vairs neskaldīja. Kuģa zenītartilerija klusēja, bija dzirdama tikai nagloņu papēžu brūžāšanās pa klāja dēļiem un daži saucieni, kas nu pēkšņi skanēja gandrīz priecīgi, un tie, kas nebija vēl palīduši zem klāja, sāka celt galvas un vērās debesīs, pārliecinādamies, ka briesmas vismaz pagaidām patiesi gaŗām. Sanitārais kuģis svieda gaisā biezus, melnus dūmu mutuļus, ogles bija uzbērusi visa mazā flotile, cik jaudas dodamās pret ziemeļaustrumiem, kur Liepāja varēja būt vairs tikai dažu stundu brauciena attālumā. Labajā pusē atvīdēja tāla krasta svītra, bet pēc nedaudz minūtēm atkal nozuda pienainā, pelēki zilā dūmakā, no kuŗas ik brīdi varēja iznirt jaunas briesmas.

„Tas ir vēlreiz un patiesi riebīgi," Mikus atkārtoja, „visā šai juceklī es vēl neesmu pamanījis nevienu, kas varētu un gribētu nodibināt kādu kārtību. Kur viņi ir — apakšvirsnieki, virsnieki? Kāpēc kuģa kapteinis neliek sevi manīt?"

„Tas nāca laikam pārāk pēkšņi," Sibilla mēģināja rast izskaidrojumu. Vējš viegli raustīja viņas matus, kas retās cirtās lauzās uz āru gar viņas baltās cepurītes malu. Viņa bija drusku nosalusi un Mikum likās, ka viņš sajūt viņu drebam. Viņa izvilka rokas no savas jakas kabatām un sparīgi berzēja tās.

„Jūs salstat," Mikus piezīmēja.

„Jā," viņa atsaucās, kā bērns sadrebinādama žokli. „Un tomēr, es gribētu palikt uz klāja."

„Tad iesim tuvāk mašīnu telpām, no tām staro siltums."

Klājs bija kļuvis ievērojami tukšāks, un nu varēja redzēt arī dažus apakšvirsniekus, kas dzina karcinjus lejā, zem klāja. Kapteinis esot pavēlējis. Un tūliņ arī skalrūnī atskanēja grūti saprotamā izloksnē izkliegta pavēle saņemt glābšanas jostas.

Sibilla jautādama palūkojās Mikū. Viņš viegli pasmaidīja un atmāja, neko neteicis.

„Pagaidiet mani," viņš tad pēc brīža piebilda, „es paņemšu sev un atnesīšu arī jums."

„Un palūkojieties, kas ir ar tēvu."

„Jā."

Viņš atgriezās, jau jostu apvilcis, un palīdzēja to sasiet arī Sibillai. Tās bija ļoti platas, neērtas jostas, kas lika turēt rokas tālu nost no sāniem un šķita pildītas ar kādu īpašu masu parastā korķa vietā.

„Tur daži puiši dabūjuši pa sāniem," Mikus sacīja, Sibillā dīvaini nolūkodamies. Viņš runāja mēchaniski un nedomāja par to, ko saka. Viņa prātu aizņēma Sibillas mati, kas nekārtīgi spraucās laukā no baltā tērpa. Nekārtīgi, bet skaisti, un labākais bija tas, ka Sibilla pati to nezināja.

„Tad man jāiet palūkoties," viņa spēji teica.

„Viss ir jau nākārtots," Mikus aizturēja viņu aiz elkoņa. „tēvs viens pats ticis galā."

„Man kauns. Man vajadzēja būt tur," Sibilla no jauna sakustējās.

„Tas tagad būtu veltīgi."

„Bet es tomēr iešu."

Viņa paspēra dažus soļus, tad atskatījās un viegli pamāja ar roku. Mikum pēkšņi gribējās skaļi un puiciski iesaukties, un, varbūt pat pāiet viņai kādu soli līdzi. Hei, tas bija lieliski! Viņam gavilēja prāts par šo nieku — lūk, Sibilla gāja un pamāja viņam ar roku, tas viss!

Mašīnas dziļi lejā aiz viņa muguras dunēja un drebēja, misiņa apkalumi maigi zibēja blāvi dzeltenīgajā gaismā, ko deva saules izplūdušais plankums mākoņos, te bija slikti un labi, jūra plīkšēja un šļakstēja ap kuģi un kaut kur no augšas, no komandtilta pār viņa galvu noritēja smalkas ūdens strūkliņas, kā pavasarī lāstekām kūstot — un to visu Mikus tagad ievēroja ar tādu rēdzību, kādu sen vairs nebija veltījis sīkajām lietām ap sevi. Taisni tagad, kad briesmas bija pienākušas tik tuvu! Bet — lidmašīnas vairs neatgriezās. Varbūt viņi varēja cerēt uz nefraucētu braucienu līdz pašai Liepājai, kur Sibilla gribēja kāpt malā?

Šajā mirklī viņš iedomājās Ilgu un Eriku un visu, kas bija saistījies ar šīm pēdējām dienām. Un par pienākumiem, kas nu gulās viņa pleciņos un ko viņš ar tādu patiku bija uzņēmies.

„Viņš raudzījās jūras sidrabainajā zibšņā ar tālo dūmaku aiz tās, kas noklāja apvārsni un atgādināja miglas lēnu kāpšanu, un domāja par to, ka dažreiz gadi nepaiet tik pilni notikumu, kā dienas, pat stundas. Aizvakar, šodien — tāpat kā dažu labu citu reizi — viņš varēja būt jau miris. Bet nebija. Tagad pamazām tuvojās mājas, nākošās dienas solīja būt spriegas un mērķtiecīgas, un visām šīm ainām un vīzijām pa vidu, blakus un apkārt vīdēja, ne saukts ne apzinīgi gribēts, Sibillas laipnais, bet nopietnais, atklātais un krietnais vaigs.

Kad viņa atgriezās, viņa bija drusku pārvērtusies.

„Kā gāja?"

„Bija tomēr labi, ka nogāju lejā pie puišiem. Galu galā tādēļ jau esmu māsa. Kaut man ar šo transportu nav nekā kopīga."

„Un ko darā Zilgme?"

„Izliekas. Baigi izliekas. Viņš saka, ka viņam neesot nekādas vajadzības grūstīties pa klāju vienīgi tādēļ, lai redzētu to, ka krastu nevar redzēt. Bet patiesībā man liekas, ka celis viņam sagādā lielas sāpes."

„Viņš ir lielisks zēns."

Sibilla neatbildēja.

„Vai jums liekas, ka tas vairs neatkārtosies?" viņa jautāja, pret debesīm pamādama.

„Liekas, ka ne. Es vismaz negribētu. Tās atkal izjauks mūsu sarunu."

(Turpinājums sekos)

IMANTA

APGĀDĀ IMANTA
ŠĪ GADA FEBRUĀRĪ IZNĀK
LATVIEŠU TAUTAS DZIESMU
III SĒJUMS

Redaktori: prof. A. Švābe, prof. K. Straubergs, E. Hauzenberga — Šturma

II sējumā prof. K. Strauberga, prof. A. Švābes, Dr. V. Gintera u. c. raksti un tautas dziesmas par ģimenes locekļiem un viņu satiksmi, bāreņu dziesmas, dziesmas par augumu, apģērbu, rotām un dziesmas par tikumiem un netikumiem.

SAGATAVOŠANĀ
III SĒJUMS

ar prof. L. Bērziņa, prof. K. Strauberga u. c. rakstiem un dziesmām par sieviešu mājas un roku darbiem (vērpšanu, adīšanu, aušanu, pūra darināšanu u. c.), dziesmām par maltuvi, dziesmām par bēdām, dziesmām par puišu un meitu savstarpējo satiksmi un dziesmām par lielību un brammanību

SUBSKRIBENTIEM ATSEVIŠĶS SĒJUMS MAKSĀ
(iesk. porto): brošēts $4.00, iesiets $5.00

PĒRKOT BRĪVĀ TIRGŪ
(iesk. porto): brošēts $5.00, iesiets $6.00, pusādā $7.50

Lūdzam visus LTDz subskribentus izdarīt iemaksas par II sējumu (pēc iespējas arī par nākošajiem sējumiem) iepriekš norādītajā kārtībā tā, lai iemaksas ienāktu apgādā līdz š. g. 30. janvārim. Lūdzam visus LTDz subskribentus nekavējoties ziņot apgādam par event. adresu maiņām. Uz visām apgādam adresētām vēstulēm lūdzam rakstīt pilnu un skaidri salasāmu nosūtītāja adresi.

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese:

IMANTA
c/o IMANTS REITMANIS
POSTBOX 292. KOBENHAVN V, DANMARK

VIJOLNIEKA JĀŅA KALĒJA UN
PIANISTES FELICITAS MAIZĪTES-KALĒJAS
K O N C E R T S
MONTREĀLĀ
sestdien, 1953. g. 31. janvārī, plkst. 20.00
McGEE HIGH SCHOOL TELPĀS, 220 PINE AVE
Ieejas maksa $1.25+5c Nama fondam

TORONTO
svētdien, 1953. g. 8. februārī, plkst. 14.00
62 CLAREMOUNT ST., POĻU NAC. FEDER. ZĀLĒ
Biletes $1.50 un $1.00 Lotus puķu veikalā un DV namā

DV KANADAS VALDE UN
DV MONTREĀLAS NODAĻA
(72)

SUDBURY HIGH SCHOOL ZĀLĒ, 85 MACKENZIE ST.,
SUDBURY, 1953. G. 31. JANV., PL. 7.30 PP.
K O N C E R T S
SOLISTI: (100)
MALLE MAEGI — soprans
JĀNIS NIEDRA — bass
RAIMONDS TRĀLLA — bass-baritons
Pie klavierēm —VERA LEINVĒBERE
Programmā starptautiskas dziesmas un ārijas angļu, igauņu, latviešu, spāņu, vācu, poļu, itāliešu, franču un krievu valodā
Ieejas maksa: 1. v. $2.00; 2. v. $1.50, 3. v. $1.25, skoln. 50c

---

DV HAMILTONAS NODAĻA
rīko 31. janvārī, plkst. 8.00 vakarā
ARMĒŅU KLUBĀ, 69 PRINCESS ST.
DEJU VAKARU
JAUTRA MŪZIKA
TAUTISKI ATSPIRDZINĀJUMI
(104) DV HAMILTONAS NOD. VALDE

Dr. K. ZYMANTIENE
ĀRSTE — CHIRURGE
Toronto, 430 Dundas St., W. Tel. WA 8207 (pie Hurona ielas)
PIEŅEMŠANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

VOLDEMĀRS PORIETIS
ELEKTROTECHNIĶIS
Izdaru dažāda veida elektriskās installācijas.
Pieslēdzu elektriskās plītis un eļļas apkures.
501 St. Clarens Ave, Toronto, LA 8956, KE 4684
(98)

SPORTS

SPORTA KALENDĀRS

27. janvārī, plkst. 19,30, Bloor Collegiate Metropolitan basketbola līgas „B" grupā spēlēs TLSK — Park Manor.

28. janvārī, plkst. 20, Toronto galda tenisa meistaribā līgu spēles vienībām.

31. janvārī, plkst. 19, Zion vingrotavā Hamiltonas basketbola līgā spēlēs Sparta — Westinghouse.

31. janvārī, plkst. 19,30, College ielā 40 vīriešu volejbolā sacentīsis Chicago Northern ar centr. YMCA's igauņu un latviešu vienībām un senioru līgā Sokoli ar Kalevu. Ieeja $1.00.

PAZIŅOJUMI

Latviešu Y klubs 31. janvārī, plkst. 18,00, College ielā 40, rīko „Valentīnu vakaru", kas paredzēts grozīņu vakara veidā ar labprātīgiem ziedojumiem. Programmā - dažādi priekšnesumi un filmu demonstrēšana, rotaļas un dejas. Visi sportisti laipni ielūgti

31. janvārī Toronto viesosies Čikagas Northern volejbola vienība, lai sacenstos ar centr. YMCA igauņu un latviešu izlasēm, Čikagas volejbola vienībai pagātnē bijuši spoži panākumi. Tā bijusi 6 reizes visas Amerikas meistars un 9 tās spēlētāji reprezentējuši Amerikas izlases vienību. Pagājušā gadā čikagieši Amerikā izcīnījuši piekto vietu, kas norāda, ka vienība pieskaitāma volejbola „elitē" klasei Amerikā. Būs patīkami vērot spraigas spēles Toronto, vienīgi ieejas maksa $1.- varēja būt zemāka.

ZAĻAIS SPĒLES

18. janvārī TLSK un Latviešu Y klubs rīkoja kopīgu turnīru galda tenisā. Neredzēti kuplais dalībnieku skaits izmēģināja savas spējas sapārtspējās spēlēs, gan vīriešu vienspēlēs, gan sieviešu un vīriešu dubultspēlēs.

Vīriešu vienspēlēs spēlējot pēc divnumuru sistēmas bez zaudējuma uzvarēja Liepiņš (TLSK), finālā pārspējot Paukšēnu (arī no TLSK) 21:9 un 21:13. Trešā vietā ierindojās Kuga (Latv. Y klubs), bet ceturtais Cirulis (Latv. Y kl.). Tālākās vietās palika daudzi teicami latviešu galda tenisisti kā Teteris, Eglīte, Žvulps, Ingelēvičs u. c. Vērojot vīriešu vienspēles jāsaka, ka Liepiņš pamazām sāk atgūt savu kādreizējo briljanto formu un pašreiz jau ir nenoliedzami pārāks par mūsu pārējiem galda tenisistiem.

Sieviešu vienspēlēs uzvarēja Admine, kas labi spēlējot pārspēja pašreiz vājāki spēlējošo Kāpostiņu, un stipri vienlīdzīgā spēlē Viksi. Otrā vietā ierindojās Kāpostiņa, trešā Vikse un ceturtā Bencone (visas TLSK).

Vīriešu dubultspēlēs astoņu pāru konkurencē uzvarēja Liepiņš-Teteris (TLSK). Kā patikams pārsteigums minams jauno spēlētāju Kulītis (TLSK) un Robežnieks (Latv. Y klubs) ierindošanās otrā vietā, kas pieveica rūdītākus pretiniekus. Trešā vietā ierindojās Cirulis - Apsītis (Latv. Y klubs). Ceturto vietu izcīnīja Kāpostiņa - Admine. Spēlējot vīriešu klasē pēc divnieku sistēmas tās pārspēja Paukšenu - Lapiņu un Žulpu - Ingelēviču.

Pēc sacīkstēm Latv. Y kluba sporta nozares vadītājs pasniedza uzvarētājiem balvas un diplomus.

BASKETBOLA LAUKUMOS

Metropolitan līgas basketbola meistarība tuvojas nobeigumam. Abām TLSK vienībām „A" un „B" grupā atlikusi vairs tikai viena spēle. TLSK „A" grupas vienība, kas komplektējas galvenokārt no jauniem spēlētājiem un spēlē stiprākā līgā līdz šim izcīnījusi tikai vienu uzvaru.

„B" grupas vienība, pēc reti labi nospēlēta pirmā apļa, piedzīvoja garu zaudējumu sēriju otrā aplī un tikai pēdējās spēlēs prata panākt pa uzvarai. Spēlē uzvarēts East York 66:56. Ja pēdējā spēlē kluba vienība panāks uzvaru, tad tai ir drošas izredzes ierindoties 4 labākās vienībās un tādejādi piedalīties finālspēlē.

Sieviešu līgā basketbolā kluba izlase, ko pagājušā sezonā trenēja Šķepasts, bet šīnī Skujiņš, pēc pirmās labi nospēlētās spēles par savu pretinieku dabūja pagājušā gada meistaru Trotters Jnr., kas jauki spēlējot guva augstu 71:12 uzvaru.

MONTREĀLA PIEVEIC SPRINGILDU

Springfildas sporta kollēdžas volejbolisti, kas priekš pieciem gadiem sacīkšu turnejā apceļoja Vāciju un citas Rietumeiropas valstis un divreiz sastapjās Vācijā arī ar latviešu vienībām, 10. janvārī viesojās Montreālā, lai divās paraugspēlēs pret divām labākajām Montrālas vienībām demonstrētu volejbola paraugspēli. Šīs labi domātais demonstrējums gan springfildiešiem, diemžēl, nepavisam neizdevās, un abās spēlēs skolotāji paši dabūja mācīties volejbolu un piedevām piedzīvot smagus zaudējumus.

Latviešu volejbolisti — Sprūženieks, Zommers, Lukstiņš, Klaiše, Rutulis, Kalacis, Kalniņš un Trusis pieveica izdaudzināto Springfildu divos setos — 15:5 un 15:9. Lai gan latvieši panāca iespaidīgu uzvaru, tomēr bieži grēkoja, nesekmīgi servējot un saspēlei nepieskirot vajadzīgo vērību. Springfildieši izcēlās vienīgi ar tiešām labu pirkstu techniku, bet bloķēšanā un laukumu segšanā viņu darbība neapmierināja.

Daudzos skatītājus patīkami pārsteidza Montreālas igauņu sniegums, kas spēlei pret springfildiešiem piegāja ar lielu rūpību un guva pelnītu 15:6 un 15:10 uzvaru.

PĀRSTEIDZOŠS ZAUDĒJUMS

12. janvārī Montrālas sieviešu līgas volejbola meistarībā latvietes negaidīti zaudēja igaunietēm 15:11, 7:15, 14:16. Līdz ar šo uzvaru igauņu volejbolistes meistarībā bez zaudējumiem izvirzījušās pirmajā vietā. Lai gūtu panākumus turpmākās spēlēs, latviešu volejbolistēm būtu jāpadomā par nopietnu treniņu, jo, kā redzams, nepietiek, ja spēlētājas ierodas tikai uz spēlēm.

Dr. JĀNIS KAROLS
M.D. — L.M.C.C.
pieņem slimniekus 404 DELAWARE Ave, Toronto
Darbdienās no 9—11 un 5—7, izņemot trešdienās, tel. OL 1681

Dr. A. RATINOV
Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.
Runā arī vāciski un krieviski
479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN
256 Crawford ielā
(Dundas un Crawford ielas stūrī)
Tel. LL 5739
Pieņem no 1—3 un no 5—8 pp.
Diplomēts Vīnē
Ārsts Vīnes Universitātes klīnikā un Kanadas slimnīcās. Sirds, plaušu, gastro — arteroloģijas reumatisms, astma, sieviešu slimības.
Rentgena uzņēmumi
Runā vāciski un krieviski (2)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere
KAPSI'S HAIR STYLING
113 MAC PHERSON AV.
Starp Yonge St. un Avenue Rd
Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krasošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties **pa tel. KI 4585**
runā vāciski, krieviski un zviedriski

Z I Ņ O J U,
ka mana sieva Anna Ločmelis ar 20. janvāri 1953. g. ir no manis aizgājusi projām. Par viņas izdarītiem parādiem ne neatbildu.
(102) **Adams Ločmelis**

PAZIŅOJU
godājamai publikai, ka pēc divu gadu sekmīga darba apdrošināšanā esmu paplašinājis darba lauku, atverot savu apdrošināšanas aģentūru. Varu piedāvāt:
NEKUSTAMU ĪPAŠUMU,
AUTOMAŠĪNU,
PERSONISKAS MANTAS,
VĒRTSLIETU,
VESELĪBAS UN
DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU
Pārstāvu nevis sabiedrības, bet savu klientu intereses un varu izmeklēties no dažādām sabiedrībām visizdevīgākos plānus par viszemākām cenām. Manis pārstāvētās sabiedrības būs vienmēr korektas zaudējumu atlīdzībā. Laipni lūdzu tautiešus izmantot šos manus pakalpojumus (62)
VALD. BEBRIS
apdrošināšanas aģentūra
48 Rathnelly Ave, Toronto, KI 5913

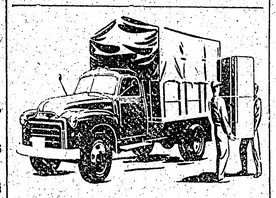

S. VASARĀJA
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
izdara pakalpojumus katrā laikā
ZVANĪT
OL 1403, Toronto
(142)

SAIMNIECE,
klāj viesību galdus, kā arī izīrē
VIESĪBAM TRAUKUS
RI 4650, Toronto

M E K L Ē
FITTINHOPSHEL kāzi dz. KECK. no Rīgas.
Adresi lūdz nosūtīt laikr. Latvijas Amerikā kantorim (94)

I Z D O D A M A
mēbelēta istaba
ar vai bez pansijas, labā rajonā. ērta satiksme. Zvanīt visu dienu
RI 4650, Toronto

IZDODAMAS divas daļēji mēbelētas istabas ar virtuves un vannas lietošanu tai pašā stāvā. Zvanīt, Toronto, GE 5515. (81)

IZDODAMAS divas nemēbelētas istabas otrā stāvā un divas trešā stāvā Queen — Broadview rajonā. Ļoti laba satiksme. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā. Toronto, GE 7640. (90)

IZDODAMAS lielas, skaistas istabas un garāža (arī atsevišķi). Zvanīt 9—7, Toronto WA 5790. (103)

IZDODAMAS divas mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām, High Park Ave. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā. Toronto, LY 7944 (92)

IZDODAMAS 2 atsevišķas nemēbelētas istabas pirmā stāvā, Toronto, tel. TR 1835 (97)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuvi un atsev. mēbelēta istaba ar gāzes plīti, angļu mājā, veļas mašīnas lietošanu, pastāvīgi silts ūdens. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā un prasīt pēc Mr. Akmens, tel. Toronto MI 0708. (102)

IZDODAMA liela saulaina frontes istaba Danforth — Broadview stūrī 2 personām. Garāžas iespējas. Zvanīt no pl. 6 v., sestdienās visu dienu, Toronto, tel. RI 4633. (91)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar visām ērtībām ar vai bez pilnas pansijas Broadview — Fulton rajonā. Zvanīt darbdienās pēc plkst. 6 vakarā, sestdienās un svētdienās katrā laikā. Toronto GL 1326. (58)

IZDODAMA mēbelēta istaba ar virtuves un ēdamistabas lietošanu. Pirmā stāvā atseviška ieeja no ielas Euclid Ave 361, Toronto, tel. RA 0093. (93)

BAZNICAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums 1. februārī, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā. **Māc. R. Zariņš.** Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce ar gada pārskatu un vēlēšanām.

Port—Vašingtonā, L. I., dievkalpojums 1. februārī, pl. 2 dienā Pestītāja baznīcā. **Māc. F. Treus.**

Deitonā, Ohaio, latviešu ev.-lut. dievkalp. svētdien, 1. februārī, pl. 2 pp. St. Paula ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th St.). Mācītājs Jēkabs Osis. Bērniem turpat svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma skolas telpās baznīcas kopas gada sapulce ar valdes un revīzijas kom. ziņojumiem un amata personu pārvēlēšanām.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archibīskapa pārstāvis A.Skrodelis ((99 Herkimer Str. Hamilton, Ont. t. 70136). Nufaundlendā līdz 10. februārim.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon Str. E. Hamilton, Ont. T. 93410). **Hamiltonā,** 1. febr., plkst. 3 p.p. dievkalp. bērniem; plkst. 4 p.p. dievkalpojums pieaug., Trīsvienības b-cā Victoria Ave So., Jaunatnes sanāksme ceturtdien, 29.janv., 6.30 māc. mājā.

Kristīti: Inese Anita Žulpa, Laimneša un Aunes meitiņa.

Māc. A. Briedis (17-8th Str. Noranda, Que.)

Timminsā, 1. febr., plkst. 3 p.p., dievkalp. Kristus b-cā; **Norandā,** 8. febr., plkst. 4 p.p. dievkalpojums United b-cā.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson Str. Toronto Ont. t. LO 2510) **Torontō sv. Jāņa latviešu draudzē,** 1. febr., plkst. 12.30 dievkalp. Sv. Trīsvienības b-cā (Bloor un Sherbourne ielu stūrī).

Māc. A. Čops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873). **Toronto** Sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis ielu stūrī)

1. febr. dievkalpojums pl. 4 pp., 8. febr. bērnu dievkalpojums pulksten 11 os.

Māc. A. Voitkus (118 Locke Str. N. Hamilton, Ont. t. 82259).

Hamiltonā, 1. febr., plkst. 5,30 dievkalp. Sv. Pāvila b-cā (104 Hughson Str. N.)

Māc. E. Bērziņš (5833 - 45 Ave. Red Deer, Alta), svētd. skola katru svētdienu **Red Deera** māc. mājā plkst. 11 no rīta.

Kristīti: Linda Lorraine Briede, Ojara un Ausmas m.

Laulāti: Latvijas slēpēšanas meistars Vilis Skrastiņš ar Adeli Elfesi.

Māc. E. Caune (10827 — 114 St. Edmonton, Alta, t. 41890).

Lesbridžā, 8. febr., plkst. 3 p.p. dievkalp.; **Edmontonā,** 1. febr., pl. 4 p.p. dievkalp. Sv. Jāņa b-cā.

Māc. A. Gaudiņš (2105 Marlowe Ave, NDG, Montreal, Que. t. 3422). **Montreālā,** 1. febr., plkst. 4 p. p. dievkalp. Redeemer b-cā (285 Clarke Ave. Westmount).

Māc. H. Kušils (39 King Str. W.) **Montreālā,** Montreālas 2. latv. dr. (Ascension b-cā, 865 Blair Ave.) dievkalp. 25. janv., plkst. 1 p. p.

Archibīskapa pārst. A. Skrodelis

Māc. Ruperts, Sadberijā dievk. Regent St. b-cā v. febr., pl. 1 pp.

TORONTO BAPTISTU

draudzes „Māsu pulciņa" svētki svētdien, 1. febr., pl. 17, Walmer Road bapt. bazn. telpās. Jaunatnes isanāksme pl. 19. Piektdienas vak. pl. 20 Lūgšanu sapulce. **Māc. R. Eksteins.**

SESTDIEN, 31. JANVĀRĪ,
TORONTO CENTRĀLĀ YMCA, 40 COLLEGE ST.
STARPTAUTISKAS
VOLEJBOLA SACĪKSTES
SASTAPSIES
Igauņu Kalevs ar čechu Sokoliem, Austrumu Kanadas meistars Centrālās YMCAs igauni ar seškārtējo ASV meistaru Čikagas Nothern YMCAu un Latviešu YMCAs kluba vienība ar Čikagas Nothern YMCAs komandu
Sākums plkst. 7.30 pp. Ieeja $1.00 (95)

NESŪTIET ZĀLES UZ EIROPU
pirms neesat iepazinušies ar mūsu jauno cenrādi.
Pieprasiet 1953. g. cenrādi, kas ir jau iespiests. Mūsu cenas ir daudz zemākas nekā citur Kanadā —
RIMIFONS — $2.10 par 100 tabl.
STREPTOMICINS — $0.50 gramā.
Sūtām no Eiropas uz visām pasaules malām, pat uz zemēm viņpus dzelzs priekškara. Pasta izdevumi ierēķināti. (99)
STARKMAN — CHEMISTS
463 Bloor St., West Toronto

MĒBEĻU VEIKALS
Bagāta, daudzpusīga, mājas un kantora mēbeļu izvēle.
Dažāda veida elektriskie aparāti mājas vajadzībām
Sakarā ar atklāšanu speciāli pazeminātas cenas
Ienāciet un pārliecinieties! Runājam krieviski
Atvērts līdz pulksten 8 vakarā
BURLACOFF'S FURNITURE
619 QUEEN ST., W., TORONTO, Ont. TEL. WA 6312 (496)

«LATVIJAS AMERIKĀ» pārstāvji:
P.O. BOx 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Visās DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:
A. Lācis, 1800 E. 18th St., Brooklyn 29, N. Y. Tel.: DEway 9-8280.
A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.
M. Blukis, c/o Mr. Knopfle, 624 Boehlke St., Saginaw, Mich.
Ed. Dobelis, 123, First St. S. E., Waverly, Iowa.
O. Dikis, latviešu grāmatnīca, R. 2, Waverly, Ohio.
P. Dubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.
Arvids Eglītis, 2405, 22nd St., East Minneapolis, Minn.
K. Irbenieks, 4937 Mead Ave, Cleveland 27, Ohio.
J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.
Rūd. Krafts, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.
R. Krūklītis, Latviešu grāmatnīca, 1109 E. Grand River Ave, East Lansing, Mich.
Jānis Lazdiņš 3710 N. Meridian St., Apt. 224, Indianapolis 8, Ind.
Jānis Mikelsons, 37, Marcella St. Boston — Roxbury 19, Mass.
A. Ozoliņa, 1335 N. Orchard St., Chicago, Ill.
A. Punka, 1417. Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.
J. Paucītis, 2116 North Capitol St. Wash, D. C.
V. Puriņš 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.
J. Runtiķis, 6226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.
Julijs Sakne, grāmatu un latviešu rakstu apgāds, 537 James Str., Syracuse, N. Y.
J. Sobolevskis, 2711 „W." St. Lincoln., Nebraska.
G. Šmits grāmatnīca, 19 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y.
Mr. Jānis Upesleja, 1209 S. 18-th St. Milwaukee 4, Wis.
Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.
T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton 7151 Euclid Rd. Cincinati 27, Ohio.
Rev. J. Turks, 1251, W. Lowell St Kalamazoo, Mich.
Jāņa Zabaka grāmatnīca, 1216 Bonita Ave, Berkaley 9 California.

3. KANADĀ:
P. Avotiņš 85. Bathust Str., Toronto. Tel.: KE 3884.
I. Bētraks, P O Box 1000 Sta. C. Toronto 3, On.
A. Cauka, Latviešu grāmatnīca, 474 Princess Ave, London, Ont. Tālr.: 71384.
Mr. J. Celms, 849 Mc Rae St., Niagara Falls, Ont.
„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā 123 Huron St., Toronto, Ont.
V. Dreifelds, grāmatnīca, 91 Poplar Ave, Kirkland Lake, Ont.
Ojārts Gebauers, 37 Strathcona Ave, So, Hamilton, Ont.
E. Jurševskis, 668 York St., Hamilton, Ont.
A. Kānbergs, Rakstu un darbu pakalpojumu birojā, 596 Sherbourne St., Toronto. Tel.: RA 7149.
Vilis Kaļiņš, 21 Denison Rd. West, Weston, Ont. Tel. CHerry 1-2068
Mr. V. Kārkliņš, grāmatnīca, 127 Regent Str., N. Sudbury, Ont.
R. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.
V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto. Tel. PR 4598
Marta Kuncāns, 47, Boulah Ave., Hamilton, Ont.
Arturs Kivlits, Huxdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.
L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.
Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto. Tel. KE 3869.
K. Skuja, 26 William St., W. Waterloo, Ont.
Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.
V. Ziediņš, Latviešu grāmatnīca, 93 Morse St., Toronto, Ont.
Mr. O. Zilkalns, 6745, Cote St. Luc Rd., Apt. 3, Montreal, Que.

3. Vācijā
Andrejs Ozoliņš, Apgāds un grāmatnīca, (24b) Eutin/Holst., Reitberg—Kaserne.
Mr. V. Pomelnieks, „DV grāmatnīca", Wilhelmsburg, B 1—8. 14a Ulm/Donau.
Abonēšanas maksa: 1 mēn.: DM. 4.- 3 mēn.: DM 11.-

4. Anglijā
Daugavas Vanagu Fonda grāmatnīca, 72 Queensborough Terrace London W2
Abonēšanas maksa: 1 mēnesis 7/- 3 mēnāi 20/-

5. Francijā:
Madame K. Birzniece, 31 rue de Seine, Paris 6.
Abon. maksa. 1 mēn. 400 franki 3 mēn. 1000 franki

6. Dānijā:
Mr. K. Reitmanis, Box 292, Kobenhavn, Danmark.
Abon. maksa: 1 mēn.: 4,50 D. Kr.

7. Zviedrijā:
Information. Postgiro 35—61—46 Stockholm. Pasta adrese: Box 12134. Information (L. Am.) Stockholm, K.
Abon. maksa: 1 mēn. 4 Zv. Kr

8. Austrālijā:
D.V. Sidnejas nodaļa, Mr. B. Everis, 6, Cherisey Ave, Bankstown, N.S.W.
Abon. maksa: 1 mēn. 8 šiliņi.
Mr. E. Liepiņš, 6 Booreea ST. Lidcombe, Sydney, N. S.
Mr. A. Priedītis, grāmatnīca „Rīga", 74 Judd St., Mortdale, Sydney.

9. Venecuelā:
Mr. J. Henkuzens, Urban. Michelenal S.— 14, Valencia.
Abon. maksa: trimestris 15,40 bol.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"
123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu **Latvija Amerikā** .....
līdz..... **uz**.....mēnešiem uz šādu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 1800 E. 18th St., Brooklyn 29, N.Y.

LNAK 2. PADOME S PIRMĀ SESIJA TORONTO

DARBĪBAS GADA PĀRSKATS

(Nobeigums).

APVIENĪBAS VEIDOŠANAS DARBS

1) Darba izvēršana. Nodibinātas un darbojas 3 jaunas nozares — Kultūras un Izglītības, Palīdzības un Saimnieciskās informācijas nozares. Apvienības darba sekmēšanai noorganizēts pārstāvju tīkls visā Kanadā, iecelot 24 LNAK pārstāvjus.

Sevišķiem uzdevumiem pie valdes pieaicināti referenti.

Pie valdes darboas Sporta Apvienības un Latviešu Preses Biedrības pārstāvis.

Iecelti pārstāvji kanadiešu organizācijā Council for New Canadians— inž. J. Popelis un A. Lediņa.

Ieceltas pārstāves Baltijas Sieviešu Padomē — A. Gailīte, I. Švanka un A. Lediņa.

2) Saimnieciskā zinā: Ar 1952. marta mēnesi atbrīvots algotais darbinieks birojā un uzdevumu veikšanu uzņēmušies valdes locekļi bez atlīdzības. Arī birojā darbs paplašināts, pieaicinot palīgus no ārpus valdes esošām personām. Ar šādu nokārtojumu ietaupīti materiālie līdzekļi Apvienības darba sekmēšanai citos virzienos.

APVIENĪBAS DARBS IEKŠĒJĀ PLĀKSNĒ

1) Tautiešu piesaistīšana Apvienībai ir bijis viens no valdes svarīgākajiem nolūkiem, kas sekmējies ar apkārtrakstu izsūtīšanu, it sevišķi pēdējā vēlēšanu posmā. Jāuzsver, ka Apvienības dalībnieki ir visi latvieši, kas dzīvo Kanadā, neatkarīgi no biedru maksu kārtošanas. Neviens nav atstumts no piederības kopējai saimei un neviens arī nav atteicies tai piederēt. Bet aktīvo Apvienības atbalstītāju skaita pavairošanā iespējama tālāka sekmju gūšana.

Organizāciju, draudžu un tautiešu informēšanas un piesaistīšanas nolūkā izdoti apkārtraksti 13.300 eksemplāros.

Sevišķi atzīmējama informācijas izdevuma Ziņas izdošana iespiestā veidā, kas aizstāj arī LNAK apkārtrakstus, par ko jāpateicas padomes locekļa V. Upeslāča uzpēmībai. Šis ir pirmais šāda veida nokārtojums pie centrālās organizācijas latviešu izceļošanas zemēs.

2) Darba koordinēšana plašākos vilcienos latviešu organizācijās Kanadas apjomā panākta ar minēto apkārtrakstu palīdzību.

3) Statūtu grozīšana notika 1952. 15. jūnija padomes sēdē, pieņemot pantu, ar kuru tagad arī latviešu organizācijas tiek ieskaitītas par LNAK dalībniekiem. Ar to ir panākts tas, ka tautieši pēc savas vēlēšanās — atsevišķi, kopās vai visas organizācijas veidā var pieslēgties Apvienībai un pretī saņemot vienādas tiesības priekš visiem.

4) Pastāvīgā biroja iekārtošana ērti sasniedzamās un plašās sv. Andreja baznīcas blakus telpās ievērojami sekmējusi Apvienības darbu un samazinājusi izdevumus telpu īrei.

5) Padomes vēlēšanas — vislielākais notikums Kanadas latviešu dzīvē 1952. darbības gada noslēguma posmā.

KULTŪRAS UN IZGLĪTĪBAS NOZARE

Nozares sastāvs — vadītājs Dr. phil. H. Tichovskis, Skolu daļas vadītājs — J. Mežaks, referenti — mūzikā komponists J. Cīrulis un diriģents J. Dzeguze, tēlotājā mākslā gleznotājs O. Nulītis, presei — mag. iur. V. Upeslācis, bibliotēkām — apvienības valdes loceklis J. Dreimanis.

Nozare savās ikmēnešu sēdēs ierosina un izlemj visus jautājumus, kas skar Kanadas latviešu sabiedriski kultūrālo darbību un lēmumu īstenošanai lūdz padomes akceptu, kā arī visas latviešu sabiedrības atbalstu un līdzdalību.

Nozarēs pirmā gada darbībā atzīmējams: darbības plāna izveidošana, dažu vispār nozīmīgu sarīkojumu, kā arī Draudzīgā aicinājuma, Kultūras dienu noorganizēšana, Kanadas latviešu dziesmu svētku organizācijas un rīcības komitejas noorganizēšana, Kultūras fonda un jaunatnes audzināšanš padomes nodibināšana, svētdienas skolu tīkla pārraudzīšana, mācību programmu stabilizēšana utt.

PALĪDZĪBAS NOZARE

Nozares vadītājs pulkvedis A. Liepiņš, vietnieks prāvests A. Skrodelis, sekretārs mag. iur. J. Grīslis, kasieris — grāmatvedis inž. V. Pētersons, immigrācijas lietu kārtotājs A. Stašāns, grūtdienu atbalstīšana Eiropā V. Mukts, aprūpei Kanadā P. Zaretoks.

Noorganizētas divas ziedojumu vākšanas akcijas: a) Ģimenes dienā maijā un b) valsts dibināšanas atceres dienā 18. novembrī. Pirmajā akcijā saziedots $724.85, bet otrā vēl nav beigusies. Līdz pārskata gada beigām pēdējās akcijas gaitā ienācis $469.10, bet pēc 1. janvāra $213.85, un ziedojumi vēl turpina ienākt.

Palīdzības darbs un ziedojumu izlietošana. 1. Immigrācija. Uzsākot darbu, no LNAK biroja saņemtas 36 nenobeigtas lietas, bet no jauna pienākušas 13. No šīm 49 lietām viena ģimene 4 loc. sastāvā pārvesta Kanadā ar tautiešu saziedotiem līdzekļiem. Pārējās lietas atrodas kārtošanas stadijā. Viņu tālākvirzīšanai notiek sarakste, izdarītas tālsarunas, sūtītas telegrammas un ievietoti sludinājumi kanadiešu žurnālos. No ziedotām summām izdots $650.00 tikai tiešiem ceļa izdevumiem.

Līgumi ienāk no Vācijas, Francijas, Beļģijas, Anglijas, Zviedrijas un Dienvidamerikas valstīm.

2) Palīdzība grūtdieņiem Eiropā. Nosūtīts uz Vāciju $1.023.94; Franciju $50.00.

Uz Vāciju nosūtītās summas izmaksātas Latviešu Pašpalīdzības Fonda priekšniekam māc. A. Abakukam un Daugavas Vanagu prkam V. Janumam; sadalei trūkumcietējiem vai arī tiem mērķiem, kam ziedotāji tās novēlējuši.

3) Palīdzība trūkumcietējiem Kanadā. Sešos gadījumos sniegts atbalsts kopsummā par $323.62. Pabalstu sniedz likteņa piemeklētiem tautiešiem pēc rūpīgi pārbaudītiem apstākļiem.

Izdevumus sarakstēm un naudas pārvedumiem seguši nozares darbinieki personīgi ,vai arī no LNAK biroja summām: Divos gadījumos izpalīdzēts ar naudas aizdevumiem kopsummā $80.00, kas savlaicīgi saņemti atpakaļ.

Sīkāku pārskatu Palīdzības Nozare sniegs atsevišķi.

INFORMĀCIJAS NOZARE

Nozares vadītājs — A. Francis, sekretārs L. Goba, kasieris R. Preisbergs, loceklis E. Dzenis.

Informācijas Nozare izdevusi pretkomūnistiska satura brošūras un cita veida sekojošus rakstus:

Brošūras: 1) God, Thy Earth is Aflame, (5000 eks. 1951. g. Ziemsvētkos; 2) Facts and documents about the Russian occupation of Latvia in 1940—1941 (10.000 eks.). Referāti: 1) Economy life in the Soviet Union (Lasīts 35 dažādās pilsētās Kanadā un ASV); 2) Slave labour in the Soviet Union (Lasīts 24 dažādās pilsētās Kanadā un Sav. Valstīs). Skrejlapas: Canadian Workers; Latvian Struggle for Freedom; Ten years enslaved un citas dažādiem attiecīgiem gadījumiem, pavisam 27.500 eks.

SAIMNIECISKĀS INFORMĀCIJAS NOZARE

Nozares vadītājs agr. J. Lejiņš, loc. — agr. J. Priedītis, inž. K. Jirgens, inž. A. Černavskis, H. Ozols, mag. iur. J. Jakāns, V. Muskats, Fogelis.

Nozares galvenais uzdevums ir sniegt latviešiem katru noderīgu saimniecisko informāciju un palīdzēt darba sagādē.

Pēdējā gadā nozare sapulcējusies 3 kopsēdēs, izsūtīti 11 aicinājumi latviešiem Kanadā līdzdarboties saimnieciskās informācijas iegūšanā un darba sagādē, 42 gadījumos informācija sniegta rakstiski. Laikrakstos ievietoti 13 raksti ar plašāku informāciju par dažādām saimnieciskām iespējām un lielāks sk. norādījumu par darba atrašanas iespējām. Nozarei bijusi iespēja izvietot darbā apm. 40 latviešu.

LNAK BIEDRU UN PĀRSTĀVĪBU LIETĀS, REFERENTS A. SVĒNNE

LNAK dalībnieki ir visi Kanadā dzīvojošie latvieši, kuru skaits, saskaņā ar Immigrācijas ministra 1952. g. 20. decembra vēstuli ir pāri par 12.000. Apzināti pavisam, ieskaitot ģimeneslocekļus un bērnus, 8.786 tautieši.

LNAK dalībnieku kartes izsniegtas 2.507. Dalības nauda par 1952. g. samaksājuši 1.327. No dalības maksām atbrīvoti: materiālu apstākļu dēļ 164; 65 gadu vecumu sasniegušie 43; studējošie 11; biroja darbinieki 1. Kopskaitā maksājumus nokārtojuši 1.546. Vēlēšanās piedalījušies 1.319.

LNAK PALĪDZĪBAS NOZARES KASES PRSKATS PAR 1952. G.

	Visp. summas palīdz. Kanadā	Immigrāc.	Palīdz. Eiropai	Kopā
Ieņemts	784.83	739.66	1.106.62	2.631.11
Izdots	571.42	650.00	1.073.94	2.295.36
Atlikums	213.41	89.66	32.68	335.75

LNAK BUDŽETA IZPILDĪJUMS PAR 1952. G.

Izdevumi	Budžetā paredzēts	Izdots
1. Algas	2.400.00	596.67
2. Telpu īre	400.00	198.00
3. Biroja pieder.	400.00	133.06
4. Pasts, tel.	400.00	209.08
5. Ceļa naudas	200.00	9.45
6. Nodokļi, nod.	50.00	8.23
7. Sludinājumi	200.00	—
8. Propaganda	250.00	—
9. Pabalsti	200.00	—
10. Neparedzēti	100.00	301.40
11. Vēlēšanu izd.	—	534.66
Kopā	4.600.00	1.990.55
12. Palīdz. noz. izevumi	—	2.295.36
Kopā	4.600.00	4.285.91
Atlikumi:		
Operatīvais	—	326.59
Palīdz. noz.	—	335.75
Kopā	4.600.00	4.948.25

Ieņemumi	Budžetā paredzēts	Ieņemts
1. Biedru n.	4.000.00	2.111.66
2. Dažādi ien.	100.00	9.93
3. Ziedojumi:		
Immigrācijai	11.00	
Vispārīgie	184.55	
	500.00	195.55
Kopā	4.600.00	2.317.14
4. Palīdzības noz. ieņ.	—	2.631.11
Kopā	4.600.00	4.948.25

BILANCE UZ 1952. G. 31. DEC.

Aktīvs		Pasīvs	
1. Kasē skaidrā naudā	52.31	1. Dažādas personas:	
2. Tekoši rēķ. Canadian Bank of Commerce:		LNF Skandināvijā propagandas markas	52.65
Operatīvais	930.31	LNF Sk. aizv. sar.	228.00
Palīdz. noz.	335.75	Bir. vad. alga	950.00
3. Inventārs	550.27	Informāc. noz.	44.65
4. Dažādas personas:		Ceļa naudas f.	182.00
Aizvesto sarak. 178.92		Nama fonds	12.00
Kult. un izgl. n. 6.97	185.89	Daugavas Vanagi	53.25
		L. ev.-lut. draudze	45.00
		Kultūras fonds	73.80
		Invalidu nams	10.00
		Piem. alb. izdoš.	24.00
		2. Palīdz. noz. atl.	335.75
		3. Kapitāls	43.43
Kopā	2.054.53	Kopā	2.054.53

ALAs NĀKOŠAIS KONGRESS GRAND RAPIDOS

(Nobeigums)

ALA's NĀKOŠAIS KONGRESS

Jau agrākās valdes sēdēs runāts par to, ka nākošajam kongresam jāsanāk ASV vidienē, lai dotu iespēju lielākā skaitā piedalīties arī turienes latviešu pārstāvjiem. Izvirzījās trīs priekšlikumi: sarīkot kongresu Pitsburgā, Klīvlendā un Grand Rapidos. Pitsburga ir ļoti izdevīga ģeografiskā stāvokļa dēļ, bet tur maza latviešu kolonija. No Klīvlendas nav saņemts uzaicinājums no visām latviešu organizācijām. Par kongresa vietu tādēļ izraudzīja Grand Rapidus, kur ir plaša un aktīva latviešu kolonija. Kongresa laiku noteica uz 17., 18. un 19. aprīli.

Līdz šim uz kongresu varēja sūtīt savu delegātu ikviena 25 locekļu liela grupa. Valde atzīst, ka saskaņā ar ALA's statūtu garu biedru kopa var pretendēt uz delegātu tikai tad, ja tā ir reāli pastāvoša organizācija un ja tā ir uzņemta ALA'ā par biedru. Individuālo biedru (viņu ir ap 400) delegātu izraudzīšanu izdarīs ALA's birojs pēc pag. gada parauga.

INFORMĀCIJAS LIETAS

A. Bērziņš, ziņojot par Informācijas biroja darbību, aizrāda, ka publikāciju izdošanu kavē līdzekļu trūkums. LNA Kanadā izteikusi vēlēšanos sadarboties informācijas darbā. Atzīst, ka „Latvian Bulletin", ko tagad angļu valodā izdod Latviešu Informācijas Centrs, pienāktos izdot ALA'i.

LIC priekšsēdis A. Kalme bija ieradies sēdē, lai sniegtu paskaidrojumus pie sava projekta, kas paredz, ka biļetenu izdotu kopīgi ALA un Informācjas Centrs. Pārrunās noskaidrojās, ka šai projektā ir trūkumi, kādēļ Informācijas Centrs to ņēma atpakaļ, lai nākošajā sēdē varētu iesniegt pārlabotu projektu.

KULTŪRAS LIETAS

E. Freivalds ziņo, ka pag. sēdē piedalījās arī LNAK pr-dis I. Zīgurs. Sēdē lemts par kopīga kultūras fonda dibināšanu ASV un Kanānā. Tagad izstrādāts projekts dibināt Ziemeļamerikas Latviešu Kultūras fondu, kuŗu pārvaldīs kopīgi ALA's un KLNA pārstāvji. Darbvedību kārtos ALA. Šo priekšlikumu nosūtīs KLNA ratificēšanai, pēc kam tas stāsies spēkā.

Valde nolemj atbalstīt Latviešu Jaunatnes Apvienības akciju par līdzekļu sagādi Augustdorfas latviešu ģimnazijai. Tāpat valde pieņem Freivalda priekšlikumu aicināt tautiešus nodot trimdas mūzejam, kas atrodas Latvijas sūtniecībā Vašingtonā, priekšmetus ar kultūrvēsturisku nozīmi, lai tos saglabātu Latvijai. Nodibinājusies Latviešu teātŗa draugu biedrība. Lai sagādātu iespēju teātrim apceļot latviešu kolonijas, ir nodoms iegādāties savu automobili. Studentu stipendiju fondā ienācis tuvu pie 1.000 dol. Tuvākā laikā notiks stipendiju piešķiršana.

APRŪPES LIETAS

A. Līdacis ziņo, ka Aprūpes birojam bija līgums ar Latvian Relief, kas deva savas telpas un vienu darbinieku. Tagad Latvian Relief atrodas likvidācijas stāvoklī un tāpēc Aprūpes birojam nevar vairs sniegt nekādu atbalstu.. Sakarā ar to Aprūpes biroja adrese pagaidām noteikta: 126 Jefferson Ave., Mineola, N. Y. Lai veiktu nepieciešamo darbvedību, birojam nepieciešams darbinieks ar atalgojumu 50 dol. mēnesī. Valde to atzīst. Ziemassvētku ziedojumu akcijā ienācis 1.002 dol., kas nosūtīti LCK pr-dim V. Janumam sadalīšanai trūkumcietējiem Vācijā. Invalidu Namam saziedotā summa sasniedz 26.000 dol. Namā jau ievietoti pirmie invalīdi.

ALA'ā uzņēma par biedriem Latviešu Nacionāli Centru, Elizabetes latv. ev.-lut. draudzi un 34 individuālas personas.

Pēc sēdes komitejas Latvijas Brīvībai pr-dis V. Māsēns apsveica valdes locekļus jaunajās Baltijas komiteju telpās un aicināja pie glāzes tējas.

VĒROJUMI O'KEEFES FABRIKĀS TORONTO

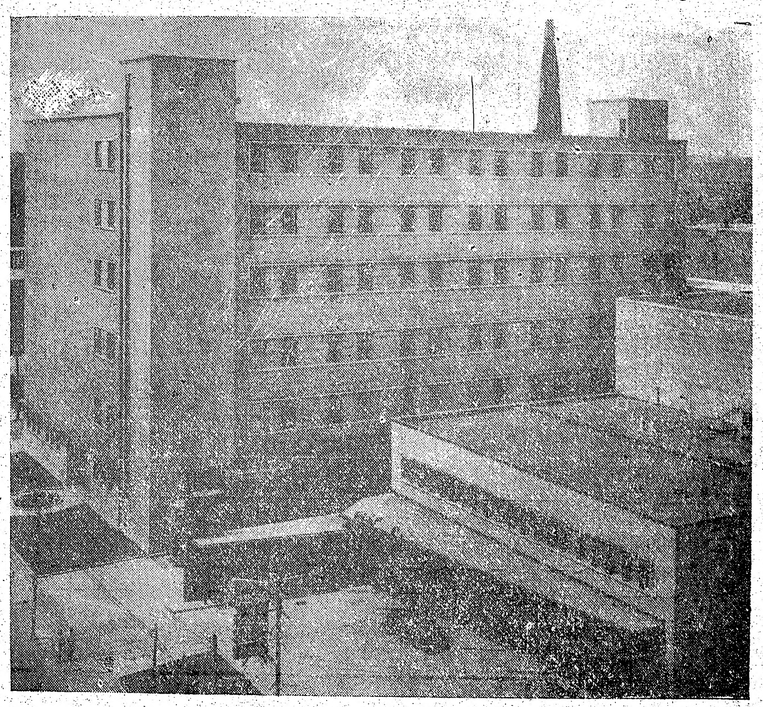

O'Keefes farbikas galvenās ēkas

Mūsu līdzstrādniekam bija izdevība apmeklēt O'Keefes fabrikas Toronto un vērot, kā rit darbi modernās alus darītavās.

Tagad minētais uzņēmums ir akciju sabiedrība ar apm. 18.000 akciju turētājiem. Tas izaudzis no mazas darītavas, ko uzsāka Eugene O'Keefe pirms 100 gadiem. Kā jauns emigrants no Īrijas, E. O' Keefe sākumā strādāja par grāmatvedi nelielā Toronto bankā. 1846. g. viņš uzsāka jauno uzņēmumu Viktoria ielā Toronto. Jau pag. gada simtenā 80-os gados viņa ražotais alus bija ļoti iecienīts Ontario provincē.

Pašlaik sabiedrībai Kanadā ir 4 alus fabrikas, 2 no tām Toronto.

No kr.: 3. Komerc. vad. Mr. Brapt, 4. galv. vad. MacKeough, 5. adm. vad. Wapp, 6. asist. Mr. Band, aizmugurē preses pārstāvji

Fabrikas celtas pēc modernākām prasībām. Jaunā un modernā fabrika Toronto atrodas Simcoe ielā, tā sāka darboties 1952. gada vasarā, ar modernām un jaunām mašīnām, jauniem raudzēšanas baseiniem, iesala ražošanas ierīcēm, pārbaudes aparātiem, uzglabāšanas un nogulsnēšanas tankiem, automatiskām pudeļu pildāmām ierīcēm, pasterizātoriem u. c., darbojoties pārbaudītu speciālistu uzraudzībā.

Darbiniekiem ir iekārtotas ģērbtuves, dušas u. c. labierīcības. Darbinieki ir apdrošināti un nodrošināti ar pensijām, tos sagatavo labākai darba veikšanai, strādā 40 darba stundas nedēļā, ar apmaksātām 2 svinamām dienām, kā arī samaksātu atvaļinājumu. Firma ir izdevusi grāmatu Canada Unlimited, kurā attēlo Kanadas jaunuzbūvi gadu simtenu periodā līdz mūsu dienām. Šo illustrēto grāmatu var saņemt katrs bez maksas, pieprasot to rakstiski O'Keefe House Victoria St., Toronto.

Toronto fabrika, kas atrodas Simcoe ielā, ražo pudeļu alu. Strādājot 3 maiņās tā ražo ap 900.000 pudeļu diennaktī. Tādu vairumu gan ražo tikai vasarā un priekšsvētkos. Parasti produkcija ir nedaudz mazāka. Alu gatavo no pilnvērtīga iesala, ko pati fabrika sagatavo speciālistu uzraudzībā, kas dod iespēju ražot augstas kvalitātes alu. Ir 2 galvenās alus šķirnes Ale un Beer. Atšķirība ir tā, ka katrai šķirnei lieto savu raugu, dažāda ir arī raudzēšanas temperātūra. Raudzējot ale, raugs nosēstas baseina dibenā un otrai šķirnei augšā. Apm. 2 metri dziļie raudzēšanas baseini no iekšpuses izklāti ar speciālu masu, kas atvieglo baseinu tīrīšanu. Pēc raudzēšanas alu iepilda speciālos tankos, kur tas paliek ap 3 nedēļas, lai nostāvētos, pēc tam pilda pudelēs. Pudeles pildās automatiski. Tās pirms un pēc pildīšanas kontrolē darbinieks, lai pārbaudītu vai pudeles nav bojātas. Pudeles tiek automatiski aizkorķētas un ievietotas pasterizētavā, kur pie 75 gr. C paliek 1 stundu. Alu laiž pārdošanā pēc 3 mēn. nostāvēšanās. Ražoto alu patērē visvairāk Kanadā un ASV. Nelielos apmēros to eksportē uz citām zemēm, arī uz Eiropu, bet to kavē valūtas grūtības.

Apmeklējuma laikā bija laba izdevība fabrikas vadību iepazīstināt ar dzīvi un apstākļiem bojševiku okupētajās zemēs, ko kanadieši uzmanīgi uzklausīja. Sākumā viens otrs bija pārsteigts par stāstīto, bet šķiroties direktors LA pārstāvim teica: „Mēs redzam, ka jūs, jaunkanadieši protat dzīvot un iekārtoties svešā zemē daudz labāk kā dažs labs kanadietis savās mājās." Viņi brīnoties, ka labi izglītoti iecelotāji strādājot fizisku darbu. Laikraksta pārstāvis apskaidroja, ka iebraukušie sākumā gandrīz visi bija bez centa kabatā un neprata valodu. Tā kā Kanada ir zeme, kur ikvienam pašam sevi materiāli jānodrošina un fiziskais darbs te labāk atalgots, tad lielais vairums jauniebraucēju šai zemē savas gaitas sāk ar melno darbu.

-ts

PRESES BALLE

30. JANVĀRĪ, PLKST. 20.00

KOLUMBUS ZĀLĒ

582 SHERBOURNE IELĀ, TORONTO

BOLES GALDS
KOKTEIĻU BĀRS
KLĀTI GALDIŅI
BALONI

KABARE PROGRAMMĀ

JURA DZEGUZES vadībā

Dziedās «KANADAS PIECĪŠI»

Galdiņus lūdz iepriekš rezervēt pa tālruni WA 0792, vakaros RI 6453

SARKANIE SMIEKLI

Reiz kāds advokāts, ārsts, architekts un komūnists kopā pusdienoja un, risinoties dzīvām sarunām, beidzot runātāji nonāca pie jautājuma, kuŗa profesija pasaulē radusies pirmā?

„Jurisprudence," apgalvo advokāts, „jo pasaule nevarētu pastāvēt, ja nebūtu kāds, kas izdod kaut vai visprimitīvākos likumus."

„Nieki," norūc ārsts, „bez ginaikoloģista Kains un Ābels nekad nebūtu piedzimuši. Medicīna ir visvecākā profesija."

Bet to neatzīst architekts: „Jau ilgi pirms Ādama un Ievas taču bija jābūt kādam architektam, kas no pastāvošā chaosa spētu izveidot kārtību."

„Ahā!" triumfa pilnā balsī iesaucās komūnists, „un kas radīja chaosu?"

*

Jaltas konferencē Rūzvelts, Čerčils un Staļins lielās ar jaunām cigarešu etvijām. F.D.R. ar lepnumu rādīja iegravējumu savējā: „Mūsu tālredzīgajam prezidentam no pateicīgiem pavalstniekiem." Nāk Č. kārta: „Vinnijas, kas cauri asarām, sviedriem un asinīm mūs ved pretī uzvarai. No Anglijas pavalstniekiem." Un beidzot, kaut arī ļoti negribīgi, Staļins parāda savējo. Tā ir zelta etvija, klāta briljantiem un rubīniem, un iegravējums vēstīja: „Princim Sergejam Vaderevskim ar cieņu un uzticību — Varšavas polo klubs."

*

Reiz kāds sarkanarmietis bezdarbībā klaiņojis pa Austrumvācijas ceļiem, līdz ieraudzījis kādu zemnieku metam sienu kaudzē, piegājis pie tā un prasījis, cik pulkstenis. Zemnieks iedūris dakšas zemē, izmērījis, cik garu ēnu kāts met, un atteicis: „Pulkstenis pašreiz ir taisni 3.34."

Krievs pārbaudījis laiku uz dažiem saviem rokas pulksteņiem, redzējis, ka laiks saskan un uzblāvis zemniekam: „atdod dakšas!"

*

Staļins reiz pazaudējis savas aproču pogas, un kad pēc drudžainas meklēšanas Kremlī neko neizdevies atrast, visā zemē sacelta trauksme un tās rezultātā apcietināti 37 varbūtēji zagļi. Visus notiesāja uz nāvi. Bet vakarā pirms soda izpildīšanas Staļins savas pogas atrada zem spilvena un sūtīja telegrammu policijas šefam: „Pogas atrastas. Atbrīvot cietumniekus." Neilgi pēc tam pienāca atbilde: „Soda izpildīšanai jānotiek kā paredzēts. Visi 37 noziegumā atzinās."

ŽĪDU VAJĀŠANAS TURPINĀS

Budapeštā. — No Ungārijas nāk ziņas, ka ungāru policija apcietinājusi žīdu vadītāju Lajos Stokleri. Paziņojums nedod nekādus paskaidrojumus par apcietināšanas iemesliem, tikai norādīts, ka Stoklera dzīvoklī atrasti lielāki dolaru un Šveices franku krājumi. Tātad, ja ne par ko citu, tad vismaz par valūtas noteikumu pārkāpšanu. Komūnistiem nav grūti atrast apvainojumus pret Stokrelu.

Tai pašā laikā žīdu vadītāji no Londonas ieteic visiem žīdu komūnistiem pēc iespējas ātri pazust no skatuves un, ja vien iespējams, arī no zemēm, kas atrodas aiz dzelzs aizkara, jo „koncentrācijas nometnes Krievijā ir tikpat sliktas kā tās bija Vācijā."

IEVĒRĪBAI

Šīgada Dziesmu dienu notis pieprasāmas pie Dziesmu dienu organizācijas komitejas sekretāra Z. Šuriņa, 49 Evlyn Ave., Toronto.

MAZAIS TIMS

PALODZES TOMĀTS

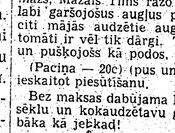

podiem, kastēm vai dārziem. Arkārtīgi agrīns. Mazais Tims ir tikai 8 collas augsts, pundurveidīgs un blīvs. Tas piebērts ar gaiši **sarkanu augļu ķekariem** ap collu šķērsgriezumā.

Kaut visai mazs, Mazais Tims ražo jums lieliskus labi garšojošus augļus pirms pieejami citi mājās audzētie augli un ievestie tomāti ir vēl tik dārgi. Tas ir krāsains un puškojošs kā podos, tā dārzā.

(Paciņa — 20c) (pus unce — 75 centi) ieskaitot piesūtīšanu.

Bez maksas dabūjama lielā 1953. gada sēklu un kokaudzētavu grāmata — labāka kā jebkad!

Gatavojieties KARNEVĀLAM Hamiltonā 14. februārī 1953. g.